

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

**Εγχειρίδιο Διαδικασιών Αδειοδότησης
για Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος και Έργα Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος**

Αθήνα

ΜΑΡΤΙΟΣ 2025

Το παρόν εγχειρίδιο δεν αποτελεί νομικώς δεσμευτικό έγγραφο.

Η έκδοση του εγχειριδίου από τη Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων αποτελεί απαίτηση της παρ. 1 του άρθρου 9 του καν. (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ης Μαΐου 2022 και παραπέμπει ή αναφέρεται σε συναφείς νομικές διατάξεις. Σκοπός του είναι η υποβοήθηση του έργου όλων των εμπλεκομένων μερών στις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές και η εμπέδωση της διαφάνειας.

Η 3^η έκδοση του εγχειριδίου (1^η έκδοση 2014, 2^η έκδοση 2016) περιλαμβάνει επικαιροποιήσεις διαδικασιών που κρίθηκαν απαραίτητες για την καλύτερη ενημέρωση του κοινού και των επενδυτών κυρίως λόγω τροποποιήσεων του σχετικού νομοθετικού πλαισίου.

Το εγχειρίδιο περιλαμβάνει όσες πληροφορίες αναφέρονται στο Παράρτημα VI σημείο 1 του Κανονισμού. Ο επόμενος Πίνακας δίνει μια ενδεικτική αντιστοίχιση των ελάχιστων αυτών πληροφοριών με τα κεφάλαια του εγχειριδίου.

A/A	Ελάχιστη απαίτηση από το Παράρτημα VI σημείο 1	Κεφάλαια Εγχειριδίου
α)	προδιαγραφές των σχετικών νομοθετικών πράξεων στις οποίες βασίζονται οι αποφάσεις και οι γνώμες σχετικά με τους διάφορους τύπους έργων κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένου του περιβαλλοντικού δικαίου.	Κεφ. 2, Κεφ. 5.1, Κεφ. 5.2.1, Κεφ. 5.3.1, Κεφ. 5.4.1, Κεφ. 5.5.1, Κεφ. 5.6.1, Κεφ. 5.7.1, Κεφ. 5.8.1, Κεφ. 5.9.1, Κεφ. 5.10.1, Κεφ. 5.11.
β)	τον κατάλογο των σχετικών απαιτούμενων αποφάσεων και γνωμών.	Κεφ. 5.2, Κεφ. 5.3, Κεφ. 5.4, Κεφ. 5.5, Κεφ. 5.6, Κεφ. 5.7, Κεφ. 5.8, Κεφ. 5.9, Κεφ. 5.10, Κεφ. 5.11.
γ)	τα ονόματα και τα στοιχεία επικοινωνίας της αρμόδιας αρχής, των άλλων ενδιαφερόμενων αρχών και των βασικών ενδιαφερόμενων συμφεροντούχων.	Κεφ. 7.
δ)	τη ροή εργασιών, που περιέχει σύντομη παρουσίαση κάθε σταδίου της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων ενός ενδεικτικού χρονοδιαγράμματος και μιας συνοπτικής επισκόπησης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων για τους διάφορους τύπους έργων κοινού ενδιαφέροντος.	Κεφ. 2.3, Κεφ. 2.4, Κεφ. 2.5, Κεφ. 5.2.2, Κεφ. 5.3.2, Κεφ. 5.4.2, Κεφ. 5.5.2, Κεφ. 5.6.2, Κεφ. 5.7.2, Κεφ. 5.8.2, Κεφ. 5.9.2, Κεφ. 5.9.3, Κεφ. 5.9.4, Κεφ. 5.10.2, Κεφ. 5.11.2.
ε)	πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής, τη δομή και τον βαθμό λεπτομέρειας που θα περιλαμβάνουν τα έγγραφα που θα υποβληθούν κατά την εφαρμογή των αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένου ενός καταλόγου ελέγχου.	Κεφ. 5.2.4, Κεφ. 5.3.4, Κεφ. 5.4.4, Κεφ. 5.5.4, Κεφ. 5.6.4, Κεφ. 5.7.4, Κεφ. 5.8.4, Κεφ. 5.8.5, Κεφ. 5.9.6, Κεφ. 5.11.4, Κεφ. 6.
στ)	τα στάδια και τα μέσα συμμετοχής του ευρέως κοινού στη διαδικασία.	Κεφ. 3, Κεφ. 5.4.

ζ)	τον τρόπο με τον οποίο η αρμόδια αρχή, άλλες ενδιαφερόμενες αρχές και ο φορέας υλοποίησης του έργου αποδεικνύουν ότι οι απόψεις που διατυπώνονται στη δημόσια διαβούλευση έχουν ληφθεί υπόψη, για παράδειγμα παρουσιάζοντας τις τροποποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην τοποθεσία και στον σχεδιασμό του έργου ή αιτιολογώντας γιατί δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι εν λόγω απόψεις.	Κεφ. 3, Κεφ. 5.4.2.
----	---	---------------------

Περιεχόμενα

1	Εισαγωγή	1
1.1	Γενικά για τα Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος και τα Έργα Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος 1	
1.2	Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος και τα Έργα Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα.....	3
2	Πλαίσιο ανάπτυξης έργων ενεργειακών υποδομών.....	6
2.1	Στρατηγικές επενδύσεις	6
2.2	Εθνική Αρμόδια Αρχή	6
2.3	Οργάνωση της διαδικασίας χορήγησης αδειών	7
2.4	Στάδια και διαδικασίες χορήγησης αδειών	8
2.5	Εφαρμογή και παρακολούθηση της διαδικασίας χορήγησης	10
3	Συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία	13
3.1	Αρχές περί της συμμετοχής των πολιτών.....	13
3.2	Διαδικασία έγκρισης του σχεδίου συμμετοχής του κοινού.....	14
3.3	Διενέργεια Δημόσιας Διαβούλευσης	14
3.4	Δυνατότητες συμμετοχής του κοινού στη διαδικασία διαβούλευσης	16
4	Περιγραφή έργων.....	17
4.1	Project Ηλεκτρικής Διασύνδεσης Κύπρου Ελλάδας (πρώην Euro-Asia Interconnector) - (κωδικός αριθμός έργου PCI – 2.6.2).....	17
4.2	Project Υδροηλεκτρικό αντλησοσταμείου - (κωδικός αριθμός έργου PCI – 2.9)	17
4.3	Σύστημα Αποθήκευσης με συσσωρευτές στην Πτολεμαΐδα- (κωδικός αριθμός έργου PCI – 2.10)	18
4.4	Αγωγός διασύνδεσης υδρογόνου μεταξύ Ελλάδας-Βουλγαρίας – Εσωτερικές υποδομές υδρογόνου στην Ελλάδα προς τα Βουλγαρικά σύνορα (κωδικός αριθμός έργου PCI – 10.3)	18
4.5	Project EastMed Pipeline (κωδικός αριθμός έργου PCI – 15.2)	19
4.6	Project “Πρίνος Υπεράκτια αποθήκευση στο πεδίο του Πρίνου για εκπομπές από EL, με αγωγό και από BG, HR, CY, EL, IT και SI με πλοίο”(κωδικός αριθμός έργου PCI – 13.11)	19
4.7	Project “ Διασύνδεση μεταξύ Wadi El Natroon (EG) και Μεσόγεια/Αγ. Στέφανος (EL) [επί του παρόντος γνωστό ως «GREGY Interconnector» (κωδικός αριθμός έργου PCI – 2.13)	20
5	Διαδικασίες Αδειοδότησης.....	20
5.1	Γενικό θεσμικό πλαίσιο	20
5.2	Καθορισμός της ημερομηνίας έναρξης της αδειοδοτικής διαδικασίας	22
5.2.1	Νομικό Πλαίσιο.....	22
5.2.2	Διαδικασία	22
5.2.3	Εμπλεκόμενες Αρχές.....	23
5.2.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	23

5.3	Έγκριση του Σχεδίου Συμμετοχής του κοινού	23
5.3.1	Νομικό Πλαίσιο.....	23
5.3.2	Διαδικασία	23
5.3.3	Εμπλεκόμενες Αρχές.....	24
5.3.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	24
5.4	Περιβαλλοντική αδειοδότηση	24
5.4.1	Νομικό Πλαίσιο.....	24
5.4.2	Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης.....	27
5.4.3	Εμπλεκόμενες Αρχές.....	28
5.4.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	29
5.5	Γνωμοδότηση αρχαιολογικών υπηρεσιών	29
5.5.1	Θεσμικό Πλαίσιο.....	29
5.5.2	Διαδικασία	29
5.5.3	Εμπλεκόμενες Αρχές.....	30
5.5.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	30
5.6	Γνωμοδότηση δασικών υπηρεσιών.....	30
5.6.1	Νομικό πλαίσιο.....	30
5.6.2	Διαδικασία	31
5.6.3	Εμπλεκόμενες αρχές.....	32
5.6.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	32
5.7	Παραχώρηση Χρήσης Αιγιαλού, Παραλίας, Θάλασσας, Πυθμένα και του Υπεδάφους του ...	32
5.7.1	Νομικό πλαίσιο.....	33
5.7.2	Διαδικασία	33
5.7.3	Εμπλεκόμενες αρχές.....	34
5.7.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	34
5.8	Αδειοδότηση εγκατάστασης και λειτουργίας στο τομέα του Φυσικού Αερίου	35
5.8.1	Νομικό Πλαίσιο.....	35
5.8.2	Διαδικασία και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα	37
5.8.3	Εμπλεκόμενες Αρχές.....	37
5.8.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Εγκατάστασης.....	37
5.8.5	Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Λειτουργίας	38
5.9	Κύριες άδειες στο τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας	39
5.9.1	Νομικό Πλαίσιο.....	39
5.9.2	Διαδικασία αδειοδότησης για έργα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας	40

5.9.3	Διαδικασία αδειοδότησης για έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.....	40
5.9.4	Χρονοδιάγραμμα αδειοδοτικής διαδικασίας.....	42
5.9.5	Εμπλεκόμενες Αρχές.....	42
5.9.6	Υποβαλλόμενα έγγραφα	43
5.10	Απαλλοτριώσεις.....	44
5.10.1	Νομικό Πλαίσιο.....	44
5.10.2	Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα	45
5.11	Οικοδομικές Άδειες και προεγκρίσεις.....	46
5.11.1	Νομικό πλαίσιο.....	46
5.11.2	Διαδικασία	46
5.11.3	Υποβαλλόμενα έγγραφα	47
5.11.4	Αρμόδιες Υπηρεσίες	49
6	Κατάλογος εγγράφων και πληροφοριών που πρέπει να υποβληθούν	50
7	Στοιχεία επικοινωνίας φορέων	56
7.1	Υπηρεσίες Υπουργείου Ανάπτυξης.....	56
7.2	Υπηρεσίες Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας	57
	Ευθύμιος Μπακογιάννης.....	57
7.3	Υπηρεσίες Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.....	60
7.4	Υπηρεσίες Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων	60
7.5	Υπηρεσίες Υπουργείου Πολιτισμού.....	60
7.6	Υπηρεσίες Υπουργείου Οικονομικών	61
7.7	Αποκεντρωμένες Διοικήσεις.....	62
7.8	Περιφέρειες	64
	Δημήτρης Κουρέτας.....	66
7.9	Ανεξάρτητες αρχές και φορείς στον τομέα της ενέργειας.....	66
7.10	Άλλοι φορείς.....	67

1 Εισαγωγή

1.1 Γενικά για τα Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος και τα Έργα Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος

Τα Έργα Κοινού (Ευρωπαϊκού) Ενδιαφέροντος και τα Έργα Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος αφορούν μια συντονισμένη προσπάθεια σε Ευρωπαϊκό επίπεδο για την σταδιακή ισχυροποίηση των ευρωπαϊκών δικτύων και ιδιαίτερα των διασυνδέσεων, στην κατεύθυνση υλοποίησης των στόχων της ενεργειακής πολιτικής για το 2020 και 2050, στο πλαίσιο του αρχικού Κανονισμού 347/2013.

Με τον νέο Κανονισμό (ΕΕ) 869/2022 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2022 σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, τροποποιήθηκαν οι κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 715/2009, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2019/943 και οι οδηγίες 2009/73/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/944 και καταργήθηκε ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013.

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για την έγκαιρη ανάπτυξη και διαλειτουργικότητα των διαδρόμων και των πεδίων προτεραιότητας διευρωπαϊκών ενεργειακών υποδομών («διάδρομοι και πεδία προτεραιότητας ενεργειακών υποδομών»), οι οποίες συμβάλλουν στη διασφάλιση του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, ιδίως στην επίτευξη των ενεργειακών και κλιματικών επιδιώξεων της Ένωσης για το 2030 και στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ως το 2050 το αργότερο, και στη διασφάλιση των διασυνδέσεων, της ενεργειακής ασφάλειας, της ενοποίησης της αγοράς και του συστήματος και του ανταγωνισμού προς όφελος όλων των κρατών μελών, καθώς και των προσιτών τιμών ενέργειας.

Πιο συγκεκριμένα ο Κανονισμός:

- 1) προβλέπει τον προσδιορισμό έργων στον ενωσιακό κατάλογο, έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 3 (ενωσιακός κατάλογος),
- 2) διευκολύνει την έγκαιρη υλοποίηση των έργων στον ενωσιακό κατάλογο με τον εξορθολογισμό, τον στενότερο συντονισμό και την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης και με την αύξηση της διαφάνειας και της δημόσιας συμμετοχής,
- 3) προβλέπει κανόνες για το διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους και κίνητρα σχετικά με τον κίνδυνο σε ό,τι αφορά τα έργα στον ενωσιακό κατάλογο,
- 4) καθορίζει τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας των έργων στον ενωσιακό κατάλογο για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση.

Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος κατανέμονται σε περιφερειακές «ομάδες» έργων. Η συμμετοχή στην κάθε ομάδα βασίζεται σε κάθε διάδρομο και πεδίο προτεραιότητας και την αντίστοιχη γεωγραφική κάλυψή τους κατά τα οριζόμενα στο παράρτημα Ι του Κανονισμού. Οι εξουσίες λήψης αποφάσεων στις ομάδες περιορίζονται στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή (όργανο λήψης αποφάσεων) και βασίζονται στη συναίνεση.

Οι προτάσεις των έργων που υποβλήθηκαν προς εγγραφή στους περιφερειακούς καταλόγους Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος αξιολογήθηκαν σε πρώτο επίπεδο από τις περιφερειακές ομάδες, στις οποίες συμμετέχουν κατά περίπτωση εκπρόσωποι των κρατών μελών, των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς καθώς και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας και του Ευρωπαϊκού Δικτύου Διαχειριστών

Συστημάτων Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (ΕΔΔΣΜ ηλεκτρισμού και ΕΔΔΣΜ αερίου) και φορείς υλοποίησης έργων.

Στο επόμενο στάδιο της διαδικασίας, τα σχέδια περιφερειακών καταλόγων εγκρίθηκαν σε τεχνικό επίπεδο από αντιπροσώπους της Επιτροπής και των αντίστοιχων κρατών μελών μετά από διαβούλευση με οργανώσεις που εκπροσωπούν τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών, των διαχειριστών συστημάτων διανομής, των προμηθευτών, των καταναλωτών και των οργανώσεων προστασίας του περιβάλλοντος.

Τα έργα που χαρακτηρίζονται ως έργα κοινού ή αμοιβαίου ενδιαφέροντος επιλέγονται μέσα από μια διαδικασία που συντονίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο κατάλογος ανανεώνεται κάθε δύο χρόνια. Ο πρώτος κατάλογος των έργων κοινού ενδιαφέροντος εγκρίθηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1391/2013 της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 2013. Στον 4^ο Κατάλογο Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος, ο οποίος ίσχυε έως το 2021, η Ελλάδα είχε στην επικράτειά της 8 έργα. Στον 5^ο κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος (Κανονισμός 8409/2021) η Ελλάδα είχε 6 έργα κοινού ενδιαφέροντος. Το Νοέμβριο του 2023 ολοκληρώθηκε η διαδικασία καθορισμού του 1^{ου} καταλόγου έργων κοινού και αμοιβαίου ενδιαφέροντος (Κανονισμός 1041/2024) όπου η Ελλάδα πλέον έχει στην επικράτειά της 7 έργα εκ των οποίων τα 6 κοινού ενδιαφέροντος και το 1 αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 869/2022 «έργο κοινού ενδιαφέροντος» ορίζεται κάθε έργο απαραίτητο για την υλοποίηση των διαδρόμων και πεδίων προτεραιότητας ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο παράρτημα Ι αυτού και περιλαμβάνεται στον ενωσιακό κατάλογο. Ως «έργο αμοιβαίου ενδιαφέροντος» ορίζεται το έργο που προωθείται από την Ένωση σε συνεργασία με τρίτες χώρες σύμφωνα με επιστολές υποστήριξης από τις κυβερνήσεις των άμεσα επηρεαζόμενων χωρών ή άλλες μη δεσμευτικές συμφωνίες και εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙ αυτού σημείο 1) στοιχείο α) ή στ), στο παράρτημα ΙΙ σημείο 3) στοιχείο α) ή στο παράρτημα ΙΙ σημείο 5) στοιχείο α) ή γ), συμβάλλει στις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης για το 2030 και στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ως το 2050 και περιλαμβάνεται στον ενωσιακό κατάλογο,

Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος πληρούν τα ακόλουθα γενικά κριτήρια (αρ.4 Κανονισμού 869/2022):

- α) το έργο είναι απαραίτητο για τουλάχιστον έναν από τους διαδρόμους και τα πεδία προτεραιότητας ενεργειακών υποδομών,
- β) τα συνολικά δυνητικά οφέλη του έργου, όπως προκύπτουν από αξιολόγηση, υπερτερούν του κόστους του, μεταξύ άλλων σε μακροπρόθεσμο επίπεδο,
- γ) το έργο πληροί οποιοδήποτε από τα ακόλουθα κριτήρια:
 - i) αφορά τουλάχιστον δύο κράτη μέλη διασχίζοντας τα σύνορα δύο ή περισσότερων κρατών μελών είτε άμεσα είτε έμμεσα, μέσω διασύνδεσης με τρίτη χώρα,
 - ii) βρίσκεται στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, είτε στην ενδοχώρα είτε υπεράκτια, συμπεριλαμβανομένων των νησιών, και έχει σημαντικό διασυνοριακό αντίκτυπο.

Τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος πληρούν τα ακόλουθα γενικά κριτήρια (αρ.4 Κανονισμού 869/2022):

- α) το έργο συμβάλλει σημαντικά στους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 και στους στόχους της τρίτης χώρας, ιδίως χωρίς να παρεμποδίζει την ικανότητα της τρίτης χώρας να καταργήσει σταδιακά τα στοιχεία ενεργητικού που αφορούν την παραγωγή ορυκτών καυσίμων για την εγχώρια κατανάλωση ενέργειάς της, καθώς και στη βιωσιμότητα, μεταξύ άλλων μέσω της

- ενσωμάτωσης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο δίκτυο και της μεταφοράς και διανομής της παραγόμενης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε σημαντικά κέντρα κατανάλωσης και χώρους αποθήκευσης,
- β) τα συνολικά δυνητικά οφέλη του έργου, σε επίπεδο Ένωσης, όπως προκύπτουν από αξιολόγηση, υπερτερούν του κόστους του εντός της Ένωσης, μεταξύ άλλων σε μακροπρόθεσμο επίπεδο,
- γ) το έργο βρίσκεται στην επικράτεια τουλάχιστον ενός κράτους μέλους και στην επικράτεια τουλάχιστον μίας τρίτης χώρας και έχει σημαντικό διασυνοριακό αντίκτυπο,
- δ) όσον αφορά το μέρος που βρίσκεται στην επικράτεια κράτους μέλους, το έργο συνάδει με τις οδηγίες 2009/73/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/944 σε περίπτωση που εμπίπτει στις κατηγορίες υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα II σημεία 1) και 3) του κανονισμού,
- ε) υπάρχουν αποδεδειγμένα ένα υψηλό επίπεδο σύγκλισης του πλαισίου πολιτικής της εμπλεκόμενης τρίτης χώρας ή χωρών και μηχανισμοί επιβολής του νόμου για τη στήριξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης, ιδίως για τη διασφάλιση:
- i) μιας εύρυθμης εσωτερικής αγοράς ενέργειας,
 - ii) της ασφάλειας του εφοδιασμού με βάση, μεταξύ άλλων, τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών, τη συνεργασία και την αλληλεγγύη,
 - iii) ενός ενεργειακού συστήματος, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής, της μεταφοράς και της διανομής, το οποίο συμβάλλει στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας, σύμφωνα με τη συμφωνία του Παρισιού και τις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης για το 2030 και τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ως το 2050, και ιδίως το οποίο αποφεύγει τη διαρροή άνθρακα,
- στ) η εμπλεκόμενη τρίτη χώρα ή χώρες υποστηρίζουν το καθεστώς προτεραιότητας του έργου, και δεσμεύονται να τηρούν ένα παρεμφερές χρονοδιάγραμμα ταχύρρυθμης υλοποίησης και άλλα μέτρα πολιτικής και ρυθμιστικής στήριξης όπως αυτά που ισχύουν για έργα κοινού ενδιαφέροντος στην Ένωση.

1.2 Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος και τα Έργα Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα.

Τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος παρατίθενται είτε αυτοτελή, είτε ενταγμένα σε δέσμες περισσότερων του ενός έργου λόγω του αλληλένδετου, δυνητικά ανταγωνιστικού ή ανταγωνιστικού χαρακτήρα τους.

Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος επιλέγονται μέσα από μια διαδικασία που συντονίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο κατάλογος ανανεώνεται κάθε δύο χρόνια. Ο πρώτος κατάλογος των έργων κοινού ενδιαφέροντος εγκρίθηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1391/2013 της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 2013. Στον 4ο Κατάλογο Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος, ο οποίος ίσχυε έως το 2021, η Ελλάδα είχε στην επικράτειά της 8 έργα. Στον 5ο Κατάλογο Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος, ο οποίος ίσχυε έως το 2023, η Ελλάδα είχε στην επικράτειά της 6 έργα.

Το Νοέμβριο του 2023 ολοκληρώθηκε η διαδικασία καθορισμού του 6ου καταλόγου έργων κοινού ενδιαφέροντος (Κανονισμός 1041/2024) όπου η Ελλάδα πλέον έχει στην επικράτειά της 7 έργα. Τα Έργα Κοινού και Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος που περιλαμβάνονται στον ισχύοντα κατάλογο περιλαμβάνουν:

A/A	Αριθμός	Τίτλος έργου	Φορέας	Π/Υ (εκ €)	Περιγραφή έργου
(2) Διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας Βορρά-Νότου στην κεντροανατολική και νοτιοανατολική Ευρώπη (NSI East Electricity)					
1	2.6.2	Διασύνδεση μεταξύ Κοφίνου (CY) και Κορακία, Crete (EL) (αριθ. 3.10.2 στον πέμπτο κατάλογο ΕΚΕ)	EUROASIA Interconnector SA	1.000	Δέσμη Ισραήλ – Κύπρου – Ελλάδας [που επί του παρόντος είναι γνωστή ως EuroAsia Interconnector] Υποθαλάσσιο καλώδιο 600 kV DC για τη διασύνδεση των ηλεκτρικών συστημάτων Ισραήλ – Κύπρου – Ελλάδας με μεταφορική ικανότητα 2000 MW και συνολικό μήκος περίπου 1518 km. Ειδικότερα θα περιλαμβάνει δύο διασυνδέσεις ως εξής: α. 329 km μεταξύ Ισραήλ - Κύπρου, β. 879 km μεταξύ Κύπρου και Κρήτης. Η διασύνδεση Κρήτη Αττική υλοποιείται από τον ΑΔΜΗΕ εκτός του πλαισίου των έργων Κοινού Ενδιαφέροντος.
2	2.9	Εγκατάσταση αποθήκευσης υδροηλεκτρικής ενέργειας με άντληση στην Αμφιλοχία (EL) (αριθ. 3.24 στον πέμπτο κατάλογο ΕΚΕ)	TERNA AE	501,8	Το σύστημα αντλησοσταμείωσης, συνολικής ισχύος 590 MW, με δύο ανεξάρτητους άνω ταμιευτήρες, έχει ως στόχο την παραγωγή και την μεγάλης κλίμακας αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας. Τον κάτω ταμιευτήρα του συστήματος αποτελεί η τεχνητή λίμνη Καστρακίου, στα διοικητικά όρια του Δήμου Αμφιλοχίας.
3	2.10	Σύστημα αποθήκευσης ενέργειας σε συσσωρευτές στην Πτολεμαΐδα (EL)	ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ STORAGE ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» θυγατρική του Ομίλου «EUNICE ENERGY GROUP».		Το έργο αφορά σε Σταθμό Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΣΑΗΕ) με τη χρήση ηλεκτροχημικών συσσωρευτών (μπαταρίες). Η θέση του προβλέπεται ΒΔ του οικισμού Λεβαΐας του Δήμου Αμυνταίου. Πρόκειται για μεμονωμένο Σταθμό Ηλεκτροχημικής Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας συνολικής ισχύος 250 MW με τα υποστηρικτικά-συνοδά έργα του. Το σύστημα αποθήκευσης θα αποτελείται από οικίσκους τύπου Containers, θα έχει μέγιστη ισχύ έγχυσης 250MW, μέγιστη ισχύ απορρόφησης 250MW και συνολική εγγυημένη (ωφέλιμη) χωρητικότητα 1000MWh. Συμπληρωματικά προβλέπεται η εγκατάσταση οικίσκων Μέσης Τάσης. Η διασύνδεση μεταξύ οικίσκων συσσωρευτών και οικίσκων ανύψωσης τάσης προτείνεται να πραγματοποιηθεί με υπόγεια καλώδια, ενώ από τους οικίσκους Μέσης Τάσης θα αναχωρεί εναέρια γραμμή Μέσης Τάσης προς παρακείμενο Υποσταθμό.
(10) Διασυνδέσεις υδρογόνου στην Κεντροανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη (HI East)					
4	10.3	Αγωγός διασύνδεσης υδρογόνου μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας: 10.3.1 εσωτερικές υποδομές υδρογόνου στην Ελλάδα προς τα βουλγαρικά σύνορα			Το έργο αποτελείται από έναν νέο αμφίδρομο αγωγό υδρογόνου περίπου 570 km με δυνατότητα δυναμικότητας 0,9 Mt/έτος ή 80 GWh/d από και προς τη Βουλγαρία. Σκοπός του έργου είναι η μεταφορά καθαρού υδρογόνου (H2) κυρίως από το νότιο τμήμα της Ελλάδας, μέχρι τη Διασύνδεση με τη Βουλγαρία. Το έργο είναι το ελληνικό μέρος ενός προγραμματισμένου διασυνοριακού δικτύου υδρογόνου μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας με στόχο

					τη δημιουργία του πρώτου σημείου διασύνδεσης υδρογόνου μεταξύ των δύο χωρών.
(13) Θεματικό πεδίο προτεραιότητας “Διασυννοριακό δίκτυο διοξειδίου του άνθρακα”					
5	13.11	Prinos — Υπεράκτια αποθήκευση στο πεδίο του Πρίνου για εκπομπές από EL, με αγωγό, και από BG, HR, CY, EL, IT και SI με πλοίο	ENERGIAN		Είναι ένα επεκτάσιμο έργο έγχυσης και αποθήκευσης CO ₂ , το οποίο θα αξιοποιήσει πλήρως τις υπάρχουσες εγκαταστάσεις στον κόλπο της Καβάλας και θα αναπτυχθεί σε φάσεις ώστε να ευθυγραμμιστεί με την τεχνική ετοιμότητα και την ετοιμότητα της αγοράς. Το CO ₂ θα λαμβάνεται από τρίτα μέρη και θα μπορεί να μεταφερθεί και από την στεριά και από τη θάλασσα. Η περιοχή ενδιαφέροντος βρίσκεται στο χώρο παραχώρησης της Prinos, όπου η Energean Oil and Gas S.A. κατέχει το 100% συμφέρον και τη διαχείριση για την εξερεύνηση και ανάπτυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου από το 2007. Κατά τη φάση 1 θα αναπτυχθεί ικανότητα έγχυσης ονομαστικής χωρητικότητας 1 MTPA συμπιεσμένων πηγών CO ₂ . Η χρηματοδότηση για αυτή τη φάση έχει προβλεφθεί από τη διευκόλυνση ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRF). Η άδεια λειτουργίας θα εκδοθεί το 2026. Στη φάση 2 η ικανότητα έγχυσης μπορεί να αυξηθεί έως και 3 MTPA σε μελλοντικές φάσεις του έργου, με την επιφύλαξη τεχνικής και εμπορικής βιωσιμότητας.
(15) Έργα που διατηρούν το καθεστώς έργου κοινού ενδιαφέροντος (παρέκκλιση του άρθρου 24)					
6	15.2	Αγωγό μεταφοράς από τα αποθέματα φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσογείου προς την ενδοχώρα της Ελλάδας μέσω της Κρήτης [EastMed Pipeline], με σταθμό μέτρησης και ρύθμισης στη Μεγαλόπολη	Poseidon SA	5.000	Αγωγός φυσικού αερίου από υπεράκτια περιοχή Κύπρου προς Ελληνική Ενδοχώρα μέσω Κρήτης. Θα δύναται να μεταφέρει αέριο από τα νέα κοιτάσματα της Νοτιοανατολικής Μεσογείου στην Ελλάδα και μέσω του αγωγού Poseidon προς την Ιταλία. Ο αγωγός θα αποτελείται από υποθαλάσσια τμήματα από τα κοιτάσματα έως την Κύπρο και στη συνέχεια από την Κύπρο, μέσω της Κρήτης έως την Πελοπόννησο συνολικού μήκους περίπου 1200 km. Στη συνέχεια θα διασχίζει την Πελοπόννησο και την Ήπειρο μέχρι την Ηγουμενίτσα όπου θα συνδέεται με τον Αγωγό Poseidon.

Στον ανωτέρω περιλαμβάνεται επιπλέον και το έργο αμοιβαίου ενδιαφέροντος:

(2) Διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας Βορρά-Νότου στην κεντροανατολική και νοτιοανατολική Ευρώπη (NSI East Electricity)					
2	2.13	Διασύνδεση μεταξύ Wadi El Natroon (EG) και Μεσογείων/Αγίου Στεφάνου (EL) [έργο επί του παρόντος γνωστό ως GREGY Interconnector]		3.600	Το έργο αφορά σε διασύνδεση HVDC μεταξύ Αιγύπτου και Ελλάδας και αποτελείται από υποθαλάσσιο καλώδιο HVDC (±525 kV) και συμπληρωματική υποδομή που απαιτείται για τη λειτουργία της ζεύξης. Η διαδρομή GREGY είναι μια απευθείας σύνδεση από το Wadi-El-Natroon (Αίγυπτος) στην περιοχή της Αττικής (Ελλάδα) με μήκος περίπου 954 km.

2 Πλαίσιο ανάπτυξης έργων ενεργειακών υποδομών

2.1 Στρατηγικές επενδύσεις

Ως στρατηγικές χαρακτηρίζονται μεγάλες δημόσιες ή ιδιωτικές επενδύσεις που επιφέρουν σημαντικά ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα σημαντικής εντάσεως στη συνολική εθνική οικονομία και προάγουν την έξοδο της χώρας από την οικονομική κρίση. Αφορούν ιδίως στην κατασκευή, ανακατασκευή, επέκταση ή στον εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων υποδομών και δικτύων σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Οι στρατηγικές επενδύσεις διέπονται από τις διατάξεις των Ν.3894/10, Ν. 4608/2019 & Ν. 4864/2021, οι οποίοι παρέχουν ένα σταθερό και διαφανές επενδυτικό πλαίσιο κανόνων, διαδικασιών και διοικητικών δομών για την υλοποίηση μεγάλων δημόσιων και ιδιωτικών έργων.

Η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2013 στο τότε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού ως υπηρεσία μιας στάσης προκειμένου να διευκολύνει την υλοποίηση των στρατηγικών επενδύσεων. Με την ανάληψη όλων των αδειοδοτικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων της έκδοσης συγκεκριμένων αδειών εσωτερικά, διευκολύνει το σύστημα αδειοδότησης των επενδυτικών σχεδίων, συντονίζει και επιταχύνει την αδειοδοτική διαδικασία.

Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα καθορίστηκαν ως στρατηγικές επενδύσεις με το Ν. 4271/14 (Α' 144), λόγω της σημασίας τους και του εύρους της θετικής επίδρασής τους στην εθνική οικονομία.

Συνεπώς μπορούν να επωφεληθούν από τις απλοποιημένες και γρήγορες διαδικασίες αδειοδότησης και υλοποίησης που προβλέπονται για τις στρατηγικές επενδύσεις στο βαθμό που αυτό δεν αντίκειται στο εθνικό και ενωσιακό δίκαιο που διέπει τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας.

2.2 Εθνική Αρμόδια Αρχή

Με το Ν.4271/14, αρ. 8, η Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας έχει οριστεί ως «Εθνική Αρμόδια Αρχή» κατά την έννοια του Άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2022, προκειμένου να συνεισφέρει στον εξορθολογισμό, τον στενότερο συντονισμό και την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης.

Οι υποχρεώσεις και αρμοδιότητες της Εθνικής Αρμόδιας Αρχής σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/869 σε συνδυασμό με το ν. 4864/2021 (Α'237) και το πδ 5/2022 (Α'15), περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

1. την ευθύνη για τη διευκόλυνση και συντονισμό της διαδικασίας χορήγησης αδειών για έργα κοινού ενδιαφέροντος.
2. Την επιμέλεια της έγκαιρης έκδοσης όλων των γνωμοδοτήσεων και αποφάσεων που απαιτούνται από τις καθ' ύλην αρμόδιες αρχές .
3. Τη λήψη μέτρων για να διευκολύνει την έκδοση της σχετικής απόφασης εντός των προθεσμιών σύμφωνα με ένα από τα ακόλουθα συστήματα: α) ολοκληρωμένο σύστημα, κατά το οποίο, εκδίδει μία και μόνη τελική απόφαση μετά από γνωμοδοτήσεις όλων των εμπλεκόμενων φορέων, β)

συντονισμένο σύστημα, κατά το οποίο, συντονίζει τους εμπλεκόμενους φορείς για την έκδοση των αποφάσεων και τους υποκαθιστά όταν αυτές δεν εκδίδονται εμπρόθεσμα, και γ) συνεργατικό σύστημα, κατά το οποίο, συντονίζει τις εμπλεκόμενες αρχές.

4. Την έκδοση/επικαιροποίηση εγχειρίδιου διαδικασιών αδειοδότησης το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τις εξής πληροφορίες α) το σχετικό δίκαιο στο οποίο βασίζονται οι αποφάσεις και οι γνωμοδοτήσεις σχετικά με τους διαφόρους τύπους έργων, β) τις απαιτούμενες αποφάσεις και τις γνωμοδοτήσεις, γ) τις εμπλεκόμενες αρχές, δ) τη ροή εργασιών, τη σύντομη παρουσίαση κάθε σταδίου της διαδικασίας, ε) πληροφορίες σχετικά με τη δομή και το βαθμό λεπτομερειών των υποβαλλόμενων εγγράφων, στ) τα στάδια συμμετοχής του κοινού.
5. Τη σύνταξη ετήσιας έκθεσης που αφορά στην πρόοδο των Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος στην Ελλάδα και στις τυχόν καθυστερήσεις που παρατηρούνται, τις αιτίες τους και τον τρόπο αντιμετώπισής τους.
6. Την υλοποίηση, το συντονισμό και την παρακολούθηση της διαδικασίας χορήγησης αδειών.

Η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης (τ. Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων) βρίσκεται σε στενή συνεργασία με όλες τις εμπλεκόμενες αρχές για την αποτελεσματική οργάνωση της διαδικασίας χορήγησης των απαραίτητων αδειών για την υλοποίηση και λειτουργία των έργων κοινού ενδιαφέροντος.

2.3 Οργάνωση της διαδικασίας χορήγησης αδειών

Η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης έχει αναλάβει διπλό ρόλο αφενός ως one stop shop και αδειοδοτούσα αρχή όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία περί στρατηγικών επενδύσεων και αφετέρου ως Εθνική Αρμόδια Αρχή όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό.

Η οργάνωση της διαδικασίας αδειοδότησης γίνεται με βάση το συντονισμένο σύστημα για την έκδοση εμπεριστατωμένης απόφασης όπως αυτό περιγράφεται στο Άρθρο 8 (3.β) του Κανονισμού 869/2022.

Η εμπεριστατωμένη απόφαση περιλαμβάνει πολλαπλές επιμέρους νομικώς δεσμευτικές αποφάσεις που έχουν εκδώσει διάφορες ενδιαφερόμενες αρχές, τις οποίες συντονίζει η Εθνική Αρμόδια Αρχή. Νοείται δε ως το σύνολο αποφάσεων που λαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές και καθορίζουν τη χορήγηση ή μη έγκρισης σε φορέα υλοποίησης έργου για την υλοποίηση της προς εκτέλεση ενεργειακής υποδομής που σχετίζεται με ένα έργο. Η εμπεριστατωμένη απόφαση για την Ελλάδα, περιλαμβάνει τουλάχιστον τις εξής άδειες και εγκρίσεις:

1. Πράξη εγκατάστασης
2. Άδεια εγκατάστασης
3. Οικοδομικές άδειες και εγκρίσεις εργασιών μικρής κλίμακας
4. Επιμέρους εγκρίσεις προκειμένου να εκδοθούν οι ανωτέρω άδειες

Με βάση το συντονισμένο σύστημα και με την επιφύλαξη των σχετικών απαιτήσεων του διεθνούς και ενωσιακού δικαίου, η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων θέτει το πλαίσιο διαβούλευσης, ορίζει εύλογο χρονικό διάστημα ολοκλήρωσης κάθε αδειοδότησης, παρακολουθεί και συντονίζει τη διαδικασία αδειοδότησης. Επίσης, δύναται να λάβει επιμέρους απόφαση εξ ονόματος μιας άλλης

εθνικής αρχής, εάν η απόφαση της δεν εκδοθεί εμπρόθεσμα και δεν συντρέχουν επαρκείς λόγοι για την καθυστέρηση ή, εφόσον προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο και στον βαθμό που αυτό είναι συμβατό με το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να θεωρήσει ότι άλλη ενδιαφερόμενη εθνική αρχή έχει είτε εγκρίνει είτε απορρίψει το έργο, εφόσον η απόφαση δεν εκδοθεί εντός της προθεσμίας από την εν λόγω αρχή.

Η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων για το σύνολο των Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος έχει το ρόλο του one stop shop για όλη τη διαδικασία αδειοδότησης και ανεξάρτητα από το ποια είναι η αδειοδοτούσα αρχή. Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν.4864/2021, ο φορέας υλοποίησης του έργου υποβάλλει το φάκελο με τα απαραίτητα δικαιολογητικά και για κάθε επιμέρους στάδιο αδειοδότησης στη Γενική Δ/ση Στρατηγικών Επενδύσεων η οποία τον προωθεί προς την αρμόδια αδειοδοτούσα ή γνωμοδοτούσα αρχή προκειμένου να εκδώσει εντός συγκεκριμένης προθεσμίας την σχετική άδεια ή γνωμοδότηση. Σε περίπτωση που αυτό δεν γίνει εντός του χρονοδιαγράμματος, η αρμοδιότητα μεταφέρεται στον Υπουργό Ανάπτυξης ο οποίος έχει τη δυνατότητα να εκδώσει ή να απορρίψει τις επιμέρους εγκρίσεις εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Η Γενική Δ/ση Στρατηγικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων έχει επίσης το ρόλο της αδειοδοτούσας αρχής για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης, της άδειας λειτουργίας και των προεγκρίσεων οικοδομικών αδειών. Εξαιρέση αποτελούν τα έργα ΑΣΦΑ (Ανεξάρτητο Σύστημα Φυσικού Αερίου) για τα οποία την άδεια εγκατάστασης εκδίδει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Πιο συγκεκριμένα:

1. Η πράξη εγκατάστασης, εφόσον απαιτείται, εκδίδεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τα όλα τα έργα κοινού ενδιαφέροντος.
2. Η άδεια εγκατάστασης εκδίδεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τα έργα ΑΣΦΑ ενώ για όλα τα υπόλοιπα έργα όπου απαιτείται εκδίδεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης/Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων.
3. Οι προεγκρίσεις οικοδομικών αδειών εκδίδονται για όλα τα έργα κοινού ενδιαφέροντος από το Υπουργείο Ανάπτυξης/Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων.
4. Οι επιμέρους εγκρίσεις/γνωμοδοτήσεις για την έκδοση των παραπάνω αδειών εκδίδονται από επιμέρους αδειοδοτούσες αρχές και αν δεν εκδοθούν εντός της αντίστοιχης προθεσμίας, τότε η αρμοδιότητα μεταφέρεται στον Υπουργό Ανάπτυξης ο οποίος έχει τη δυνατότητα να εκδώσει ή να απορρίψει τις επιμέρους εγκρίσεις εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Τέλος, ως Εθνική Αρμόδια Αρχή, η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης (τ. Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων) έχει την αρμοδιότητα για το συντονισμό και την παρακολούθηση της αδειοδοτικής διαδικασίας. Στο πλαίσιο αυτό, καθορίζει σε συνεργασία με το φορέα υλοποίησης του έργου και τις συναρμόδιες αρχές το χρονοδιάγραμμα αδειοδότησης και παρακολουθεί τη τήρηση του καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

2.4 Στάδια και διαδικασίες χορήγησης αδειών

Στάδιο 1. Ενημέρωση της Εθνικής Αρμόδιας Αρχής από τον φορέα υλοποίησης (αρ. 10, παρ.3 Κανονισμού)

Ο φορέας υλοποίησης του έργου ενημερώνει εγγράφως την Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων του υπουργείου Ανάπτυξης για το έργο, αποστέλλοντας μια σύντομη παρουσίαση αυτού με εύλογο βαθμό ανάλυσης.

Η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων σε συνεργασία με άλλες εμπλεκόμενες διοικητικές αρχές εξετάζει την υποβληθείσα περιγραφή του έργου και αποφαινεται κατά πόσο το έργο έχει τον επιθυμητό βαθμό ωριμότητας για να προχωρήσει στα επόμενα στάδια χωρίς τον κίνδυνο καθυστερήσεων κατά την υλοποίηση. Αν κριθεί ότι δεν μπορεί να προχωρήσει, τότε η Εθνική Αρμόδια αρχή απορρίπτει το έργο και ενημερώνει εγγράφως το φορέα του έργου τεκμηριώνοντας την απόφασή της.

Αν κριθεί ότι το έργο είναι ώριμο τότε η ΕΑΑ αποδέχεται εγγράφως την κοινοποίηση. Η ημερομηνία υπογραφής της απόφασης αποδοχής της κοινοποίησης είναι και η ημερομηνία της έναρξης της διαδικασίας χορήγησης της άδειας.

Η απόφαση απόρριψης ή αποδοχής της κοινοποίησης του έργου εκδίδεται το πολύ μέχρι 3 μήνες μετά την υποβολή της κοινοποίησης. Αν κάποιο έργο υλοποιείται σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη η ημερομηνία έναρξης της διαδικασίας είναι η ημερομηνία αποδοχής της τελευταίας κοινοποίησης.

Στάδιο 2. Διαδικασία που προηγείται της αίτησης (αρ. 10, παρ.1 Κανονισμού)

Καλύπτει την περίοδο μεταξύ της έναρξης της διαδικασίας αδειοδότησης και της αποδοχής του υποβληθέντος φακέλου της αίτησης από την Εθνική Αρμόδια Αρχή (Στάδιο 1) και η οποία ολοκληρώνεται εντός ενδεικτικής περιόδου 24 μηνών.

Οι ενέργειες που υλοποιούνται στη φάση αυτή περιλαμβάνουν την προπαρασκευή ενδεχόμενων περιβαλλοντικών εκθέσεων και όλων των απαραίτητων μελετών και προμελετών εκ μέρους του φορέα υλοποίησης του έργου. Ο φορέας του έργου υποβάλλει όλους τους απαραίτητους φακέλους για την έκδοση των αδειών και μόλις η Εθνική Αρμόδια Αρχή κρίνει ότι είναι πλήρεις και αποδεχτεί τους φακέλους ολοκληρώνεται το στάδιο.

Η φάση της διαδικασίας που προηγείται της αίτησης ολοκληρώνεται εντός ενδεικτικής περιόδου δυο (2) ετών.

Στάδιο 3. Έκδοση της άδειας του έργου (αρ. 10, παρ.1 Κανονισμού)

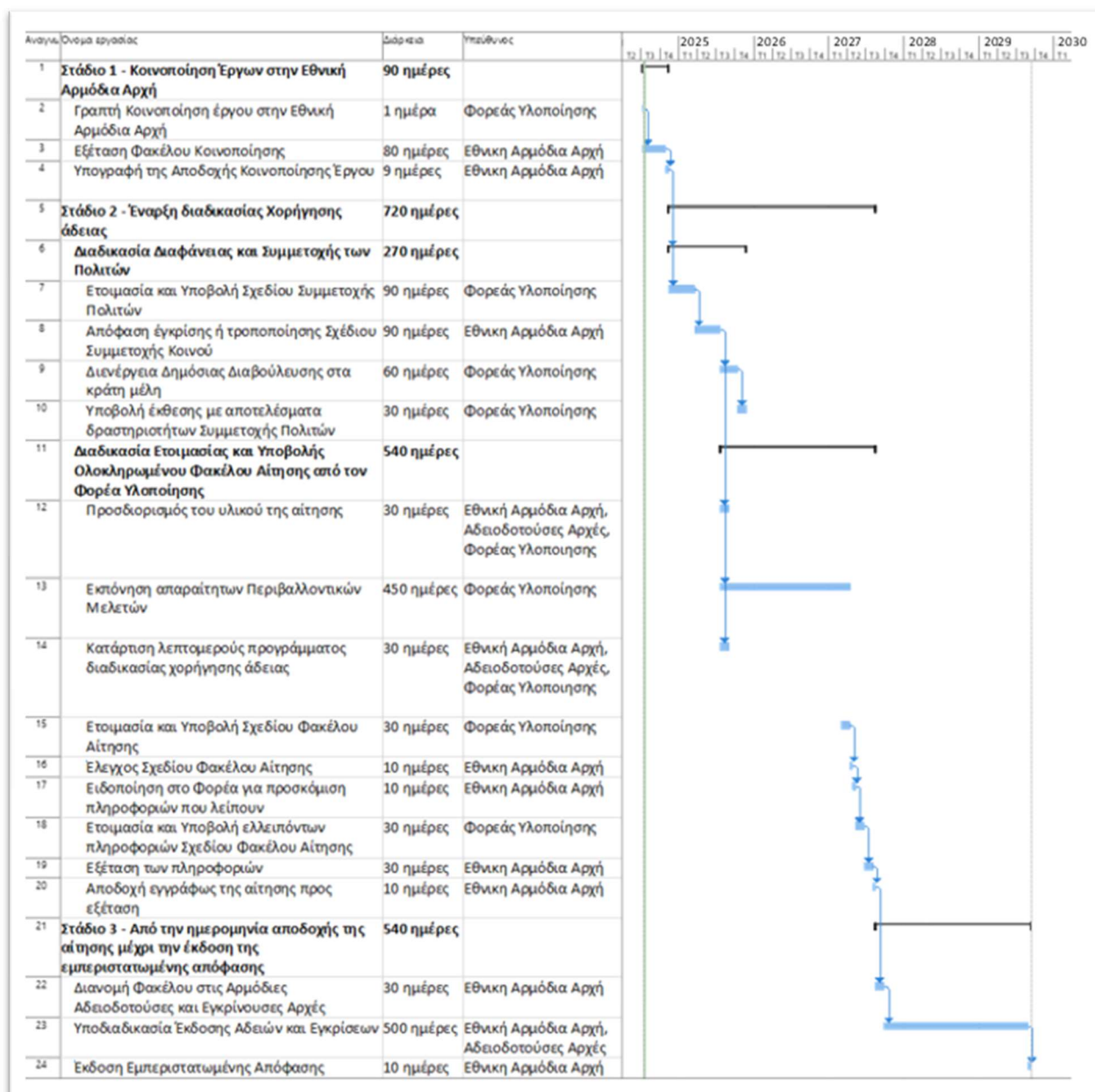
Καλύπτει την περίοδο από την ημερομηνία αποδοχής του υποβληθέντος φακέλου της αίτησης έως την έκδοση εμπεριστατωμένης απόφασης.

Το στάδιο αφορά την έκδοση της εμπεριστατωμένης απόφασης, που περιλαμβάνει την έκδοση όλων των επιμέρους διοικητικών αποφάσεων από όλες τις εμπλεκόμενες αρχές. Το στάδιο αυτό διαρκεί ένα (1) χρόνο και έξι (6) μήνες. Κατά περίπτωση, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εκ του νόμου προβλεπόμενη διαδικασία αδειοδότησης βραχύτερη των 18 μηνών.

Η Εθνική Αρμόδια Αρχή διασφαλίζει ότι η συνολική διάρκεια των δύο διαδικασιών (στάδια 2 & 3) δεν υπερβαίνει περίοδο σαράντα δύο (42) μηνών.

Το Διάγραμμα 1 παρουσιάζει συνοπτικά το χρονοδιάγραμμα έκδοσης των αδειών.

Διάγραμμα 1. Ροή εργασιών και χρονοδιάγραμμα

2.5 Εφαρμογή και παρακολούθηση της διαδικασίας χορήγησης

Στη διαδικασία χορήγησης της εμπεριστατωμένης απόφασης εμπλέκονται οι παρακάτω δημόσιες αρχές με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες:

- 1) Η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης ως Εθνική Αρχή
 - Σε συνεργασία με τις λοιπές αδειοδοτικές αρχές και τον φορέα υλοποίησης κάθε έργου καταρτίζει λεπτομερές πρόγραμμα της διαδικασίας χορήγησης άδειας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές.
 - Υποβάλλει έκθεση που αφορά στην αντίστοιχη κατηγορία ενεργειακών υποδομών σχετικά με την πρόοδο και, κατά περίπτωση, τις καθυστερήσεις της υλοποίησης των έργων κοινού

ενδιαφέροντος σε σχέση με την διαδικασία χορήγησης της άδειας καθώς και τους λόγους των καθυστερήσεων αυτών.

- Συντονίζει τις εμπλεκόμενες Αδειοδοτικές Αρχές κατά την φάση της έκδοσης των επιμέρους νομικώς δεσμευτικών αποφάσεων.
- Εκδίδει τις αποφάσεις ή γνώμες ως αδειοδοτούσα αρχή για τις στρατηγικές επενδύσεις σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και με την επιφύλαξη τυχόν ειδικότερων διατάξεων που αφορούν τις ενεργειακές υποδομές
- Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες μια μεμονωμένη απόφαση μιας εμπλεκόμενης αδειοδοτικής αρχής δεν αναμένεται να εκδοθεί εντός της προθεσμίας, η ΓΓΙΕ επανακαθορίζει την προθεσμία εντός της οποίας εκδίδεται η επιμέρους απόφαση.
- Κατά το διαδικασία κατοχύρωσης της έναρξης της διαδικασίας χορήγησης αδειών, συνεργάζεται με τις αδειοδοτούσες αρχές προκειμένου να αξιολογήσει την πρόταση και να τεκμηριώσει την απόφαση αποδοχής τους έργου ως ώριμου ή απόρριψής του.
- Κατά τη διαδικασία που προηγείται της αίτησης (στάδιο 2), η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων με την συνεργασία των λοιπών εμπλεκόμενων αδειοδοτικών αρχών και το φορέα υλοποίησης του έργου προσδιορίζει το υλικό πεδίο και το κατά πόσο θα είναι λεπτομερείς οι πληροφορίες που θα υποβάλλει ο φορέας υλοποίησης του έργου ως τμήμα του φακέλου της αίτησης για την έκδοση της εμπεριστατωμένης απόφασης.
- Επίσης, κατά τη διαδικασία που προηγείται της αίτησης (στάδιο 2), η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Δ/ση Στρατηγικών Επενδύσεων σε συνεργασία των λοιπών εμπλεκόμενων αδειοδοτικών αρχών και του φορέα υλοποίησης του έργου, καταρτίζει λεπτομερές πρόγραμμα της διαδικασίας χορήγησης άδειας. Σε περιπτώσεις έργων που διασχίζουν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Δ/ση Στρατηγικών Επενδύσεων καταρτίζει κοινό πρόγραμμα με τις αντίστοιχες αρμόδιες εθνικές αρχές ευθυγραμμίζοντας τα χρονοδιαγράμματά τους. Το λεπτομερές πρόγραμμα προσδιορίζει τουλάχιστον τα εξής:
 - i) τις απαιτούμενες αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις,
 - ii) τις αρχές, τους ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων και τους πολίτες που ενδέχεται να αφορά το έργο,
 - iii) τα επιμέρους στάδια της διαδικασίας και τη διάρκειά τους,
 - iv) τους βασικούς ενδιάμεσους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν και τις σχετικές προθεσμίες για την έκδοση της εμπεριστατωμένης απόφασης,
 - v) τους προγραμματισμένους πόρους από τις αρχές και τις πιθανές επιπλέον ανάγκες σε πόρους.
- Μετά την παραλαβή του σχεδίου της αίτησης (στάδιο 3) η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων με την συνεργασία των λοιπών εμπλεκόμενων αδειοδοτικών αρχών ζητά από τον φορέα υλοποίησης του έργου να προσκομίσει τυχόν πληροφορίες που λείπουν και αφορούν ζητήματα του πρώτου σταδίου της διαδικασίας.

- Επανακαθορίζει τις προθεσμίες ολοκλήρωσης των επιμέρους αδειοδοτικών βημάτων.
- Υποβάλλει ετήσια έκθεση στην ΕΕ μέσω της πλατφόρμας MONIP για κάθε έργο της κατηγορίας ενεργειακών υποδομών Μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας MONIP εξετάζει τις υποβληθείσες ετήσιες αναφορές των φορέων των έργων και παρέχει συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία χορήγησης άδειας εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών.

2) Οι Φορείς Υλοποίησης των έργων κοινού ενδιαφέροντος

- Υλοποιούν τα έργα κοινού ενδιαφέροντος
- Υποβάλλουν ετήσια έκθεση στην ΕΕ μέσω της πλατφόρμας MONIP για κάθε έργο της κατηγορίας ενεργειακών υποδομών που τους αφορά.
- Κατά την φάση κατοχύρωσης της έναρξης της διαδικασίας χορήγησης άδειας κοινοποιεί εγγράφως το έργο στην Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων.
- Κατά τη διαδικασία που προηγείται της αίτησης (στάδιο 2), συνεργάζεται με την Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων και τις λοιπές εμπλεκόμενες αδειοδοτικές αρχές προκειμένου να προσδιοριστεί το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης προς την Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων που αφορά στην έκδοση της εμπεριστατωμένης απόφασης.
- Επίσης, κατά τη διαδικασία που προηγείται της αίτησης (στάδιο 2), συνεργάζεται με την Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων και τις λοιπές εμπλεκόμενες αδειοδοτικές αρχές προκειμένου να καταρτιστεί το λεπτομερές πρόγραμμα της χορήγησης άδειας.
- Μετά την υποβολή του σχεδίου της αίτησης ο φορέας υλοποίησης, εφ' όσον παραστεί ανάγκη, προσκομίζει στην Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων τυχόν πληροφορίες που λείπουν και αφορούν ζητήματα του πρώτου σταδίου της διαδικασίας.
- Διασφαλίζει την πληρότητα και την ποιότητα του φακέλου της αίτησης και ζητά την γνώμη της Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων όσο το δυνατόν πιο νωρίς κατά την διαδικασία που προηγείται της αίτησης.
- Συνεργάζεται πλήρως με την Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων για την τήρηση των προθεσμιών και τη συμμόρφωση με το λεπτομερές πρόγραμμα της διαδικασίας χορήγησης της άδειας.
- Δημιουργεί σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων έναν ιστότοπο σχετικό με το έργο που τον αφορά.

3) Οι εμπλεκόμενες Αδειοδοτικές Αρχές

- Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες μια μεμονωμένη απόφαση μιας εμπλεκόμενης αδειοδοτικής αρχής δεν αναμένεται να εκδοθεί εντός της προθεσμίας, αυτή ενημερώνει πάραυτα την Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων η οποία επανακαθορίζει την σχετική προθεσμία.

- Κατά το διαδικασία αποδοχής του φακέλου κοινοποίησης, και υπό την καθοδήγηση της Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων συμμετέχει, στο μέτρο της αρμοδιότητάς της, στην αποδοχή ή μη του υποβαλλόμενου έργου.
- Κατά τη διαδικασία που προηγείται της αίτησης (στάδιο 2), υπό την καθοδήγηση της Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων συμμετέχει, στο μέτρο της αρμοδιότητάς της στον προσδιορισμό του υλικού πεδίου και των πληροφοριών που θα υποβάλλει ο φορέας υλοποίησης του έργου ως τμήμα του φακέλου της αίτησης για την έκδοση της εμπεριστατωμένης απόφασης.
- Κατά τη διαδικασία που προηγείται της αίτησης (στάδιο 2), υπό την καθοδήγηση της Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων συμμετέχει, στο μέτρο της αρμοδιότητάς της στην κατάρτιση λεπτομερούς προγράμματος της διαδικασίας χορήγησης άδειας.
- Μετά την υποβολή του σχεδίου της αίτησης (στάδιο 3) από το φορέα υλοποίησης του έργου και υπό την καθοδήγηση της Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων συμμετέχει, στο μέτρο της αρμοδιότητάς της στον προσδιορισμό των τυχόν πληροφοριών που λείπουν από το φάκελο και αφορούν ζητήματα του πρώτου σταδίου της διαδικασίας.

3 Συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία

3.1 Αρχές περί της συμμετοχής των πολιτών

Οι αρχές περί της συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία αδειοδότησης των έργων κοινού ενδιαφέροντος καθορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI.3 του Κανονισμού όπου αναφέρεται ότι:

“ Με την επιφύλαξη των απαιτήσεων για τις δημόσιες διαβουλεύσεις δυνάμει του περιβαλλοντικού δικαίου, για την αύξηση της συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία αδειοδότησης και τη διασφάλιση έγκαιρης πληροφόρησης των πολιτών και διαλόγου μαζί τους, εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές:

α) οι συμφεροντούχοι που επηρεάζονται από έργο κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, των γαιοκτημόνων και των πολιτών που κατοικούν κοντά στο έργο, του ευρέως κοινού και των ενώσεων, οργανώσεων ή ομάδων τους, ενημερώνονται διεξοδικά και ζητείται η γνώμη τους σε αρχικό στάδιο, χωρίς αποκλεισμούς, όταν μπορούν ακόμη να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες ανησυχίες που εκφράζει το κοινό, και με ασυγκάλυπτο και διαφανή τρόπο. Κατά περίπτωση, η Αρμόδια αρχή στηρίζει ενεργά τις δραστηριότητες που αναλαμβάνει ο φορέας υλοποίησης του έργου,

β) οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν την από κοινού διεξαγωγή των διαδικασιών δημόσιας διαβούλευσης για έργα κοινού ενδιαφέροντος, όπου υπάρχει δυνατότητα, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων διαβουλεύσεων που ήδη απαιτούνται βάσει του εθνικού δικαίου. Κάθε δημόσια διαβούλευση καλύπτει όλα τα ζητήματα σχετικά με το συγκεκριμένο στάδιο της διαδικασίας, ενώ ένα τέτοιο ζήτημα δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης σε περισσότερες από μια δημόσιες διαβουλεύσεις· μια δημόσια διαβούλευση μπορεί, ωστόσο, να λάβει χώρα σε περισσότερες από μία

γεωγραφικές τοποθεσίες. Τα ζητήματα που αποτελούν αντικείμενο δημόσιας διαβούλευσης προσδιορίζονται σαφώς στη σχετική κοινοποίηση της δημόσιας διαβούλευσης,

γ) οι παρατηρήσεις και οι ενστάσεις γίνονται δεκτές μόνο από την έναρξη της δημόσιας διαβούλευσης έως τη λήξη της προθεσμίας,

δ) οι φορείς υλοποίησης του έργου διασφαλίζουν ότι πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου που καθιστά δυνατή την ανοικτή και χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχή του κοινού.”

3.2 Διαδικασία έγκρισης του σχεδίου συμμετοχής του κοινού

Με βάση το Άρθρο 9, παρ. 3 του Κανονισμού, εντός ενδεικτικής περιόδου τριών μηνών από την έναρξη της διαδικασίας χορήγησης άδειας, ο φορέας υλοποίησης του έργου καταρτίζει και υποβάλλει στην Αρμόδια αρχή, ακολουθώντας τη διαδικασία που περιγράφεται στο παρόν και τις κατευθυντήριες γραμμές του Παραρτήματος VI του Κανονισμού, ένα σχέδιο σχετικά με τη συμμετοχή των πολιτών. Εντός τριών μηνών, η Αρμόδια αρχή ζητεί τροποποιήσεις ή εγκρίνει το σχέδιο σχετικά με τη συμμετοχή των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρμόδια αρχή λαμβάνει υπόψη οιαδήποτε μορφή συμμετοχής των πολιτών και διαβούλευσης έλαβε χώρα πριν από την έναρξη της διαδικασίας χορήγησης της άδειας, αν η συμμετοχή και διαβούλευση πληρούσαν τις απαιτήσεις του Άρθρου 9 του Κανονισμού.

Η Γενική Δ/νση Στρατηγικών Επενδύσεων αξιολογεί το υποβληθέν σχέδιο με βάση τα κριτήρια που θέτει ο Κανονισμός. Μεγάλη προσοχή δίνεται στο να εξασφαλιστεί ότι γίνεται τουλάχιστον μια επιπλέον διαβούλευση σε αρχικό στάδιο σε σχέση με ότι προβλέπεται στην περιβαλλοντική νομοθεσία. Το σχέδιο εγκρίνεται μόνο εφόσον διαπιστωθεί ότι ο φορέας υλοποιεί με δικά του μέσα τη δημόσια διαβούλευση πριν την υποβολή του φακέλου και ότι εξασφαλίζει τουλάχιστον τα εξής:

1. Παρέχει τη δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν και να υποβάλλουν τα σχόλιά τους είτε ηλεκτρονικά είτε με αλληλογραφία,
2. Εξασφαλίζει την άμεση ενημέρωση της ΕΑΑ για τα υποβληθέντα σχόλια,
3. Απαντάει σε όλα τα σχόλια,
4. Προσκαλείται η ΕΑΑ να συμμετάσχει σε όλες τις δημόσιες παρουσιάσεις του έργου στο κοινό ή στους τοπικούς φορείς,
5. Παρέχεται επαρκής δημοσιότητα, ώστε να μεγιστοποιείται η συμμετοχή του κοινού.

3.3 Διενέργεια Δημόσιας Διαβούλευσης

Η απόφαση έγκρισης του σχεδίου συμμετοχής του κοινού καθορίζει τους όρους της διαβούλευσης που διενεργείται από τον φορέα υλοποίησης του έργου. Η διαβούλευση αυτή θα πρέπει να προηγείται της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και άρα τα αποτελέσματά της, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο σχεδιασμό του έργου.

Σύμφωνα με το Άρθρο 9 παρ. 4 του Κανονισμού η διενεργούμενη δημόσια διαβούλευση θα πρέπει να πληροί τις εξής προδιαγραφές:

Πριν από την υποβολή του τελικού και πλήρους φακέλου της αίτησης στην Αρμόδια αρχή με βάση το άρθρο 10 παράγραφος 7 του Κανονισμού, διενεργείται τουλάχιστον μία δημόσια διαβούλευση από τον φορέα υλοποίησης ή, όπου το επιτάσσει το εθνικό δίκαιο, από την αρμόδια αρχή. Η ανωτέρω διάταξη

ισχύει με την επιφύλαξη οιασδήποτε δημόσιας διαβούλευσης διενεργείται μετά την υποβολή της αίτησης για τη συναίνεση ανάπτυξης σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας 2011/92/ΕΕ. Μέσω της δημόσιας διαβούλευσης ενημερώνονται εγκαίρως οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι συμφερόντων που αναφέρονται στο Παράρτημα VI σημείο 3 στοιχείο α) του Κανονισμού σχετικά με το έργο και διευκολύνεται ο προσδιορισμός της καταλληλότερης τοποθεσίας ή διαδρομής ή τεχνολογίας, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, ενόψει των συλλογισμών για την κατάλληλη προσαρμογή του έργου στην κλιματική αλλαγή, ο προσδιορισμός κάθε σχετικού αντικτύπου σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο και τα σχετικά ζητήματα που θα αφορά ο φάκελος της αίτησης. Οι ελάχιστες απαιτήσεις για την εν λόγω δημόσια διαβούλευση διευκρινίζονται στο Παράρτημα VI σημείο 5 του Κανονισμού.

Σύμφωνα με το Άρθρο 9(5), για τα έργα που διασχίζουν τα σύνορα δύο ή περισσότερων κρατών μελών, οι δημόσιες διαβουλεύσεις που πραγματοποιούνται δυνάμει τις παραγράφου 4 σε καθένα από τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη λαμβάνουν χώρα έως και δύο μήνες μετά την έναρξη της πρώτης δημόσιας διαβούλευσης.

Σύμφωνα με το Παράρτημα VI σημείο 5 του Κανονισμού, στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης που θα διεξαχθεί πριν από την υποβολή του φακέλου της αίτησης, τα εμπλεκόμενα μέρη πρέπει τουλάχιστον να:

1. δημοσιεύουν σε ηλεκτρονική και, κατά περίπτωση, σε έντυπη μορφή ενημερωτικό φυλλάδιο 15 σελίδων το πολύ, που θα παρέχει μια σαφή και συνοπτική επισκόπηση της περιγραφής, του στόχου και του προκαταρκτικού χρονοδιαγράμματος των σταδίων ανάπτυξης του έργου, το εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου, τις εναλλακτικές οδούς που εξετάστηκαν, τους τύπους και τα χαρακτηριστικά των πιθανών επιπτώσεων, μεταξύ άλλων διασυνοριακού χαρακτήρα, και τα πιθανά μέτρα μετριασμού, με το ενημερωτικό αυτό φυλλάδιο να δημοσιεύεται πριν από την έναρξη της διαβούλευσης και να περιλαμβάνει τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις του ιστοτόπου του έργου κοινού ενδιαφέροντος που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 7, της πλατφόρμας διαφάνειας που αναφέρεται στο άρθρο 23 και του εγχειριδίου διαδικασιών που αναφέρεται στο σημείο 1) του παρόντος παραρτήματος,
2. δημοσιεύουν τις πληροφορίες σχετικά με τη διαβούλευση στον ιστοτόπο του έργου κοινού ενδιαφέροντος που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 7, στους πίνακες ανακοινώσεων των γραφείων των τοπικών διοικήσεων και, κατ' ελάχιστο, σε ένα ή, κατά περίπτωση, δύο τοπικά μέσα ενημέρωσης,
3. προσκαλούν, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, τους σχετικούς συμφεροντούχους, ενώσεις, οργανώσεις και ομάδες που επηρεάζονται σε ειδικές για συγκεκριμένο θέμα συνεδριάσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων συζητούνται τα ζητήματα που τους απασχολούν.

Μετά την ολοκλήρωση της δημόσιας διαβούλευσης που περιγράφεται παραπάνω ολοκληρώνεται ο σχεδιασμός του έργου και ακολουθεί η υποβολή του φακέλου για την περιβαλλοντική αδειοδότηση.

Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος περιλαμβάνει διακριτά στάδια διαβούλευσης με το κοινό και τις συναρμόδιες αρχές τα οποία πληρούν τις προδιαγραφές και απαιτήσεις της σύμβασης Aarhus που αφορά στην πρόσβαση του κοινού στη λήψη αποφάσεων και στη δικαιοσύνη και της Σύμβασης Espoo για έργα διασυνοριακού ενδιαφέροντος.

Σε περίπτωση που ένα έργο εντάσσεται στη διαδικασία των άρθρων 9 και 10 του Κανονισμού έχοντας ολοκληρώσει την περιβαλλοντική αδειοδότησή του και άρα έχοντας τελειώσει με τη διαβούλευση και

το σχεδιασμό, τότε το σχέδιο συμμετοχής του κοινού θα πρέπει να περιέχει μια έκθεση των δράσεων διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκαν, ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσο πληρούνται οι απαιτήσεις του Κανονισμού

3.4 Δυνατότητες συμμετοχής του κοινού στη διαδικασία διαβούλευσης

Η δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιείται κατά την πρώτη φάση των διαδικασιών αδειοδότησης, αυτής που προηγείται της αίτησης, στοχεύει στην ενημέρωση του κοινού σχετικά με το σχεδιασμό του έργου αλλά και στη συλλογή απόψεων και παρατηρήσεων ώστε να ληφθούν υπόψη στο σχεδιασμό.

Τα μέσα που διατίθενται για το σκοπό αυτό είναι:

- Δημιουργία ιστοτόπου του έργου. Ο φορέας υλοποίησης του έργου δημιουργεί και επικαιροποιεί τακτικά έναν ειδικό ιστότοπο για το έργο με σχετικές πληροφορίες για το έργο κοινού ενδιαφέροντος, ο οποίος συνδέεται με τον ιστότοπο της Επιτροπής και την πλατφόρμα διαφάνειας που αναφέρεται στο άρθρο 23 και ο οποίος πληροί τις απαιτήσεις που προσδιορίζονται στο παράρτημα VI σημείο 6). Επιπλέον, διαφυλάσσεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών.
- Επίσης, οι φορείς υλοποίησης έργων δημοσιεύουν τις σχετικές πληροφορίες με άλλα κατάλληλα μέσα ενημέρωσης, στα οποία έχει ευρεία πρόσβαση το κοινό.
- Διεξαγωγή ενημερωτικών εκδηλώσεων (ανοιχτών προς το κοινό εκδηλώσεων) της τοπικής κοινωνίας, των πολιτών και των φορέων, με πρόσκληση μέσω δημοσιεύσεων στον τοπικό τύπο και σε ιστοσελίδες των τοπικών φορέων, αλλά και προσκλήσεων εγγράφως των επηρεαζόμενων εμπλεκόμενων μερών. Στις ενημερωτικές εκδηλώσεις θα παρέχεται η δυνατότητα υποβολής σχολίων και παρατηρήσεων τα οποία θα πρέπει να αξιολογούνται, να λαμβάνονται υπόψη και να δίδονται απαντήσεις στους ενδιαφερόμενους.
- Δημιουργία κατάλληλης φόρμας σχολίων η οποία θα αναρτάται σε εμφανές σημείο στον ιστότοπο του έργου και θα διανέμεται επίσης στις ενημερωτικές εκδηλώσεις.
- Δημιουργία ενημερωτικού υλικού, όπως ενημερωτικών δελτίων, ενημερωτικού φυλλαδίου και δελτίων τύπου τα οποία θα διανέμονται στους ενδιαφερόμενους τόσο στις εκδηλώσεις ενημέρωσης όσο και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αλλά και μέσω δημοσιεύσεων στον Τύπο.
- Παρουσιάσεις του έργου σε συνέδρια και εκθέσεις που θα λαμβάνουν χώρα κατά τη χρονική περίοδο σχεδιασμού του έργου.

Η ΕΑΑ εξασφαλίζει μέσω της έγκρισης τους σχεδίου συμμετοχής του κοινού ότι όλα τα παραπάνω μέσα είναι διαθέσιμα στο ευρύ κοινό και σε όλους τους ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων καθ' όλη τη διάρκεια σχεδιασμού και υλοποίησης του έργου.

4 Περιγραφή έργων

4.1 Project Ηλεκτρικής Διασύνδεσης Κύπρου Ελλάδας (πρώην Euro-Asia Interconnector) - (κωδικός αριθμός έργου PCI – 2.6.2)

Φορέας Υλοποίησης: ΑΔΜΗΕ

Προϋπολογισμός: € 1 δισ.

Περιγραφή επένδυσης / Περιοχή

Η επένδυση η οποία ορίστηκε ως PCI στον πρώτο ενωσιακό κατάλογο του 2014, εγκρίθηκε ως Στρατηγική με την υπ. αριθμ. 28/2.6.2014 (ΦΕΚΒ' 1471) Απόφαση ΔΕΣΕ και το Άρθρο 8 του Ν. 4271/14 (Α' 144).

Ο Φορέας της επένδυσης ήταν η σύμπραξη των εταιρειών ΔΕΗ & Quantum Energy ΑΕ. Εν συνεχεία ορίστηκε ως φορέας υλοποίησης η εταιρεία EuroAsia Interconnector. Στον τελευταίο κατάλογο των PCI του 2024 ως φορέας υλοποίησης αναφέρεται ο ΑΔΜΗΕ.

Το έργο αποτελεί μέρος του Cluster 2.6. Κύριος στόχος του είναι η κατασκευή και η θέση σε λειτουργία του ηλεκτρικού δικτύου διασύνδεσης μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας (Κρήτη).

Η επένδυση αφορά σε υποθαλάσσιο καλώδιο +/-500 kV DC για τη διασύνδεση των ηλεκτρικών συστημάτων Ισραήλ – Κύπρου – Ελλάδας με μεταφορική ικανότητα 1000 MW, με υπεράκτιο μήκος περίπου 898 χλμ. μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας (Κρήτη), ενώ το χερσαίο μήκος του θα είναι περίπου 23 km (περίπου 13 km στην Κύπρο και 10 km στην Ελλάδα (Κρήτη).

Το καλώδιο θα είναι διπλής ροής, δημιουργώντας έτσι σχέση αλληλεξάρτησης των απομονωμένων ενεργειακά αγορών του Ισραήλ και της Κύπρου με την αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της Ελλάδας. Το βάθος εγκατάστασης του καλωδίου σε ορισμένες περιοχές μεταξύ Κύπρου και Κρήτης αναμένεται να φτάσει τα 3000 μ.

4.2 Project Υδροηλεκτρικό αντλησοταμίευσης - (κωδικός αριθμός έργου PCI – 2.9)

Φορέας Υλοποίησης: “ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ-ΑΝΤΛΗΣΙΟΤΑΜΙΕΥΣΗ Ι Μ.Α.Ε.”

Προϋπολογισμός: € 501,80 εκατ.

Περιγραφή επένδυσης / Περιοχή

Το έργο εντάχθηκε για πρώτη φορά το 2013 στον 1ο ενωσιακό κατάλογο και έκτοτε περιλαμβάνεται σε κάθε τροποποίησή του ως έργο PCI.

Η επένδυση κρίθηκε ως Στρατηγική με την υπ. αριθμ. 28/2.6.2014 (ΦΕΚΒ' 1471) Απόφαση ΔΕΣΕ και το Άρθρο 8 του Ν. 4271/14 (Α' 144).

Το έργο αφορά σε σύστημα αντλησοταμίευσης, συνολικής ισχύος 590 MW, με δύο ανεξάρτητους άνω ταμιευτήρες και έχει στόχο την παραγωγή και μεγάλης κλίμακας αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας.

Τον κάτω ταμιευτήρα του συστήματος αποτελεί η τεχνητή λίμνη Καστρακίου, στα διοικητικά όρια του Δήμου Αμφιλοχίας, της Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας.

Κατά το στάδιο υλοποίησης του έργου αναμένεται να απασχοληθούν 900 άνθρωποι ανά έτος, ενώ κατά το στάδιο λειτουργίας θα δημιουργηθούν 70 μόνιμες θέσεις εργασίας εξειδικευμένου και βοηθητικού τεχνικού προσωπικού

Οι δυο ανεξάρτητοι ταμιευτήρες θα κατασκευαστούν βόρεια του ταμιευτήρα Καστρακίου:

- Στη θέση “Άγιος Γεώργιος”, ωφέλιμου όγκου περίπου 5 εκ. m³ και συνολικής έκτασης 720 στρεμμάτων και
- Στη θέση “Πύργος”, ωφέλιμου όγκου περίπου 2 εκ. m³ και συνολικής έκτασης 166 στρεμμάτων

Η επιπλέον αιολική, ηλιακή ή/και θερμική ενέργεια θα αποθηκεύεται μέσω της άντλησης νερού από τον κάτω ταμιευτήρα στους άνω ταμιευτήρες, και στη συνέχεια θα αξιοποιείται μέσω των αναστρέψιμων μονάδων των σταθμών παραγωγής, κατά τις ώρες αιχμής.

4.3 Σύστημα Αποθήκευσης με συσσωρευτές στην Πτολεμαΐδα- (κωδικός αριθμός έργου PCI – 2.10)

Φορέας Υλοποίησης: “ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ STORAGE Μ.Α.Ε.”

Περιγραφή επένδυσης / Περιοχή

Το έργο εντάχθηκε στον τελευταίο ενωσιακό κατάλογο του 2024.

Το PCI αποτελείται από μια υπερσύγχρονη εγκατάσταση συστήματος αποθήκευσης ενέργειας μπαταρίας (BESS) με ονομαστική ισχύ 250 MW και χωρητικότητα αποθήκευσης 1000 MWh. Αποτελείται από ομάδες μπαταριών Li-ion συνδεδεμένες με πολλαπλούς μετατροπείς DC/AC. Η σύνδεση της μονάδας με το δίκτυο μεταφοράς EHV 400 kV θα επιτευχθεί μέσω του δικού της υποσταθμού EHV (400/33 kV).

4.4 Αγωγός διασύνδεσης υδρογόνου μεταξύ Ελλάδας-Βουλγαρίας – Εσωτερικές υποδομές υδρογόνου στην Ελλάδα προς τα Βουλγαρικά σύνορα (κωδικός αριθμός έργου PCI – 10.3)

Φορέας Υλοποίησης: “ΔΕΣΦΑ”.

Περιγραφή επένδυσης / Περιοχή

Το έργο εντάχθηκε στον τελευταίο ενωσιακό κατάλογο το 2024.

Το έργο αποτελείται από έναν νέο αμφίδρομο αγωγό υδρογόνου περίπου 570 km με δυνατότητα δυναμικότητας 0,9 Mt/έτος ή 80 GWh/d από και προς τη Βουλγαρία.

Σκοπός του έργου είναι η μεταφορά καθαρού υδρογόνου (H₂) κυρίως από το νότιο τμήμα της Ελλάδας, μέχρι τη Διασύνδεση με τη Βουλγαρία. Το έργο αφορά στη δημιουργία ενός προγραμματισμένου διασυννοριακού δικτύου υδρογόνου μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας, του πρώτου σημείου διασύνδεσης υδρογόνου μεταξύ των δύο χωρών.

Μια προκαταρκτική ανάλυση όρισε έναν αγωγό 36" με πιθανή ανάγκη για 2 σταθμούς συμπίεσης των 30 MW έκαστος που βρίσκονται στα Μέγαρα κοντά στην Αθήνα και στη Νέα Μεσημβρία κοντά στη Θεσσαλονίκη.

Ο αγωγός υδρογόνου θα κατασκευαστεί παράλληλα με τον υφιστάμενο αγωγό φυσικού αερίου υψηλής πίεσης. Θα συνδέει σημεία τροφοδοσίας υδρογόνου με τις βιομηχανικές περιοχές της Αθήνας, της Κορίνθου και της Θεσσαλονίκης, όπου αναμένεται να βρίσκονται πιθανοί καταναλωτές υδρογόνου και υπόκειται σε σχετικές εξελίξεις με γειτονικές χώρες, συγκεκριμένα τη Βουλγαρία και πιθανώς τη Βόρεια Μακεδονία στο μέλλον.

4.5 Project EastMed Pipeline (κωδικός αριθμός έργου PCI – 15.2)

Φορέας Υλοποίησης: IGI Poseidon

Προϋπολογισμός: € 5 δις

Περιγραφή επένδυσης / Περιοχή

Η επένδυση κρίθηκε ως Στρατηγική με την υπ. αριθμ. 28/2.6.2014 (ΦΕΚΒ' 1471) Απόφαση της ΔΕΣΕ και το Άρθρο 8 του Ν. 4271/14 (Α' 144).

Από τον Ιούλιο του 2014, τη διαχείριση του Έργου έχει αναλάβει η θυγατρική της ΔΕΠΑ «ΥΑΦΑ – ΠΟΣΕΙΔΩΝ», στην οποία συμμετέχει ισομερώς η ιταλική Edison. Το διασυνοριακό αυτό έργο είναι ενταγμένο από το 2013 στον Κατάλογο των Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος (Projects of Common Interest – PCIs) της ΕΕ, βάσει του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 347/2013.

Η επένδυση αφορά την κατασκευή αγωγού φυσικού αερίου από την υπεράκτια περιοχή της Κύπρου προς την Ελληνική Επικράτεια μέσω Κρήτης. Ο αγωγός δύναται να μεταφέρει αέριο από τα νέα κοιτάσματα της Νοτιοανατολικής Μεσογείου στην Ελλάδα και μέσω του ΕΣΦΑ ή/και Διασυνδεδετήριων Αγωγών (IGB και IGI) προς την υπόλοιπη Ευρώπη. Ο αγωγός θα ξεκινάει από υποθαλάσσια τμήματα ανοιχτά της Κύπρου, στη συνέχεια θα φτάνει στην Κρήτη και θα συνεχίζει έως την Πελοπόννησο συνολικού μήκους περίπου 1200 km. Τα χερσαία τμήματα του αγωγού από την Πελοπόννησο μέχρι την Ήπειρο θα έχουν μήκος περίπου 480km.

Το έργο Eastern Mediterranean Pipeline αναμένεται να δημιουργήσει περίπου 2000 θέσεις εργασίας κατά τη διάρκεια της κατασκευής και λειτουργίας του.

4.6 Project “Πρίνος Υπεράκτια αποθήκευση στο πεδίο του Πρίνου για εκπομπές από EL, με αγωγό και από BG, HR, CY, EL, IT και SI με πλοίο”(κωδικός αριθμός έργου PCI – 13.11)

Φορέας Υλοποίησης: «ENERGIAN»

Περιγραφή επένδυσης / Περιοχή

Το έργο εντάχθηκε στον τελευταίο ενωσιακό κατάλογο το 2024

Το Έργο στοχεύει στη μεταφορά/αποθήκευση CO₂ που παράγεται από τοπικές και απομακρυσμένες πηγές από δύσκολες οικονομικές δραστηριότητες.

Τα στοιχεία υποδομής που αποτελούν αυτό το PCI είναι:

- Εγκαταστάσεις επιφάνειας και έγχυσης που σχετίζονται με το πεδίο αποθήκευσης CO₂ του Πρίνου. Θα αναπτυχθεί σε δύο φάσεις:
 - Φάση 1 (2025 - 2028) με εκτιμώμενη ικανότητα έγχυσης 1 Mt/έτος. Η εγκατάσταση θα μπορεί να λαμβάνει CO₂ σε συμπιεσμένη μορφή μέχρι τα τέλη του 2025/αρχές 2026 και να επεκταθεί περαιτέρω για να λαμβάνει CO₂ σε υγρή μορφή (LCO₂) μέχρι τα μέσα του 2027.
 - Φάση 2 (Δεκέμβριος 2027 και μετά): Η δεύτερη φάση έχει σχεδιαστεί για χωρητικότητα έγχυσης 3 MtCO₂/έτος για 25 χρόνια (ή υψηλότερους ρυθμούς έγχυσης για μικρότερες χρονικές περιόδους).
- Μεγάλης κλίμακας συσσώρευση CO₂ μέσω αποκλειστικών αγωγών.
- Ανάπτυξη εγκαταστάσεων υδροποίησης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα σε τερματικό εξαγωγών στη Ρεβυθούσα. Η χωρητικότητα του τερματικού σταθμού έχει σχεδιαστεί στα 5 Mt/έτος (με δυνατότητα περαιτέρω επέκτασης σε ~10 Mt/έτος). Το υδροποιημένο CO₂ θα μεταφερθεί στη συνέχεια στον Πρίνο ή σε άλλες μόνιμες εγκαταστάσεις αποθήκευσης της περιοχής.
- Οι λύσεις αποστολής δεν αποτελούν μέρος του PCI.
- Οποιοσδήποτε εξοπλισμός ή εγκατάσταση για τη λειτουργία του έργου, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, ελέγχου και παρακολούθησης.

4.7 Project “ Διασύνδεση μεταξύ Wadi El Natroon (EG) και Μεσόγεια/Αγ. Στέφανος (EL) [επί του παρόντος γνωστό ως «GREGY Interconnector» (κωδικός αριθμός έργου PCI – 2.13)

Φορέας υλοποίησης: «Elica Interconnector Electrical Interconnection S.M. S.A»

Προϋπολογισμός: 3,6 δις ευρώ

Περιγραφή επένδυσης / Περιοχή

Το έργο εντάχθηκε στον τελευταίο ενωσιακό κατάλογο το 2024 ως έργο Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος

Το έργο αφορά σε διασύνδεση HVDC μεταξύ Αιγύπτου και Ελλάδας και αποτελείται από υποθαλάσσιο καλώδιο HVDC (±525 kV) και συμπληρωματική υποδομή που απαιτείται για τη λειτουργία της ζεύξης. Η διαδρομή GREGY είναι μια απευθείας σύνδεση από το Wadi-El-Natroon (Αίγυπτος) στην περιοχή της Αττικής (Ελλάδα) με μήκος περίπου 954 km.

5 Διαδικασίες Αδειοδότησης

5.1 Γενικό θεσμικό πλαίσιο

Το βασικό ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο που αφορά τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος περιλαμβάνει:

- Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1041 της Επιτροπής της 28ης Νοεμβρίου 2023 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον ενωσιακό κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος

- Κανονισμό (ΕΕ) 869/2022. Παρέχει τις κατευθυντήριες γραμμές για τις δια-ευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές
- Κανονισμό (ΕΕ) 2022/564 της Επιτροπής της 19ης Νοεμβρίου 2021 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον ενωσιακό κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος
- Κανονισμό (ΕΕ) 2020/389 της Επιτροπής της 31ης Οκτωβρίου 2019 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τον ενωσιακό κατάλογο έργων κοινού ενδιαφέροντος
- Κανονισμό (ΕΕ) 1316/2013. Δημιουργεί το Connecting Europe Facility και περιγράφει παροχή γενικών κανόνων για τη χορήγηση κοινοτικής οικονομικής υποστήριξης στον τομέα των δια-ευρωπαϊκών ενεργειακών υποδομών.
- Κανονισμό (ΕΕ) 1391/2013. Τροποποιεί τον Κανονισμό (ΕΕ) 347/2013 σχετικά με τον κατάλογο των Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος.
- Οδηγία (ΕΚ) 2009/72. Θεσπίζει κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και καταργεί την Οδηγία 2003/54/ΕΚ
- Οδηγία (ΕΚ) 2009/73. Θεσπίζει κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά Φυσικού Αερίου και καταργεί την Οδηγία 2003/55/ΕΚ

Το γενικό εθνικό θεσμικό πλαίσιο που αφορά την ανάπτυξη των Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος και στρατηγικών επενδύσεων περιλαμβάνει:

- Νόμο 3894/2010. Καθορίζει το πλαίσιο για την ένταξη και υλοποίηση Στρατηγικών Επενδύσεων.
- Νόμο 4608/2019. Καθορίζει το πλαίσιο για την υλοποίηση Στρατηγικών Επενδύσεων.
- Νόμο 4864/2021. Καθορίζει το πλαίσιο για την υλοποίηση Στρατηγικών Επενδύσεων, βελτίωσης του επενδυτικού περιβάλλοντος μέσω της επιτάχυνσης διαδικασιών.
- Νόμο 4001/2011. Καθορίζει το πλαίσιο λειτουργίας των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.
- Νόμο 4271/2014. Εντάσσει τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος στις διαδικασίες στρατηγικών επενδύσεων.

Ο κατάλογος των έργων κοινού ενδιαφέροντος περιλαμβάνει έργα ενεργειακών υποδομών πολύ διαφορετικά μεταξύ τους με συνέπεια να μην υπάρχει μια κοινή διαδικασία αδειοδότησης για το σύνολο των έργων. Ο αριθμός και το είδος των αδειών που χρειάζεται κάθε έργο διαφέρουν σημαντικά αλλά και οι διαδικασίες διεκπεραίωσης κάθε επιμέρους άδειας μπορεί να είναι διαφορετικές.

Στις επόμενες παραγράφους παρουσιάζονται όλες οι πιθανές άδειες που μπορεί να απαιτηθούν για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και περιγράφεται το επιμέρους νομικό πλαίσιο, οι διαδικασίες, οι εμπλεκόμενες αρχές και ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα.

5.2 Καθορισμός της ημερομηνίας έναρξης της αδειοδοτικής διαδικασίας

5.2.1 Νομικό Πλαίσιο

Η διαδικασία προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 10 του Κανονισμού 869/2022

5.2.2 Διαδικασία

Ο φορέας υποβάλλει φάκελο κοινοποίησης στην Εθνική Αρμόδια Αρχή που περιλαμβάνει μια σύντομη παρουσίαση του έργου με εύλογο βαθμό ανάλυσης. Η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων εξετάζει το φάκελο με βάση τα κριτήρια που θέτει ο Κανονισμός. Ενδεικτικά λαμβάνεται υπόψη το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα και η εφικτότητα υλοποίησης αυτού, η ωριμότητα του έργου και η ολοκλήρωση σχετικών μελετών.

Η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων διασφαλίζει ότι η διαδικασία αδειοδότησης επισπεύδεται για κάθε κατηγορία έργων κοινού ενδιαφέροντος. Οι απαιτήσεις όσον αφορά την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης και την αποδοχή του υποβληθέντος φακέλου της αίτησης, προσαρμόζονται ώστε αυτές να είναι κατάλληλες για έργα τα οποία, λόγω της φύσης τους, των διαστάσεων ή της έλλειψης απαίτησης περιβαλλοντικής εκτίμησης βάσει του εθνικού δικαίου, μπορεί να χρειάζονται λιγότερες εγκρίσεις και άδειες για να φτάσουν στο στάδιο ετοιμότητας προς κατασκευή. Για τον σκοπό αυτόν, η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων διαβιβάζει το φάκελο σε όλες τις συναρμόδιες Υπηρεσίες και ζητάει την εξέτασή του προκειμένου να καθοριστεί από κοινού ένα εφικτό χρονοδιάγραμμα.

Η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων (Εθνική Αρμόδια Αρχή), σε στενή συνεργασία με τον φορέα υλοποίησης του έργου και άλλες ενδιαφερόμενες αρχές και λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων των εκθέσεων και των εγγράφων και το κατά πόσον θα είναι λεπτομερείς οι πληροφορίες που θα υποβάλει ο φορέας υλοποίησης του έργου ως τμήμα του φακέλου της αίτησης για την έκδοση εμπεριστατωμένης απόφασης (αρ.10, παρ.6α), καταρτίζει λεπτομερές διάγραμμα αδειοδότησης (παράρτημα VI σημείο 2) που θα περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) τις αποφάσεις και γνώμες που πρέπει να ληφθούν,
- β) τις αρχές και τους συμφεροντούχους, καθώς και τους πολίτες που ενδέχεται να αφορά το έργο,
- γ) τα επιμέρους στάδια της διαδικασίας και τη διάρκειά τους,
- δ) τους βασικούς ενδιάμεσους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν και τις σχετικές προθεσμίες για την έκδοση της εμπεριστατωμένης απόφασης,
- ε) τους προγραμματισμένους πόρους από τις αρχές και τις πιθανές επιπλέον ανάγκες σε πόρους.

Εφόσον το χρονοδιάγραμμα δεν υπερβαίνει τα 2 έτη για την ολοκλήρωση του φακέλου και το 1,5 έτος για την τελική άδεια, εγκρίνει το φάκελο, θεωρώντας ότι το έργο έχει επαρκή βαθμό ωριμότητας για να περάσει στη διαδικασία αδειοδότησης. Αν διαπιστωθεί ότι το χρονοδιάγραμμα αδειοδότησης μπορεί να διαρκέσει περισσότερο, τότε απορρίπτει το φάκελο αιτιολογώντας και ενημερώνοντας το φορέα ότι αυτός θα πρέπει να επανυποβληθεί, όταν το έργο ωριμάσει.

Η απόφαση αποδοχής ή απόρριψης του φακέλου εκδίδεται από την Εθνική Αρμόδια Αρχή εντός τριών μηνών από την υποβολή του φακέλου κοινοποίησης.

5.2.3 Εμπλεκόμενες Αρχές

Η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων.

5.2.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Ο φάκελος κοινοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνει τουλάχιστον τα παρακάτω:

- Τεχνική Περιγραφή του έργου.
- Περιληπτικό Business Plan.
- Κατάλογο ολοκληρωμένων μελετών και περιληπτική παρουσίαση των βασικότερων συμπερασμάτων.
- Κατάλογο των μελετών που απαιτούνται μέχρι την ολοκλήρωση και χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσής τους.
- Περίληψη της ΜΠΕ εφόσον έχει ολοκληρωθεί η προκαταρκτική παρουσίαση των περιβαλλοντικών, εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί η ΜΠΕ.
- Αναλυτικό κατάλογο με τις απαιτούμενες άδειες ή εγκρίσεις από οποιαδήποτε αρμόδια αρχή.
- Εσωτερικές ή άλλες διαδικασίες που έχουν ολοκληρωθεί σχετικά με το έργο (FID, FEED, κλπ)
- Αντίγραφα των αδειών ή εγκρίσεων που έχουν ληφθεί.
- Χρονοδιάγραμμα για την αδειοδότηση.
- Χρονοδιάγραμμα για την κατασκευή του έργου.
- Παρουσίαση των κρίσιμων σταδίων που μπορεί να καθυστερήσουν το έργο.

5.3 Έγκριση του Σχεδίου Συμμετοχής του κοινού

5.3.1 Νομικό Πλαίσιο

Η διαδικασία προβλέπεται στο άρθρο 9 του Κανονισμού 869/2022

5.3.2 Διαδικασία

Μετά την έκδοση της απόφασης καθορισμού της ημερομηνίας έναρξης αρχίζει η διαδικασία έγκρισης του σχεδίου συμμετοχής του κοινού.

Ο φορέας υποβάλλει το φάκελο του σχεδίου συμμετοχής του κοινού, εντός ενδεικτικής περιόδου τριών μηνών από την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης κατά το άρθρο 10 παράγραφος 3.

Το σχέδιο σχετικά με τη δημόσια συμμετοχή περιλαμβάνει πληροφορίες τουλάχιστον για τα εξής (παράρτημα VI σημείο 4):

- α) τους ενδιαφερόμενους συμφεροντούχους στους οποίους απευθύνεται η διαδικασία,
- β) τα προτεινόμενα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των προτεινόμενων γενικών τόπων και ημερομηνιών διεξαγωγής των ειδικών για συγκεκριμένο θέμα συνεδριάσεων,
- γ) το χρονοδιάγραμμα,
- δ) τους ανθρώπινους πόρους που διατίθενται για διάφορα καθήκοντα.

Η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων αξιολογεί το φάκελο σύμφωνα με τα κριτήρια που θέτει ο Κανονισμός και εκδίδει σχετική απόφαση έγκρισής του

εντός τριών μηνών. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν ελλείψεις ζητούνται συμπληρωματικά στοιχεία και η προθεσμία έγκρισης αναστέλλεται μέχρι την υποβολή του συμπληρωματικού φακέλου.

5.3.3 Εμπλεκόμενες Αρχές

Η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων.

5.3.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Ο φάκελος συμμετοχής του κοινού περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

- Σύντομη περιγραφή του έργου
- Το ενημερωτικό υλικό για το έργο που περιλαμβάνει τουλάχιστον το ενημερωτικό φυλλάδιο 15 σελίδων για την παρουσίαση του έργου
- Κατάλογο και αναλυτική περιγραφή των δράσεων διαβούλευσης που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν
- Περιγραφή της διαδικασίας υλοποίησης της διαβούλευσης (πρόσκληση ενδιαφερομένων, συλλογή και καταγραφή σχολίων και παρατηρήσεων, προετοιμασία έκθεσης κλπ)
- Παρουσίαση των εμπλεκόμενων ενδιαφερόμενων κύκλων συμφερόντων στους οποίους απευθύνεται κάθε διαδικασία διαβούλευσης
- Τους προτεινόμενους τρόπους διενέργειας της διαβούλευσης συμπεριλαμβανομένων των προτεινόμενων τόπων και ημερομηνιών διεξαγωγής των αφιερωμένων στο θέμα αυτό συνεδριάσεων, παρουσιάσεων, ημερίδων ή συνεδρίων
- Το χρονοδιάγραμμα του έργου και των δράσεων διαβούλευσης
- Τους ανθρώπινους πόρους που εκχωρούνται για τα σχετικά καθήκοντα

Σε περίπτωση που κάποιες από τις ενέργειες διαβούλευσης έχουν ολοκληρωθεί πριν υποβληθεί ο φάκελος συμμετοχής τους κοινού τότε στο φάκελο θα πρέπει να περιλαμβάνεται μια έκθεση με τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και να τεκμηριώνεται ο τρόπος με τον οποίο τα σχόλια των ενδιαφερομένων έχουν ληφθεί υπόψη στο σχεδιασμό τους έργου.

5.4 Περιβαλλοντική αδειοδότηση

Η περιβαλλοντική αδειοδότηση είναι το πρώτο βήμα στην αδειοδοτική διαδικασία για όλα τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος. Ολοκληρώνεται με την έκδοση ενός από τα παρακάτω:

- Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
- Απόφαση υπαγωγής σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις
- Έγγραφο της Αρμόδιας Περιβαλλοντικής Αρχής ότι δεν απαιτείται Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και ΑΕΠΟ ή υπαγωγή σε ΠΠΔ

Η επιτυχής ολοκλήρωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης αποτελεί και το βασικό κριτήριο για τη συνέχιση της αδειοδοτικής διαδικασίας.

5.4.1 Νομικό Πλαίσιο

Το βασικό νομικό πλαίσιο που διέπει την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων περιλαμβάνει τους παρακάτω νόμους και υπουργικές αποφάσεις:

- Νόμος 1650/1986. Αφορά την προστασία του περιβάλλοντος. Προβλέπει τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης στα δύο στάδια της Προέγκρισης Χωροθέτησης και της Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων και αποτέλεσε την εναρμόνιση της Οδηγίας 1985/33. Έχει τροποποιηθεί ως προς τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων και των δραστηριοτήτων.
- Νόμος 3010/2002. Τροποποίησε της διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης σε εναρμόνιση με την Οδηγία 97/11 και εισήγαγε την διαδικασία screening για τα έργα υποκατηγορίας 3.
- Νόμος 4014/2011 (ΦΕΚ Α' 209). Καθορίζει το νέο πλαίσιο για τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Απλοποιεί τη διαδικασία με μείωση των σταδίων αδειοδότησης και των απαραίτητων υπογραφών, αποκεντρώνει περισσότερα έργα σε περιφερειακές υπηρεσίες, και καταργεί διάφορες επιμέρους διοικητικές πράξεις οι οποίες αντικαθίστανται από την Απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.
- Νόμος 3937/2011(ΦΕΚ Α' 60). Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις
- Νόμος 4042/2012(ΦΕΚ Α'24). Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
- Υπουργική Απόφαση 1958/12 (ΦΕΚ 21/Β/2012) για την κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες/υποκατηγορίες ανάλογα με τις δυνητικές περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις καθώς και σε ομάδες ομοειδών έργων –δραστηριοτήτων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).
- Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/2022 (ΦΕΚ Β' 841) «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπό στοιχεία ΔΙΠΑ/οικ.37674/27-7-2016 Υπουργικής Απόφασης «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012 - Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/21-09-2011 (ΦΕΚ Α' 209), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει» (ΦΕΚ Β' 2471)
- Υπουργική Απόφαση 15277/12 (ΦΕΚ 1077/Β/2012) με την οποία εξειδικεύονται οι διαδικασίες για την ενσωμάτωση στις ΑΕΠΟ και στις ΠΠΔ της έγκρισης επέμβασης σε δάση-δασικές εκτάσεις.
- Υπουργική Απόφαση 48963/12 (ΦΕΚ Β 2703/2012) Προδιαγραφές περιεχομένου Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α.
- Υπουργική Απόφαση 167563/13 (ΦΕΚ 964/Β/2013) με την οποία εξειδικεύονται οι διαδικασίες και τα ειδικότερα κριτήρια περιβαλλοντικής αδειοδότησης
- Υπουργική Απόφαση 52983/1952/13 (ΦΕΚ 2436/Β/2013) με την οποία καθορίζονται προδιαγραφές της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για έργα και δραστηριότητες της κατηγορίας Β
- Υπουργική Απόφαση 1649/45/14 (ΦΕΚ 45/Β/15-1-2014) με την οποία εξειδικεύονται οι διαδικασίες γνωμοδοτήσεων και τρόπου ενημέρωσης του κοινού και συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στη δημόσια διαβούλευση κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α.
- Υπουργική Απόφαση 170225/14 (ΦΕΚ Β 135/2014) Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α

Επιπλέον, ο επόμενος Πίνακας παρουσιάζει τις αποφάσεις καθορισμού των Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων για κάθε μια από τις ομάδες έργων που προβλέπονται στην Απόφαση 1 1958/2012 ,όπως ισχύει.

Πίνακας 1. Καθορισμός Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων

A/A	Ομάδα έργων	Απόφαση καθορισμού ΠΠΔ
1	Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών	ΦΕΚ Β' 2505/7-10-2013
2	Υδραυλικά έργα	ΦΕΚ Β' 3071/03.12.2013
3	Λιμενικά έργα	ΦΕΚ Β' 2425/27.9.2013
4	Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών	ΦΕΚ Β 3072-03.12.2013
5	Εξορυκτικές και συναφείς δραστηριότητες	ΦΕΚ Β' 2001/14.8.2013
6	Τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης, κτιριακού τομέα, αθλητισμού και αναψυχής	ΦΕΚ 2507/Β/7-10-2013
	Υγειονομικές μονάδες	ΦΕΚ Β' 3266/20.12.2013
	Εμπορικά κέντρα, χώροι στάθμευσης, αθλητικές εγκαταστάσεις, εκπαίδευση	ΦΕΚ 2507/Β/7-10-2013
7	Βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις	ΦΕΚ Β' 1275/11.4.2012
	Μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	ΦΕΚ Β' 1987/14.8.2013
8	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και μεμονωμένοι σταθμοί αποθήκευσης ενέργειας	ΦΕΚ Β' 104/24.1.2013
9	Κέντρα υψηλής τάσης και υποσταθμοί	ΦΕΚ Β' 1999/14.8.2013
	Σταθμοί ανεφοδιασμού οχημάτων με καύσιμα	ΦΕΚ Β' 2036/22.8.2013
10	Σταθμοί βάσης κινητής τηλεφωνίας	ΦΕΚ Β' 2498/19.9.2014
	Χερσαίες εγκαταστάσεις διαχείρισης και μικροεπισκευής σκαφών	ΦΕΚ Β' 2407/27.9.2013
	Χώροι συγκέντρωσης και διακίνησης παλαιών μετάλλων ή προσωρινής συγκέντρωσης οχημάτων τέλους κύκλου ζωής	ΦΕΚ Β 2932-20.11.2013
	Χώροι αποθήκευσης και διακίνησης οικοδομικών υλικών που περιλαμβάνουν διακίνηση χύδην υλικών (άμμος, χαλίκι κ.ά.)	ΦΕΚ Β 2138/5.8.2014

5.4.2 Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης

Το σύνολο των έργων κοινού ενδιαφέροντος αποτελούν επενδύσεις κατηγορίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης Α1 ή Α2 με αποτέλεσμα να απαιτούν μια ιδιαίτερα απαιτητική διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης η οποία περιλαμβάνει σε γενικές γραμμές τα εξής βήματα:

- Προαιρετική κατάθεση φακέλου Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων ΠΠΠΑ από το φορέα του έργου στο ΥΠΕΝ.
- Το ΥΠΕΝ εξετάζει τη πληρότητα του φακέλου του ΠΠΠΑ, σε διάστημα 10 εργάσιμων ημερών. Στη περίπτωση που η μελέτη είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου, αποστέλλεται στις Υπηρεσίες για γνωμοδότηση (η αποστολή γίνεται σε διάστημα δύο εργάσιμων ημερών).
- Οι εμπλεκόμενες Υπηρεσίες αποστέλλουν τις γνωμοδοτήσεις τους για τον ΠΠΠΑ, σε διάστημα 30 εργάσιμων ημερών, από την ημερομηνία λήψης του φακέλου.
- Το ΥΠΕΝ ελέγχει και εκτιμά τις γνωμοδοτήσεις των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών, σε διάστημα 20 εργάσιμων ημερών.
- Το ΥΠΕΝ ετοιμάζει τη θετική ή αρνητική απόφαση του για τον ΠΠΠΑ σε διάστημα 20 εργάσιμων ημερών. Η απόφαση υπογράφεται από το Γενικό Διευθυντή Περιβάλλοντος.
- Μετά την έγκριση του ΠΠΠΑ (ή της έναρξης της αδειοδοτικής διαδικασίας στη περίπτωση που δεν κατατέθηκε ΠΠΠΑ) η ΜΠΕ αποστέλλεται στην Εθνική Αρμόδια Αρχή.
- Η Γενική Δ/ση Στρατηγικών Επενδύσεων αξιολογεί το φάκελο, ως προς την τυπική πληρότητα και εφόσον είναι πλήρης τον διαβιβάζει στο ΥΠΕΝ.
- Το ΥΠΕΝ εξετάζει τη πληρότητα της ΜΠΕ (σε διάστημα 15 εργάσιμων ημερών). Στη περίπτωση που η μελέτη είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου, σε διάστημα 2 εργάσιμων ημερών αποστέλλεται στις αρμόδιες Υπηρεσίες για γνωμοδότηση (Δασαρχείο, εφορείες αρχαιοτήτων, Υπ Εθν. Άμυνας, φορείς διαχείρισης περιοχών NATURA κλπ)
- Διεξάγεται η διαδικασία της Δημόσιας Διαβούλευσης
- Οι γνωμοδοτήσεις των Υπηρεσιών και οι δημόσιες απόψεις στέλνονται στο Υπουργείο σε διάστημα 45 ημερών.
- Το ΥΠΕΝ εξετάζει και λαμβάνει υπόψη τις απαντήσεις των Υπηρεσιών και της Δημόσιας Διαβούλευσης σε διάστημα 20 εργάσιμων ημερών.
- Το ΥΠΕΝ ετοιμάζει την Έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων σε διάστημα 25 εργάσιμων ημερών, ακόμη και αν οι εμπλεκόμενες Υπηρεσίες δεν έχουν γνωμοδοτήσει εγκαίρως.
- Γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (μέσα σε 15 ημερολογιακές ημέρες) στη περίπτωση αντιφατικών γνωμοδοτήσεων, ή στη περίπτωση που δεν έχουν διαβιβασθεί γνωμοδοτήσεις Υπηρεσιών που εκτιμώνται ως ουσιώδεις για το έργο.

Εφόσον κάποιες από τις γνωμοδοτήσεις από συναρμόδιες υπηρεσίες δεν εκδοθούν εγκαίρως, η αρμόδια αρχή για την έκδοση της ΑΕΠΟ μπορεί να προχωρήσει χωρίς τη γνωμοδότηση.

Το Σχήμα 1 παρουσιάζει τη ροή εργασιών για την περιβαλλοντική αδειοδότηση.

- Περιφέρεια, Δ/ΝΣΗ Περιβάλλοντος για έργα περιβαλλοντικής κατηγορίας Β

5.4.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Τα υποβαλλόμενα έγγραφα για την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων περιλαμβάνουν:

- Φάκελος Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (Προαιρετικά).
- Φάκελος Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων συνοδευόμενος από τις απαραίτητες εγκρίσεις και γνωμοδοτήσεις των εμπλεκόμενων αρχών

Οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των φακέλων αυτών καθορίζονται στην ΥΑ 170225 (ΦΕΚ Β 135/2014).

5.5 Γνωμοδότηση αρχαιολογικών υπηρεσιών

Κατά τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΝ στέλνει το Φάκελο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού προκειμένου να εκδοθεί Υπουργική Απόφαση έγκρισης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

5.5.1 Θεσμικό Πλαίσιο

Η νομοθεσία για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι η ακόλουθη:

- Νόμος 4858/2021 «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» (ΦΕΚ 220/τ.Α΄/19.11.2021).
- Νόμος 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (ΦΕΚ153 /τ.Α΄/28.6.2002).
- Η υπ' αρ. ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/14/3698/20.1.2004 Υπουργική Απόφαση (Β΄ 70) «Οργάνωση και Λειτουργία των Συμβουλίων του Ν. 3028/2002 στο Υπουργείο Πολιτισμού».

5.5.2 Διαδικασία

Για την έγκριση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από τις αρμόδιες Αρχαιολογικές Υπηρεσίες ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

- Η αρμόδια Διεύθυνση Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων του ΥΠΠΟ ζητά τη γνωμοδότηση των τοπικών Αρχαιολογικών Υπηρεσιών, στον οποίων τη χωρική αρμοδιότητα ανήκει το έργο ή τμήματα αυτού. Συγκεκριμένα καλούνται να γνωμοδοτήσουν οι αρμόδιες, ανά περίπτωση, Εφορείες Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Βυζαντινών Αρχαιοτήτων και Νεωτέρων Μνημείων. Σε περίπτωση που το έργο περνά από περιοχές, όπου έχουν εντοπιστεί σπήλαια, καλείται να γνωμοδοτήσει και η αρμόδια Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας, ενώ σε περίπτωση ενάλιων αρχαιολογικών χώρων, ζητείται και γνωμοδότηση της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων.
- Αρμόδιο για τη διατύπωση της τελικής γνωμοδότησης είναι το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο. Η συγκρότηση και λειτουργία του καθορίζεται και ρυθμίζεται με βάση τον ν. 3028/2002 και την υπ'

αρ. ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/14/3698/20.1.2004 Υπουργική Απόφαση (Β' 70) «Οργάνωση και Λειτουργία των Συμβουλίων του Ν. 3028/2002 στο Υπουργείο Πολιτισμού». Στο Συμβούλιο υποβάλλονται φάκελοι υποθέσεων για τις οποίες έχει αποκλεισθεί η δυνατότητα να αντιμετωπισθούν σε επίπεδο Εφορειών Αρχαιοτήτων, Τοπικών Συμβουλίων ή Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού. Το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο γνωμοδοτεί, με ισχυρές θεσμικές εγγυήσεις αυτονομίας και ανεξαρτησίας για υποθέσεις μείζονος σημασίας, και εισηγείται σχετικά στον Υπουργό Πολιτισμού, ο οποίος εκδίδει την υπουργική απόφαση που γνωμοδοτεί για το σύνολο του έργου και θέτει τους όρους για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι γνωμοδοτήσεις των κατά τόπους Εφορειών καθώς και η τελική υπουργική απόφαση πρέπει να αναφέρονται ρητά στην Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.

Ο χρόνος ολοκλήρωσης της διαδικασίας ορίζεται από την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία η οποία προβλέπει ότι η συλλογή γνωμοδοτήσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς της Διοίκησης και απόψεων του κοινού και άλλων φορέων (διαδικασία διαβούλευσης) ολοκληρώνεται σε χρονικό διάστημα τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από την αποστολή και δημοσιοποίηση της μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

5.5.3 Εμπλεκόμενες Αρχές

- Διεύθυνση Προϊστορικών & Κλασσικών Αρχαιοτήτων, Υπουργείο
- Εφορείες Αρχαιοτήτων, από τις οποίες διέρχεται η υποδομή
- Υπηρεσίες Νεότερων Μνημείων & Τεχνικών Έργων, από τις οποίες διέρχεται η υποδομή
- Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας (κατά περίπτωση)
- Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων (κατά περίπτωση)

5.5.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Για την έκδοση των απαραίτητων γνωμοδοτήσεων απαιτείται να υποβληθεί στις εμπλεκόμενες αρχές ο Φάκελος Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

5.6 Γνωμοδότηση δασικών υπηρεσιών

Κατά τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΝ στέλνει το Φάκελο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στην αρμόδια δασική υπηρεσία της περιφέρειας προκειμένου να εκδοθεί πράξη χαρακτηρισμού της έκτασης και έγκριση επέμβασης σε δάση και δασικές εκτάσεις εφόσον είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του έργου.

5.6.1 Νομικό πλαίσιο

Η βασική δασική νομοθεσία περιλαμβάνει το Νόμο 998/1979 (Α' 289) «Προστασία των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας», και ιδιαίτερα τις διατάξεις των άρθρων 6, 14, 45 και 46.

Νομοθετήματα που επιφέρουν σημαντικές τροποποιήσεις:

- Νόμος 4951/2022 (Α' 129) «Εκσυγχρονισμός της αδειοδοτικής διαδικασίας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Β' φάση, Αδειοδότηση παραγωγής και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, πλαίσιο ανάπτυξης Πιλοτικών Θαλάσσιων Πλωτών Φωτοβολταϊκών Σταθμών και ειδικότερες διατάξεις για την ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος».
- Νόμος 4685/2020 (Α' 92) Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις.
- Νόμος 4467/2017 (Α' 56) «Τροποποιήσεις διατάξεων της δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις»
- Νόμος 4423/2016 (Α' 182) «Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και άλλες διατάξεις».
- Νόμος 4342/2015 (Α' 143), Άρθρο 32 Τροποποιήσεις διατάξεων του ν. 4280/2014 (Α' 159)
- Νόμος 4280/2014 (Α' 159) Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση – Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις.

5.6.2 Διαδικασία

Για την έκδοση των σχετικών εγκρίσεων από τις δασικές υπηρεσίες ακολουθείται οι κάτωθι διαδικασίες:

Α. Χαρακτηρισμός δασών και δασικών εκτάσεων

- Μέχρι την ανάρτηση του δασικού χάρτη, ο χαρακτηρισμός μίας περιοχής ή τμήματος της επιφανείας της γης ως δάσους ή δασικής έκτασης (υπαγομένης ή μη στις περιπτώσεις του άρθρου 3 του νόμου 998/1979) και ο καθορισμός των ορίων τους για την εφαρμογή των διατάξεων προστασίας του νόμου, ενεργείται μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχοντος έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως με πράξη του κατά τόπον αρμοδίου δασάρχη ή του Διευθυντή Δασών εάν δεν υφίσταται Δασαρχείο.
- Η αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων στέλνει στην αρμόδια Δασική Υπηρεσία τον φάκελο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων προκειμένου να γνωμοδοτήσει για το χαρακτηρισμό της έκτασης στην οποία θα αναπτυχθεί το έργο.
- Η απόφαση χαρακτηρισμού αναρτάται στο Δήμο για διάστημα τουλάχιστον (1) μήνα και δημοσιεύεται σε 2 τουλάχιστον εφημερίδες
- Παρέχεται προθεσμία 2 μηνών από την ανάρτηση για αντιρρήσεις στην Επιτροπή Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων
- Ο χαρακτηρισμός μίας έκτασης ως έχουσας δασικό χαρακτήρα ή μη, καθίσταται οριστικός και αμετάκλητος όταν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία υποβολής αντιρρήσεων ενώπιον της Επιτροπής ή αιτήσεως ακυρώσεως κατά της αποφάσεως της Επιτροπής ή εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση του αρμοδίου διοικητικού δικαστηρίου επί της αιτήσεως ακυρώσεως. Περί της συνδρομής του οριστικού και αμετάκλητου χαρακτηρισμού της έκτασης, χορηγείται σχετικό πιστοποιητικό από τον οικείο δασάρχη, κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον.
- Ο χαρακτήρας των εκτάσεων επί των οποίων σχεδιάζεται η ανάπτυξη μεγάλων επενδύσεων, ή η λειτουργία Επιχειρηματικών Πάρκων ή τουριστικών εγκαταστάσεων ή η εγκατάσταση μεγάλων έργων υποδομής, μεταλλείων, λατομείων ως και σταθμών Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ. με χρήση Α.Π.Ε., συμπεριλαμβανομένων των έργων σύνδεσης με το Σύστημα ή το Δίκτυο, εσωτερικής οδοποιίας και οδοποιίας πρόσβασης και των λοιπών συνοδών έργων, εξετάζεται κατά απόλυτη προτεραιότητα, σε

χρόνο που δεν υπερβαίνει τις σαράντα πέντε (45) ημέρες από την υποβολή της σχετικής αίτησης, ενώ οι αντιρρήσεις στις ανωτέρω περιπτώσεις εισάγονται για εξέταση στην επιτροπή επιλύσεως δασικών αμφισβητήσεων στην πρώτη μετά την ημερομηνία υποβολής τους συνεδρίαση.

Β. Έγκριση επέμβασης σε δάση και δασικές εκτάσεις

- Εφόσον η έκταση χαρακτηρίζεται δάσος ή δασική και είναι απαραίτητη η υλοποίηση παρεμβάσεων για την εγκατάσταση του έργου τότε απαιτείται έγκριση.
- Η έγκριση αυτή για τα έργα για τα οποία δεν απαιτείται Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων χορηγείται από την οικεία Διεύθυνση Δασών, κοινοποιείται δε στη Γενική Διεύθυνση Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία δύναται να πραγματοποιεί δειγματοληπτικό έλεγχο επί των χορηγηθεισών εγκρίσεων.
- Σε περίπτωση που για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα ή έργο απαιτείται Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) ή υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (Π.Π.Δ.), με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τότε η έγκριση επέμβασης ενσωματώνεται αντίστοιχα σε αυτές.
- Μετά την έκδοση της Α.Ε.Π.Ο. ή την υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (Π.Π.Δ.) με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, εκδίδεται πράξη πληροφοριακού χαρακτήρα της αρμόδιας Δασικής Αρχής με την οποία εξειδικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις κάθε επέμβασης

5.6.3 Εμπλεκόμενες αρχές

- ΥΠΕΝ, Γενική Δ/νση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση
- Δασαρχείο
- Περιφέρεια

5.6.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Για την έκδοση των απαραίτητων γνωμοδοτήσεων απαιτείται να υποβληθεί στις εμπλεκόμενες αρχές ο Φάκελος Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

5.7 Παραχώρηση Χρήσης Αιγιαλού, Παραλίας, Θάλασσας, Πυθμένα και του Υπεδάφους του

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, είναι δυνατή η χωρίς δημοπρασία απευθείας παραχώρηση σε φορείς του Δημοσίου Τομέα και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις της χρήσης του αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού, για την εκτέλεση έργων που εξυπηρετούν συγκεκριμένους σκοπούς.

5.7.1 Νομικό πλαίσιο

Η βασική νομοθεσία που διέπει τις άδειες παραχώρησης αιγιαλού και παραλίας περιλαμβάνει:

- Νόμος 5092/2024 (ΦΕΚ Α' 33) «Όροι αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας στις παραθαλάσσιες περιοχές και άλλες διατάξεις».
- Νόμος 2971/2001 (ΦΕΚ Α' 285) "Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις", όπως αυτός ισχύει και ιδιαίτερα οι διατάξεις των άρθρων 4, 6, 13, 14, 15 και 16.
- Νόμος 4281/2014 (ΦΕΚ Α' 160) "Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας", όπως αυτός ισχύει και ιδιαίτερα το άρθρο 11.
- Νόμος 4607/2019 (Α' 65) «Ι. Κύρωση της Συμφωνίας για την Ασιατική Τράπεζα Υποδομών και Επενδύσεων, ΙΙ. Εναρμόνιση του Κώδικα Φ.Π.Α. με την Οδηγία (ΕΕ) 2016/1065, ΙΙΙ. Ενσωμάτωση των σημείων 1, 2, 4 και 5 του άρθρου 2 και των άρθρων 4, 6, 7 και 8 της Οδηγίας 1164/2016, ΙV. Τροποποίηση του ν. 2971/2001 και άλλες διατάξεις».

5.7.2 Διαδικασία

Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση προς την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, συνοδευόμενη από φάκελο δικαιολογητικών.

Κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, εφαρμόζονται οι κείμενες κατά περίπτωση διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Αν έχει εγκριθεί η ΜΠΕ, τότε εκδίδεται η απόφαση παραχώρησης εντός 3 μηνών και εφόσον έχουν γνωμοδοτήσει το ΓΕΝ, το ΥΕΝ και το Υπουργείο Πολιτισμού.

Αν δεν έχει εγκριθεί η ΜΠΕ, τότε Κτηματική Υπηρεσία διαβιβάζει μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός το σχετικό φάκελο στους παρακάτω αναφερόμενους για να διατυπώσουν μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών τη γνώμη τους, κατά τις αρμοδιότητες καθενός για την εκτέλεση των έργων:

- α) το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας δια του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας,
- β) το Υπουργείο Ανάπτυξης, όταν πρόκειται για παραχώρηση αιγιαλού σε βιομηχανικές μονάδες,
- γ) το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όταν πρόκειται για παραχώρηση αιγιαλού σε εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών και σε επιχειρήσεις μεταλλευτικών, λατομικών και βιομηχανικών ορυκτών,
- δ) το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για έργα σε λιμένες, λίμνες, λιμνοθάλασσες και ποταμούς, καθώς και για την κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου με σκοπό την προστασία επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών και για την ίδρυση και εγκατάσταση μονάδων ιχθυοκαλλιεργειών, καθώς και για κάθε άλλο θέμα αρμοδιότητάς του,
- ε) το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στ) το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής,
- ζ) το Υπουργείο Τουρισμού,
- η) το Δημοτικό Συμβούλιο του οικείου ΟΤΑ.

Η εκτέλεση προσωρινών ή μόνιμων έργων επί αιγιαλού και παραλίας, που έχουν χαρακτηρισθεί Τουριστικά Δημόσια Κτήματα ή για τα οποία έχει εκδοθεί Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 1 της Κ' Συντακτικής Πράξης της 6/14 Φεβρουαρίου 1968 (Σ.Π. ΦΕΚ Α' 33/ 1968), καθώς και στον συνεχόμενο ή παρακείμενο αυτών θαλάσσιο χώρο, γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Τουρισμού.

Το αντάλλαγμα χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης, υδάτινου στοιχείου, πυθμένα και υπεδάφους του βυθού της θάλασσας, λιμνοθάλασσας, λίμνης και κοίτης πλεύσιμου ποταμού, καθώς και η αποζημίωση αυθαίρετης χρήσης των χώρων αυτών, καθορίζεται με απόφαση του αρμόδιου για την παραχώρηση οργάνου (Υπουργός Οικονομικών ή και Τουρισμού)

Προκειμένου για έργα δικτύων τηλεπικοινωνιών, ενέργειας, ύδρευσης, αποχέτευσης και βιολογικών καθαρισμών η εν λόγω παραχώρηση επιτρέπεται ακόμα και στην περίπτωση που στους ανωτέρω κοινόχρηστους χώρους υφίστανται έργα χωρίς άδεια ή καθ' υπέρβαση αυτής.

Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει και απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών των έργων αυτών.

5.7.3 Εμπλεκόμενες αρχές

- Υπουργείο Οικονομικών (Κτηματική Υπηρεσία)
- Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας δια του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας
- Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής,
- Υπουργείο Πολιτισμού
- Ε.Ο.Τ.
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για έργα σε λιμένες και ποταμούς, ως και για την κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου με σκοπό την προστασία επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών
- Δημοτικό Συμβούλιο του οικείου Ο.Τ.Α.
- Υπουργείο Ανάπτυξης, όταν πρόκειται για παραχώρηση αιγιαλού σε βιομηχανικές μονάδες, εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών και σε επιχειρήσεις μεταλλευτικών, λατομικών και βιομηχανικών ορυκτών
- Υπουργείο Τουρισμού (αν πρόκειται για Τουριστικά Δημόσια Κτήματα)

5.7.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Τεχνικός φάκελος σύμφωνα με το άρθρο 8 της κοινής απόφασης (ΚΥΑ) 69269/5387/24.10.90 (ΦΕΚ 678 Β) Ενδεικτικά ο φάκελος περιλαμβάνει:

- Τεχνική Μελέτη, θεωρημένη από την αρμόδια αρχή για την αδειοδότηση του έργου.

- Τοπογραφικό διάγραμμα στο σύστημα ΕΓΣΑ 1987 με συντεταγμένες των θέσεων των έργων και θεωρημένες τις οριογραμμές αιγιαλού και παραλίας και τυχόν παλαιού αιγιαλού που έχει καθοριστεί ήδη.
- Εγκεκριμένη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.
- Γνωμοδοτήσεις ΓΕΝ, ΥΕΝ, Υπουργείου Πολιτισμού.

5.8 Αδειοδότηση εγκατάστασης και λειτουργίας στο τομέα του Φυσικού Αερίου

5.8.1 Νομικό Πλαίσιο

Η εμπορία του φυσικού αερίου καθώς και η ανάπτυξη της διανομής του, ρυθμίστηκε αρχικά με το ν.2364/1995 (ΦΕΚ 52Α'/6.12.1995). Με το ν.3428/2005 (ΦΕΚ 313 Α'/27.12.2005) περί «Απελευθέρωσης της Αγοράς Φυσικού Αερίου», ενσωματώθηκαν στο εθνικό δίκαιο οι προβλέψεις των Ευρωπαϊκών Οδηγιών και Κανονισμών σχετικά με τους κοινούς κανόνες στην εσωτερική αγορά αερίου (Οδηγία 2003/55/ΕΚ και Ε.Κ. 1775/2005 -2ο ενεργειακό πακέτο).

Ακολούθως, εκδόθηκε ο ν. 4001/2011 (ΦΕΚ Α' 179/22.8.2011) για τις ενεργειακές αγορές ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, ο οποίος αντικατέστησε κατά το πλείστον τον ν. 3428/2005 προς το σκοπό εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με τις προβλέψεις της «3ης ενεργειακής δέσμης», όπως αυτές καθορίστηκαν από την Οδηγία 2009/73/ΕΚ και τους Κανονισμούς (Ε.Κ.) 713/2009 και 715/2009. Ο νόμος αυτός όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, μεταξύ άλλων, καθορίζει τις προϋποθέσεις για τη δραστηριοποίηση στην αγορά φυσικού αερίου και θεσπίζει τις βασικές άδειες για κάθε μια από τις σχετικές δραστηριότητες. Οι άδειες αυτές εκδίδονται είτε από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας είτε από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνωμοδότηση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας. Οι άδειες και εγκρίσεις αυτές περιλαμβάνουν:

- Άδεια Ανεξάρτητου Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ) (Αρ. 74 Ν.4001/11)
- Άδεια Διαχείρισης Ανεξάρτητου Συστήματος Φυσικού Αερίου (Αρ. 77 Ν.4001/11)
- Άδειας Διανομής Φυσικού Αερίου (Άδεια Διανομής) (Αρ. 80 Ν.4001/11)
- Άδειας Προμήθειας Φυσικού Αερίου (Άδεια Προμήθειας) (Αρ. 81 Ν.4001/11)
- Εγγραφή στο Μητρώο χρηστών του συστήματος (Αρ. 71 Ν.4001/11)

Ο Κανονισμός Αδειών Φυσικού Αερίου (Υπουργική Απόφαση οικ. 178065 ΦΕΚ 3430/Β/2018) καθορίζει τις ειδικές απαιτήσεις και τις διαδικασίες που απαιτούνται για την απόκτηση των παραπάνω αδειών. Πολλές από τις άδειες αυτές αποτελούν προαπαιτούμενα προκειμένου οι φορείς των έργων να προχωρήσουν στην περιβαλλοντική αδειοδότηση.

Τα έργα που περιλαμβάνουν την εγκατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού απαιτούν επιπλέον των ανωτέρω αδειών και τις εξής

- Περιβαλλοντική αδειοδότηση
- Άδεια εγκατάστασης
- Προέγκριση ή οικοδομική άδεια δόμησης
- Άδεια λειτουργίας.

Πρέπει να ληφθεί υπόψη πως κάποια από τα έργα αυτά μπορεί να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας SEVESO οπότε θα πρέπει να προηγηθεί μια λεπτομερής διαδικασία αξιολόγησης και έγκρισης του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας από μια σειρά συναρμόδιων υπηρεσιών (Υπ. Ανάπτυξης, ΥΠΕΚΑ, Εργασίας, Γενικό Χημείο του Κράτους, Πυροσβεστική κλπ).

Η νομοθεσία για την έκδοση των απαραίτητων αδειών για έργα στον τομέα του φυσικού αερίου είναι η ακόλουθη:

- Το άρθρο 9 του ν. 87/1975 «Περί ιδρύσεως της “Δημόσιας Επιχείρησης Πετρελαίου”» (ΦΕΚ 152/Α/25-07-1975)
- το άρθρο 29 του ν. 2115/1993 (ΦΕΚ 15/Α/15-2-1993)
- Το άρθρο 7 του ν. 3428/2005 (ΦΕΚ 313/Α/27-12-2005) «Απελευθέρωση Αγοράς Φυσικού Αερίου», σύμφωνα με το οποίο μεταβιβάσθηκε από τη Δ.Ε.Π.Α. Α.Ε. με απόσπαση ο κλάδος του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) στο Διαχειριστή Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε. με διακριτικό τίτλο «Δ.Ε.Σ.Φ.Α. Α.Ε.», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
- Ο ν. 4001/2011 (ΦΕΚ179/Α/22-08-2011) «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις»
- Ο ν. 5037 ΦΕΚ Α 78/29.3.2023 «Μετονομασία της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας σε Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων και διεύρυνση του αντικειμένου της με αρμοδιότητες επί των υπηρεσιών ύδατος και της διαχείρισης αστικών αποβλήτων, ενίσχυση της υδατικής πολιτικής Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τη χρήση και παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μέσω της ενσωμάτωσης των Οδηγιών ΕΕ 2018/2001 και 2019/944 Ειδικότερες διατάξεις για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος».
- Το Π.Δ. 33/2007 «Σύσταση της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία “Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε.” και έγκριση του Καταστατικού της» (ΦΕΚ 31/Α/20-02-2007)
- Το άρθρο 29 του ν. 3734/2009 «Προώθηση της συμπαραγωγής δύο ή περισσότερων χρήσιμων μορφών ενέργειας, ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με το Υδροηλεκτρικό Έργο Μεσοχώρας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 8/Α/28-01-2009)
- Το Δεύτερο Μέρος του ν. 3982/2011 «Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις.» (ΦΕΚ 143/Α/17-06-2011)
- Η Κοινή Υπουργική Απόφαση οικ. 2219/146/Φ.15 «Μηχανολογικές εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών που υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 17-40 του ν 3982/11 “Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματιών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις”» (ΦΕΚ 584/Β/02-03-2012)
- Η Κοινή Υπουργική Απόφαση οικ.14684/914/Φ.15/17-12-2012 «Καθορισμός παραβόλων του άρθρου 28 παρ. 4 του Ν. 3982/2011 και καθορισμός αποζημίωσης των επιθεωρητών» (ΦΕΚ 3533/Β/31-12-2012)
- Η Υπουργική Απόφαση οικ.483/35/Φ.15/17-01-2012 «Καθορισμός τύπου, δικαιολογητικών και διαδικασίας για την εγκατάσταση και τη λειτουργία των μεταποιητικών δραστηριοτήτων του Ν. 3982/2011 (ΦΕΚ Α’ 143), η τροποποίηση και ανανέωση των αδειών και η προθεσμία για μεταφορά ή τεχνική ανασυγκρότηση.» (ΦΕΚ 158/Β/03-02-2012)

- Η Υπουργική Απόφαση Δ3/Α/οικ.4303/22-02-2012 «Τεχνικός Κανονισμός “Συστήματα μεταφοράς Φυσικού Αερίου με Μέγιστη Πίεση Λειτουργίας άνω των 16 bar”» (ΦΕΚ 603/β/05-03-2012), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

5.8.2 Διαδικασία και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα

Ο φορέας υλοποίησης υποβάλλει το σχετικό φάκελο στην ΓΓΙΕ/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων.

- Αν η σχετική άδεια εκδίδεται από άλλη αδειοδοτούσα αρχή, η ΓΓΙΕ/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων εξετάζει την τυπική πληρότητα του φακέλου και εφόσον είναι πλήρης διαβιβάζει το φάκελο εντός 10 ημερών στην αρμόδια αρχή για την έκδοση τη άδειας.
- Αν η σχετική άδεια εκδίδεται από τη ΓΓΙΕ/ Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων, η ΓΓΙΕ/ Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων εξετάζει την τυπική και ουσιαστική πληρότητα του φακέλου και εφόσον είναι πλήρης εκδίδει τη σχετική άδεια εντός 30 ημερών ή εντός της προθεσμίας που θέτει το σχετικό νομικό πλαίσιο.

Γενικά, οι εκτιμώμενοι χρόνοι για την έκδοση των αδειών από τη στιγμή που θα υποβληθεί ο πλήρης φάκελος είναι:

- Για χερσαίες εγκαταστάσεις έρευνας υδρογονανθράκων, περίπου 1 μήνας
- Για χερσαίες εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων περίπου 2μήνες
- Για θαλάσσιες εγκαταστάσεις έρευνας υδρογονανθράκων περίπου 1 μήνας
- Για θαλάσσιες εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων περίπου 2 μήνες

5.8.3 Εμπλεκόμενες Αρχές

Οι δημόσιες αρχές που εμπλέκονται στις διαδικασίες έκδοσης των ανωτέρω αδειών είναι:

- Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων/ Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων (ΓΓΙΕ/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων)
- Διεύθυνση Υδρογονανθράκων Υπουργείο Περιβάλλοντος
- Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (ΡΑΑΕΥ)
- Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ)

5.8.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Εγκατάστασης

Για τη χορήγηση της απαιτούμενης Άδειας Εγκατάστασης, τα δικαιολογητικά, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 3 της ΥΑ οικ.483/35/Φ.15 (ΦΕΚ 158/Β/03-02-2012) είναι τα ακόλουθα:

Α. Χερσαίες εγκαταστάσεις έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

1. Αίτημα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης
2. Ερωτηματολόγιο συμπληρωμένο σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της ΥΑ

3. Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων από την αρμόδια αρχή Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ/ΥΠΕΝ ή αρμόδια Δ/νση Περιβάλλοντος της Περιφέρειας). Η διαδικασία της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων πραγματοποιείται σύμφωνα με το Ν.4014/2011
4. Βεβαίωση χρήσης γης από την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία
5. Υπεύθυνες Δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης και του αρμόδιου μηχανικού περί της ανάθεσης και ανάληψης αντίστοιχα της μελέτης και επίβλεψης της εγκατάστασης.
6. Μελέτη Εγκατάστασης, σύμφωνα με το Β.Δ. της 15/21.10.1922
7. Αρχιτεκτονικά σχεδιαγράμματα – Τοπογραφικό, διάγραμμα κάλυψης, κάτοψη και τομές (μόνον για τη περίπτωση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης)
8. Γνώμη Υπηρεσιών ή φορέων
9. Συμβόλαιο ιδιοκτησίας

Β. Θαλάσσιες εγκαταστάσεις έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

1. Αίτημα του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης
2. Ερωτηματολόγιο συμπληρωμένο σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της ΥΑ
3. Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων από την αρμόδια αρχή Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ/ΥΠΕΝ ή αρμόδια Δ/νση Περιβάλλοντος της Περιφέρειας). Η διαδικασία της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων πραγματοποιείται σύμφωνα με το Ν.4014/2011
4. Υπεύθυνες Δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης και του αρμόδιου μηχανικού περί της ανάθεσης και ανάληψης αντίστοιχα της μελέτης και επίβλεψης της εγκατάστασης.
5. Μελέτη Εγκατάστασης, σύμφωνα με το Β.Δ. της 15/21.10.1922
6. Γνώμη Υπηρεσιών ή φορέων

5.8.5 Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Λειτουργίας

Έπειτα από την ολοκλήρωση των εργασιών της εγκατάστασης, απαιτείται η χορήγηση της Άδειας Λειτουργίας της οποίας τα δικαιολογητικά καθορίζονται στο άρθρο 6 της ΥΑ οικ.483/35/Φ.15 (ΦΕΚ 158/Β/03-02-2012), ως ακολούθως:

Α. Χερσαίες εγκαταστάσεις έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

1. Αίτημα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας
2. Υπεύθυνες Δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα με τις οποίες: α) αναφέρει λεπτομερώς πόσους και ποιας ειδικότητας τεχνικούς θα χρησιμοποιήσει κατά το νόμο και β) αναθέτει σε αρμόδιο τεχνικό την επίβλεψη λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας.
3. Υπεύθυνη Δήλωση του αρμόδιου τεχνικού με την οποία δηλώνει ότι έχει αναλάβει την κατά νόμο επίβλεψη λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας

Τα παρακάτω δικαιολογητικά υποβάλλονται μόνο σε περίπτωση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης:

4. Πιστοποιητικό Πυροπροστασίας από την αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή
5. Πιστοποιητικό από αναγνωρισμένο Φορέα ότι το έργο κατασκευάστηκε και ελέγχθηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές
6. Αντίγραφο Οικοδομικής Άδειας

Β. Θαλάσσιες εγκαταστάσεις έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

1. Αίτημα του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας
2. Υπεύθυνες Δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα με τις οποίες: α) αναφέρει λεπτομερώς πόσους και ποιας ειδικότητας τεχνικούς θα χρησιμοποιήσει κατά το νόμο, β) αναθέτει σε αρμόδιο τεχνικό την επίβλεψη λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας
3. Υπεύθυνη Δήλωση του αρμόδιου τεχνικού με την οποία δηλώνει ότι έχει αναλάβει την κατά νόμο επίβλεψη λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας
4. Άδεια παραχώρησης θαλάσσιου χώρου και πυθμένα από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία
5. Άδεια χρήσης νερού από την αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση, σε περίπτωση που θα γίνεται απόληψη θαλασσινού νερού.

Τα παρακάτω δικαιολογητικά υποβάλλονται μόνο σε περίπτωση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης:

6. Πιστοποιητικό Πυροπροστασίας από την αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή
7. Πιστοποιητικό από αναγνωρισμένο Φορέα ότι το έργο κατασκευάστηκε και ελέγχθηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές
8. Αντίγραφο Οικοδομικής Άδειας

5.9 Κύριες άδειες στο τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας

5.9.1 Νομικό Πλαίσιο

Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ρυθμίζεται με το Ν.4001/11 με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/72.

Ο Νόμος, μεταξύ άλλων, καθορίζει τις αρμοδιότητες του ΑΔΜΗΕ (Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας), του ΛΑΓΗΕ (Λειτουργός της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας) και του ΔΕΔΔΗΕ (Διανομή Ηλεκτρικής Ενέργειας) στην ιδιοκτησία των οποίων βρίσκονται τα δίκτυα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι διαδικασίες αδειοδότησης για εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας καθορίζονται στην ΥΑ 13310 (ΦΕΚ Β' 1153/2007) «Διαδικασία έκδοσης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας».

Με το ν. 4951/2022 (ΦΕΚ Α' 129) «Εκσυγχρονισμός της αδειοδοτικής διαδικασίας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Β' φάση, Αδειοδότηση παραγωγής και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, πλαίσιο ανάπτυξης Πιλοτικών Θαλάσσιων Πλωτών Φωτοβολταϊκών Σταθμών και ειδικότερες διατάξεις για την ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος» καθορίζεται μεταξύ άλλων η διαδικασία αδειοδότησης έκδοσης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

5.9.2 Διαδικασία αδειοδότησης για έργα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Για την υλοποίηση νέων έργων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας αρμόδιος είναι ο ΑΔΜΗΕ. Για επίγειες γραμμές μεταφοράς δεν απαιτείται κάποια άδεια εγκατάστασης ή λειτουργίας αλλά μόνο περιβαλλοντική αδειοδότηση των γραμμών διασύνδεσης καθώς επίσης και απαλλοτριώσεις ή δουλείες διέλευσης για την απόκτηση της περιοχής στην οποία θα εγκατασταθούν οι γραμμές μεταφοράς.

Για την υλοποίηση νέων υποθαλάσσιων γραμμών μεταφοράς απαιτείται απόφαση καθορισμού αιγιαλού και παραλίας για την περιοχή στην οποία η νέα γραμμή βυθίζεται στη θάλασσα καθώς επίσης και απόφαση χρήσης αιγιαλού και παραλίας για τη συγκεκριμένη χρήση. Οι αποφάσεις αυτές εκδίδονται από το την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία.

5.9.3 Διαδικασία αδειοδότησης για έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

Για τα έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας απαιτούνται οι παρακάτω άδειες:

- Άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που είναι αρμοδιότητα της ΡΑΑΕΥ
- Περιβαλλοντική αδειοδότηση που εγκρίνεται από την αρμόδιο περιβαλλοντική αρχή
- Οριστικοί όροι σύνδεσης με το δίκτυο από τον ΑΔΜΗΕ εφόσον η σύνδεση γίνεται στη Μέση ή υψηλή τάση
- Άδεια εγκατάστασης εκδίδεται από κεντρικές υπηρεσίες ή από την αποκεντρωμένη διοίκηση ανάλογα με το είδος και το μέγεθος των μονάδων παραγωγής.
- Σύμβαση σύνδεσης με το δίκτυο η οποία υπογράφεται με τον ΔΕΔΔΗΕ
- Σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας η οποία συνυπογράφεται με το ΛΑΓΗΕ
- Άδεια λειτουργίας που εκδίδεται από κεντρικές υπηρεσίες ή από την αποκεντρωμένη διοίκηση ανάλογα με το είδος και το μέγεθος των μονάδων παραγωγής.

Ειδικά για τις άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας για έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν χαρακτηριστεί ως στρατηγικές επενδύσεις, οι άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας εκδίδονται από την ΓΠΕ σύμφωνα με τη γενική διάταξη περί αδειών εγκατάστασης εφόσον δεν υπάρχουν ειδικότερες διατάξεις που να σχετίζονται με το είδος των έργων αυτών.

Η διαδικασία αδειοδότησης περιλαμβάνει τα παρακάτω στάδια:

1^ο ΣΤΑΔΙΟ

Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (από τη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων)

Ο φορέας υποβάλλει προς τη ΡΑΑΕΥ φάκελο με τεχνική περιγραφή του έργου, της τεχνολογίας που θα χρησιμοποιηθεί και του τρόπου σύνδεσης με το δίκτυο καθώς επίσης και των βασικών μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η ΡΑΑΕΥ μετά την αξιολόγηση του Φακέλου εκδίδει την άδεια παραγωγής η οποία αποτελεί και την αφετηρία της διαδικασίας αδειοδότησης.

2° ΣΤΑΔΙΟ

Το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας περιλαμβάνει τα παρακάτω τρία παράλληλα βήματα:

- Περιβαλλοντική αδειοδότηση
- Καθορισμός όρων σύνδεσης με το δίκτυο
- Έγκριση επέμβασης σε δάσος ή δασική έκταση

Η Αίτηση για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων και η αίτηση για την έκδοση προσωρινών όρων σύνδεσης μπορούν να γίνουν ταυτόχρονα και οι αντίστοιχες διαδικασίες εξελίσσονται παράλληλα. Όταν εκδοθούν οι προσωρινοί όροι σύνδεσης με το δίκτυο θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για πιθανές τροποποιήσεις στη ΜΠΕ του έργου.

Εφόσον απαιτείται επέμβαση στο δάσος ή σε δασική έκταση οι όροι που πρέπει να τηρούνται καθορίζονται σε απόφαση του Αποκεντρωμένης Διοίκησης η τελικά ενσωματώνεται στην ΑΕΠΟ.

Μόλις εκδοθεί η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων θα πρέπει να συνυποβληθεί με το φάκελο για την έκδοση των Οριστικών Όρων Σύνδεσης με το δίκτυο.

3ο ΣΤΑΔΙΟ

Το τρίτο στάδιο της διαδικασίας αρχίζει με την υποβολή του φακέλου για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης η οποία μπορεί να γίνει μόλις έχουν ολοκληρωθεί τα προηγούμενα δύο στάδια. Πιο συγκεκριμένα το στάδιο αυτό περιλαμβάνει τα εξής βήματα:

- A. Άδεια Εγκατάστασης
- B. Σύμβαση Σύνδεσης
- Γ. Σύμβαση Αγοραπωλησίας

Μετά και την άδεια εγκατάστασης ο φορέας του έργου υπογράφει τη σύμβαση σύνδεσης με το δίκτυο και της Σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας και μπορεί πλέον να αρχίσει την κατασκευή των έργων.

4ο ΣΤΑΔΙΟ

Εφόσον χρειάζονται κτίρια για τη στέγαση του εξοπλισμού θα πρέπει πριν την κατασκευή τους να έχουν εκδοθεί οι απαραίτητες Οικοδομικές Άδειες.

5ο ΣΤΑΔΙΟ

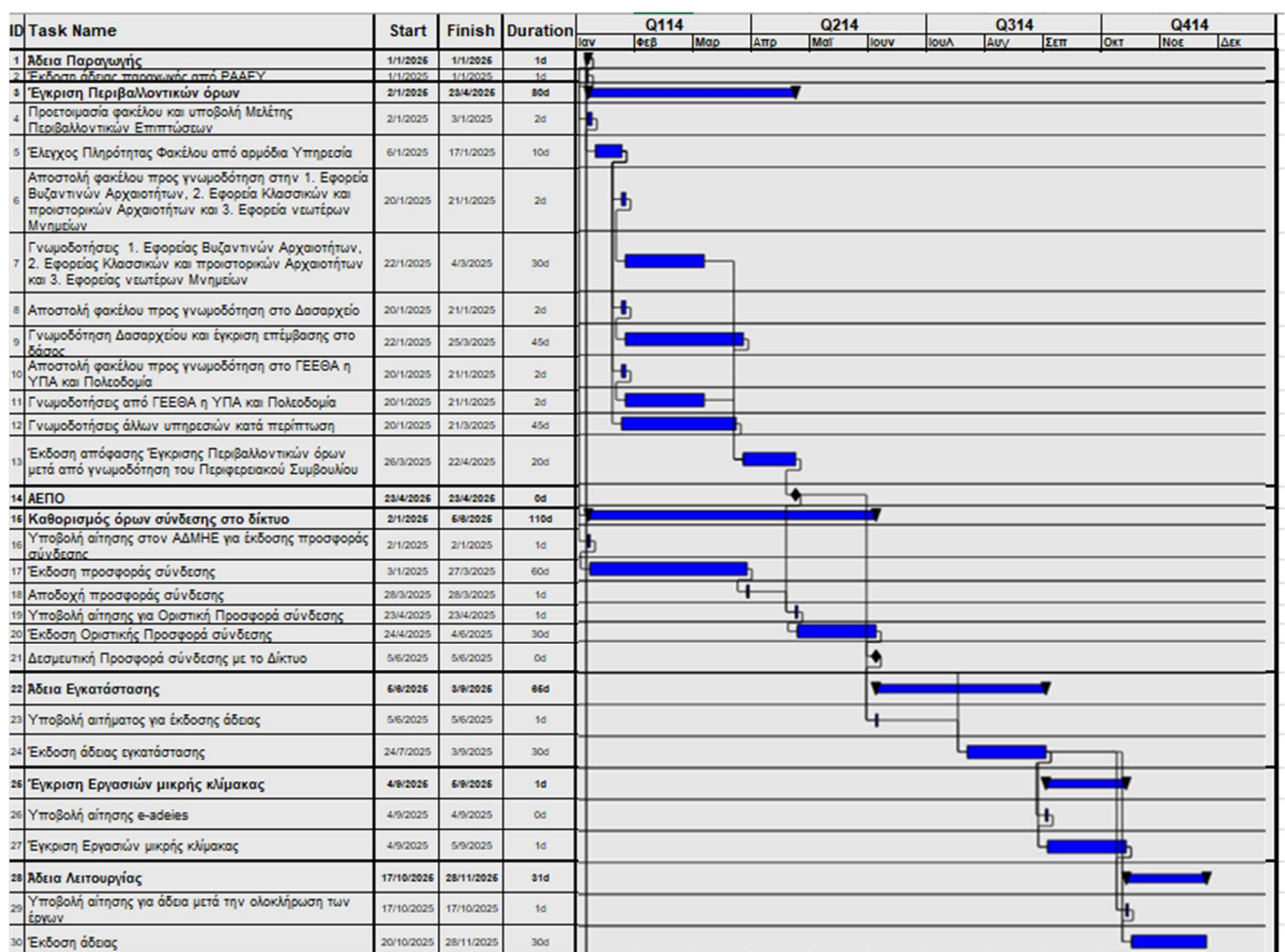
Το τελικό στάδιο της διαδικασίας περιλαμβάνει δύο βήματα:

Α. Δοκιμαστική λειτουργία της μονάδας και έκδοση της βεβαίωσης για επιτυχή λειτουργία την μονάδας από το ΔΕΔΔΗΕ

Β. Έκδοση της άδεια λειτουργίας μετά από έλεγχο και πιστοποίηση ότι η μονάδα εγκαταστάθηκε και λειτουργεί σε συμφωνία με την άδεια εγκατάστασης.

5.9.4 Χρονοδιάγραμμα αδειοδοτικής διαδικασίας

Το επόμενο Σχήμα δίνει ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησης έργων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Σχήμα 2. Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα

5.9.5 Εμπλεκόμενες Αρχές

Οι δημόσιες αρχές που εμπλέκονται στη διαδικασία αδειοδότησης για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι:

- Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων (ΓΓΙΕ/Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων)
- Διεύθυνση Ηλεκτροπαραγωγής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Περιφέρεια της περιοχής εγκατάστασης
- Διεύθυνση Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας στην περιοχή της εγκατάστασης
- Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (ΡΑΑΕΥ)
- Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ)
- Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ)

5.9.6 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Για την έκδοση όρων σύνδεσης με το δίκτυο απαιτείται η υποβολή αιτήματος προς τον ΑΔΜΗΕ ή το ΔΕΔΔΗΕ ανάλογα με τον διαχειριστή του δικτύου στο οποίο θα συνδεθεί η μονάδα παραγωγής. Ο φάκελος περιλαμβάνει τα εξής δικαιολογητικά:

- Άδεια παραγωγής
- Τοπογραφικά διαγράμματα σε υπόβαθρο της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (ΓΥΣ) υπό κλίμακα 1:5000 και 1:50.000 με σημειωμένο ευκρινώς τον χώρο εγκατάστασης του σταθμού.
- Διάγραμμα κάλυψης σε κλίμακα 1:200 έως 1:500 των προτεινομένων εγκαταστάσεων, με ένδειξη της θέσης των μονάδων, των υποσταθμών ζεύξης/ανύψωσης και των κτιρίων ελέγχου.
- Ηλεκτρικό μονογραμμικό διάγραμμα, στο οποίο θα παρουσιάζεται λεπτομερώς ο σημαντικός εξοπλισμός της εγκατάστασης και ιδιαίτερα οι μονάδες παραγωγής όπου κάθε μονάδα θα χαρακτηρίζεται με διακριτή αρίθμηση, οι μετασχηματιστές ανύψωσης τάσης, οι διατάξεις αντιστάθμισης και τα μέσα απόζευξης και προστασίας.
- Τεχνική περιγραφή της εγκατάστασης

Μετά την έκδοση των όρων σύνδεσης και την περιβαλλοντική αδειοδότηση μπορεί να υποβληθεί ο φάκελος για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης, ο οποίος περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά του αρ. 17 του ν.4951/2022 και μέχρι την έκδοση του αναφερόμενου στο νόμο κανονισμού αυτά της ΥΑ 13310 (ΦΕΚ Β' 1153/2007):

- Βεβαίωση ή Βεβαίωση Ειδικών Έργων, που αφορά στο έργο για το οποίο υποβάλλεται η αίτηση για έκδοση της Άδειας Εγκατάστασης,
- Απόφαση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης,
- Οριστική Προσφορά Σύνδεσης,
- Τεχνική Περιγραφή του Σταθμού,
- Οριζοντιογραφία του σταθμού, από την οποία προκύπτουν σαφώς το γήπεδο εγκατάστασης και το γήπεδο ασφαλείας,
- τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τεκμηρίωση του δικαιώματος χρήσης του γηπέδου εγκατάστασης, του γηπέδου ασφαλείας, του χώρου των συνοδών έργων, εξαιρούμενων των έργων σύνδεσης του σταθμού με το Σύστημα ή το Δίκτυο και της οδοποιίας, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 18,
- πρόσφατο πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης του αιτούντος,

- υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του αιτούντος περί μη αναστολής αδειοδότησης του σταθμού
- έντυπο αίτησης σύμφωνα με τον οικείο Κανονισμό.

Μετά την ολοκλήρωση της εγκατάστασης και τη σύναψη των συμβάσεων σύνδεσης με το διαχειριστή του δικτύου και της σύμβασης πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να υποβληθεί το αίτημα για την άδεια λειτουργίας το οποίο περιλαμβάνει:

- Επικυρωμένο αντίγραφο της σχετικής σύμβασης σύνδεσης
- Επικυρωμένο αντίγραφο της σχετικής σύμβασης πώλησης
- Βεβαίωσης του διαχειριστή του δικτύου για την ορθή δοκιμαστική λειτουργία
- Νόμιμα θεωρημένο αντίγραφο οικοδομικής άδειας
- Πιστοποιητικό της αρμόδιας Υπηρεσίας του Πυροσβεστικού Σώματος,
- Υπεύθυνη δήλωση του κατόχου της άδειας εγκατάστασης για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων και την ανάθεση της λειτουργίας
- Υπεύθυνη δήλωση του μηχανικού επίβλεψης της λειτουργίας του σταθμού

Λεπτομέρειες για τη διαδικασία, τα δικαιολογητικά και το περιεχόμενο των ανωτέρω εγγράφων καθορίζονται στην ΥΑ 13310 (ΦΕΚ Β' 1153/2007)

5.10 Απαλλοτριώσεις

Για τους αγωγούς και τις ηλεκτρικές συνδέσεις υπάρχει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν είτε αγορές ή μισθώσεις των απαραίτητων εκτάσεων είτε απαλλοτριώσεις και δουλείες διέλευσης. Συνήθως οι υποδομές αυτές διέρχονται από ιδιωτικές αγροτικές εκτάσεις ή από δημόσιες/ιδιωτικές δασικές εκτάσεις. Η ζώνη δουλείας του αγωγού ή της ηλεκτρικής σύνδεσης χαρτογραφείται και οι κτηματολογικοί πίνακες εγκρίνονται από το ΥΠΕΝ. Η ζώνη χρήσης του αγωγού αποστέλλεται στις αντίστοιχες Υπηρεσίες Δόμησης, μετά την κατασκευή και λειτουργία του αγωγού, για να λάβουν γνώση όταν θα προβαίνουν στην έκδοση αδειών δόμησης των πολιτών.

5.10.1 Νομικό Πλαίσιο

Το βασικό νομικό πλαίσιο για τις απαλλοτριώσεις περιλαμβάνει:

- Νόμος 4001/2011 (ΦΕΚ Α 179) «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.».
- Νόμος 2882/2001 (Α' 17) «Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων»

Για τη διαδρομή και εγκατάσταση των αγωγών φυσικού αερίου, ιδίως δε για τα έργα των Ανεξάρτητων Συστημάτων Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ), που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατά το άρθρο 45 του ν. 4277/2014 «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής και άλλες Διατάξεις» (Α' 156), συστήνονται δουλείες οδού, μεταξύ των φορέων διαχείρισης των παραπάνω έργων και των νομέων ή των κατόχων, από οποιαδήποτε έννομη αιτία, αγροτικών ή αστικών ακινήτων ή (ιδιωτικών) δασών ή δασικών εκτάσεων.

Οι νομείς ή κάτοχοι των παραπάνω ακινήτων ή εκτάσεων υποχρεούνται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 166 του ν. 4001/2011 « Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.» (Α' 179), να επιτρέπουν τη διάνοιξη και κατασκευή υπόγειων σηράγγων στο αναγκαίο βάθος για την εγκατάσταση του αγωγού, καθώς επίσης και οτιδήποτε είναι αναγκαίο για την κατασκευή, χρήση, επισκευή και επιστασία για τη συντήρηση του έργου αυτού.

5.10.2 Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα

Σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 166 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 45 του ν. 4277/2014, εντός έξι (6) μηνών από την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, για τη διαδρομή και εγκατάσταση των αγωγών ή για την προσωρινή χρήση και κατάληψη των ανωτέρω ζωνών, εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για τον καθορισμό της αξίας των εκτάσεων αυτών και σε ζώνη πέντε (5) μέτρων εκατέρωθεν του άξονά τους και καθορίζεται το ποσό αποζημίωσης του κατόχου ή νομέα, σε ύψος 25% της αγοραίας αξίας τους. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Σύμφωνα με το άρθρο 168 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 45 του ν. 4277/2014, αν παραβλάπτεται η συνήθης εκμετάλλευση του ακινήτου ή προκαλούνται ζημιές στα τυχόν επικείμενα κτίσματα, δένδρα, φυτά και καρπούς και κάθε άλλου είδους εγκαταστάσεις επ' αυτού, όπως και για τις απαγορεύσεις και δεσμεύσεις των ακινήτων που προβλέπονται στις παραγράφους 1,2 και 3 του άρθρου 166 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 167, καταβάλλεται στο δικαιούχο, κατά το μέτρο της βλάβης που αυτός υφίσταται, χρηματική αποζημίωση, η οποία συνίσταται στην πλήρη αποκατάσταση οποιασδήποτε φθοράς ή ζημίας.

Για την αναγνώριση των δικαιούχων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 26 και 27 του ν. 2882/2001 «Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων» (Α'17) όπως ισχύει, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 17 του Συντάγματος της Ελλάδας.

Η χρηματική αποζημίωση για τα παραπάνω, ορίζεται επίσης με απόφαση του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης το αργότερο μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, για τη διαδρομή και εγκατάσταση των αγωγών ή για την προσωρινή κατάληψη και χρησιμοποίηση για την εγκατάσταση του αγωγού και άλλης εδαφικής ζώνης.

Υπόχρεος και καταβολή αποζημίωσης κατά τα παραπάνω καθίσταται ο φορέας της επένδυσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 171 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 45 του ν. 4277/2014, αν απαιτείται κήρυξη αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ακινήτων, ιδιωτικών δασών, δασικών εκτάσεων ή άλλης μορφής εκτάσεων που ανήκουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, αποκλειστικά και σε όση έκταση μόνο είναι αναγκαία για τη διαδρομή και εγκατάσταση αγωγού, καθώς και για την ανέγερση και τοποθέτηση αναγκαίων κτηριακών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων αντίστοιχα, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 9 και της παραγράφου 11 του άρθρου 19 του «Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων» (ν. 2882/2001 όπως ισχύει).

Η αναγκαστική απαλλοτρίωση, στις περιπτώσεις αυτές, επιτρέπεται και διενεργείται μόνο υπέρ του Δημοσίου.

Αναλυτικά οι προβλέψεις των σχετικών διατάξεων είναι οι παρακάτω:

Άρθρο 9 παρ.5 ν. 2882/2001, όπως ισχύει: «Όταν η εκτέλεση δημοσίων έργων επισπεύδεται από το Δημόσιο ή αφορά έργα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και άλλα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αποβολή των εγκατεστημένων στα ακίνητα διατάσσεται οριστικά και τελεσίδικα με την απόφαση καθορισμού της προσωρινής αποζημίωσης, υπό τον όρο της προηγούμενης συντέλεσης της, κατά τις διατάξεις του άρθρου 7. Για την εφαρμογή της διάταξης των προηγούμενων εδαφίων υποβάλλεται σχετικό αίτημα από το Δημόσιο ή τον υπόχρεο προς αποζημίωση, με την αίτηση καθορισμού της αποζημίωσης ή και με τις προτάσεις που κατατίθενται στην περίπτωση αυτή δύο (2) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες από τη δικάσιμο».

Με το άρθρο 19 ν. 2882/2001 καθορίζεται η διαδικασία προσωρινού προσδιορισμού αποζημίωσης, επίσης με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η απαλλοτριούμενη έκταση ή το μεγαλύτερο μέρος αυτής, με αίτηση του ενδιαφερομένου και σε διάστημα από είκοσι (20) έως σαράντα (40) ημέρες από την κατάθεσή της.

5.11 Οικοδομικές Άδειες και προεγκρίσεις

5.11.1 Νομικό πλαίσιο

Οι απαραίτητες προεγκρίσεις, οικοδομικές άδειες, αναθεωρήσεις, εγκρίσεις εργασιών μικρής κλίμακας κ.α. για τις στρατηγικές επενδύσεις εκδίδονται από την Γενική Δ/νση Στρατηγικών Επενδύσεων.

Το σχετικό νομικό πλαίσιο περιλαμβάνει:

- Νόμος 4030/2011 Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις
- Νόμος 4067/2012 Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις
- Νόμος 4495/2017 Έλεγχος και προστασία του Δομημένου Περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις.

5.11.2 Διαδικασία

Οι **προεγκρίσεις οικοδομικών αδειών** για τις κτιριακές εγκαταστάσεις των Στρατηγικών Επενδύσεων (άρα και των PCI's) εκδίδονται ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας e- adeies του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΤΕΕ). Οι φορείς υλοποίησης των έργων υποβάλλουν ηλεκτρονικά τα απαιτούμενα κατά περίπτωση δικαιολογητικά (ν.4495/2017, αρ. 35), μελέτες και εγκρίσεις. Η αρμόδια Υπηρεσία (Γενική Δ/νση Στρατηγικών Επενδύσεων, Δ/νση Αδειοδοτήσεων Στρατηγικών Επενδύσεων, Τμήμα έκδοσης αδειών του Υπουργείου Ανάπτυξης) μετά το σχετικό έλεγχο εκδίδει τη σχετική πράξη ή ζητά πρόσθετα δικαιολογητικά ή στοιχεία. Μετά την έκδοση των προεγκρίσεων, οι οικοδομικές άδειες εκδίδονται με ευθύνη μηχανικού ηλεκτρονικά μέσω του e- adeies.

Η προέγκριση οικοδομικής άδειας είναι υποχρεωτική για τις Στρατηγικές Επενδύσεις (άρθρο 35, ν.4495/2017). Αρχικά η αίτηση αποστέλλεται στην αρμόδια ΥΔΟΜ για έλεγχο του τοπογραφικού διαγράμματος και κατόπιν ελέγχονται τα υπόλοιπα δικαιολογητικά από τη ΓΔΣΕ.

Η προέγκριση οικοδομικής άδειας ισχύει για δύο (2) έτη ανεξαρτήτως επιφανείας κτιρίου. Στο διάστημα αυτό πρέπει να εκδοθεί η οικοδομική άδεια. Η οικοδομική άδεια ισχύει για τέσσερα (4) έτη από τη χορήγησή της. Κατ' εξαίρεση, άδειες για την ανέγερση κτιρίου ή κτιρίων με συνολική επιφάνεια μεγαλύτερη των πέντε χιλιάδων (5.000) τετραγωνικών μέτρων ισχύουν για έξι (6) έτη, ενώ οι άδειες κατεδαφίσεων, εκσκαφών, επιχώσεων, διαμορφώσεων και κοπής δέντρων ισχύουν για ένα (1) έτος από τη χορήγησή τους (αρ.42, ν.4495/2017).

Η προέγκριση εκδίδεται ύστερα από έλεγχο της ΓΔΣΕ εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνοδευόμενη με τις απαιτούμενες μελέτες και τα αναγκαία στοιχεία, σε περίπτωση που δεν διαπιστωθούν ελλείψεις κατά τον έλεγχο και με την προϋπόθεση άμεσου ελέγχου του τοπογραφικού διαγράμματος από την οικεία ΥΔΟΜ. Σε περίπτωση διαπίστωσης ελλείψεων ή λαθών, το χρονικό διάστημα από την ενημέρωση του διαχειριστή με τις παρατηρήσεις έως την ηλεκτρονική υποβολή των στοιχείων συμπλήρωσης των ελλείψεων από τον μηχανικό δεν προσμετράτε στις ως άνω προθεσμίες.

Η έκδοση των **οικοδομικών αδειών** γίνεται με ευθύνη μηχανικού με τα δικαιολογητικά του άρθρου 40 του ν. 4495/2017. Οι απαιτήσεις για εγκρίσεις άλλων υπηρεσιών περιλαμβάνουν ανά περίπτωση:

- Έγκριση τυχόν παρεκκλίσεων (κυρίως ύψους) από τους γενικούς όρους δόμησης από το Υπουργείο Περιβάλλοντος ή τη Αποκεντρωμένη Διοίκηση.
- Έγκριση από το αρμόδιο Αρχιτεκτονικό Συμβούλιο των αρχιτεκτονικών σχεδίων
- Θεώρηση των όρων δόμησης του οικοπέδου από την υπηρεσία δόμησης της περιοχής (εφόσον υπάρχει προέγκριση δεν απαιτείται)
- Έγκριση επέμβασης από τη δασική υπηρεσία (εφόσον η συγκεκριμένη έγκριση δεν περιλαμβάνεται στην ΑΕΠΟ)
- Έγκριση από τη αρχαιολογία (εφόσον η συγκεκριμένη έγκριση δεν περιλαμβάνεται στην ΑΕΠΟ)
- Άλλες ειδικότερες εγκρίσεις κατά περίπτωση (Είσοδος έξοδος οχημάτων, έγκριση εκσκαφών, ΥΠΑ, ΓΕΕΘΑ, παραχώρησης χρήσης αιγιαλού ή άλλο)

Οι ανωτέρω εγκρίσεις για τις Στρατηγικές Επενδύσεις εκδίδονται εντός 45 ημερών από την παραλαβή του σχετικού φακέλου δικαιολογητικών, που διαβιβάζετε μέσω της ΓΔΣΕ στις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές. Η διαδικασία αυτή διεξάγεται παράλληλα για όλες τις συναρμόδιες αρχές.

Οι **Εγκρίσεις Εργασιών Δόμησης Μικρής Κλίμακας** εκδίδονται με ευθύνη μηχανικού με τα δικαιολογητικά του άρθρου 41 του ν. 4495/2017.

5.11.3 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Για την έκδοση της προέγκρισης (άρθρο 35, βν.4495/2017) απαιτούνται:

- α) αίτηση του κυρίου του έργου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα, με τις δηλώσεις αναθέσεων αναλήψεων και επιβλέψεων μελετών,
- β) τοπογραφικό διάγραμμα εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές,
- γ) διάγραμμα κάλυψης, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές,

- δ) τίτλος ιδιοκτησίας και πρόσφατο πιστοποιητικό ιδιοκτησίας ή κτηματολογικό φύλλο ή απόσπασμα κτηματολογικού διαγράμματος για κάθε ακίνητο,
- ε) αποδεικτικά στοιχεία νομιμότητας των υφιστάμενων κτισμάτων,
- στ) τεχνική έκθεση που να περιγράφει με ακρίβεια το έργο, τα μεγέθη και τις χρήσεις.

Για την έκδοση των οικοδομικών αδειών (άρθρο 40, ν.4495/2017) απαιτούνται:

- α) αίτηση του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα με τις δηλώσεις αναθέσεων αναλήψεων,
- β) εγκρίσεις άλλων υπηρεσιών και διοικητικών οργάνων, όπου απαιτούνται,
- γ) τίτλοι ιδιοκτησίας, πρόσφατο πιστοποιητικό ιδιοκτησίας ή κτηματογραφικό φύλλο και απόσπασμα κτηματογραφικού διαγράμματος για κάθε ακίνητο,
- δ) αποδεικτικά στοιχεία νομιμότητας των τυχόν υφιστάμενων κτισμάτων,
- ε) αρχιτεκτονική μελέτη, στην οποία εμπεριέχεται η μελέτη παθητικής πυροπροστασίας και η μελέτη προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία, όπου απαιτείται,
- στ) στατική μελέτη,
- ζ) μελέτες ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων,
- η) μελέτη ενεργειακής απόδοσης κτιρίου,
- θ) μελέτη χρονικού προγραμματισμού εκτέλεσης έργου,
- ι) μελέτη υδραυλικών εγκαταστάσεων και αποχετεύσεων, ια) μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την πυροπροστασία, η οποία συντάσσεται με βάση τη μελέτη παθητικής πυροπροστασίας, όπου απαιτείται,
- ιβ) μελέτη καύσιμου αερίου εγκεκριμένη από την αρμόδια εταιρεία παροχής αερίου,
- ιγ) σχέδιο και φάκελος ασφάλειας και υγείας του έργου, όπου απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 305/1996 (Α' 212),
- ιδ) στοιχεία για τη διαχείριση των αποβλήτων (ΣΔΑ), παρέχοντας τουλάχιστον τις πληροφορίες της παρ. 2 του άρθρου 7 της υπό στοιχεία 36259/1757/Ε103/2010 απόφασης (Β' 1312), τα οποία συνοδεύονται από αντίγραφο της υπογεγραμμένης σύμβασης του διαχειριστή των Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) με εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης (ΣΕΔ) ΑΕΚΚ ή απόφαση έγκρισης Ατομικού Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΑΣΕΔ) από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (Ε.Ο.ΑΝ.). Για τις περιφερειακές ενότητες στις οποίες δεν υπάρχει εγκεκριμένο Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) ΑΕΚΚ, αντί του αντιγράφου της υπογεγραμμένης σύμβασης, απαιτείται υπεύθυνη δήλωση του διαχειριστή των ΑΕΚΚ για τη διασφάλιση της διαχείρισης των παραγόμενων ΑΕΚΚ αλλά και για τη συνεργασία του με ΣΕΔ ΑΕΚΚ σε οποιαδήποτε φάση εκτέλεσης των οικοδομικών εργασιών εγκριθεί η λειτουργία του στην αντίστοιχη Περιφερειακή Ενότητα,
- ιε) συμβολαιογραφική δήλωση των προβλεπόμενων χώρων στάθμευσης, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 1221/1981 (Α' 292), και πιστοποιητικό μεταγραφής της στο υποθηκοφυλακείο ή καταχώρισής της στο κτηματολογικό γραφείο. Σε περίπτωση εξαγοράς, αντί της συμβολαιογραφικής δήλωσης υποβάλλεται αποδεικτικό καταβολής της απαιτούμενης εισφοράς,
- ιστ) αιτιολογική έκθεση της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 1577/1985 (Α' 210),
- ιζ) αποδεικτικά κατάθεσης των απαιτούμενων εισφορών του ιδιοκτήτη του έργου υπέρ του Δημοσίου, του ε-ΕΦΚΑ και του οικείου δήμου,
- ιη) αντίγραφο απόδειξης παροχής υπηρεσιών ή τιμολόγιο, που αφορά την καταβολή της συμφωνηθείσας αμοιβής των μελετητών μηχανικών, καθώς και το Φόρο Εισοδήματος Μηχανικών (ΦΕΜ) αυτής,

ιθ) τοπογραφικό διάγραμμα εξαρτημένο από το κρατικό σύστημα συντεταγμένων, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές,

κ) διάγραμμα κάλυψης, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές,

κα) σε περίπτωση εξαγοράς, απαιτείται η υποβολή του σχετικού εντύπου εισφοράς.

Αν έχει εκδοθεί προέγκριση οικοδομικής αδείας, δεν απαιτείται εκ νέου η προσκόμιση των δικαιολογητικών που υποβλήθηκαν για την έκδοση αυτής.

5.11.4 Αρμόδιες Υπηρεσίες

Οι βασικές υπηρεσίες που εμπλέκονται στην διαδικασία έκδοσης των προεγκρίσεων, οικοδομικών αδειών και εγκρίσεων εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας είναι:

- Γενική Δ/νση Στρατηγικών Επενδύσεων
- ΥΠΕΝ (ΚΕΣΥΠΟΘΑ, ΚΕΣΑ)
- ΥΠΕΝ/ Διεύθυνση Αρχιτεκτονικής, Οικοδομικών Κανονισμών και Αδειοδοτήσεων
- Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (ΣΥΠΟΘΑ)
- Υπηρεσίες Δόμησης στις κατά τόπους Περιφερειακές Ενότητες
- Πυροσβεστική Υπηρεσία στις κατά τόπους Περιφερειακές Ενότητες
- Αρχιτεκτονικά συμβούλια (ΣΑ)
- Εφορείες αρχαιοτήτων της περιοχής
- Δασικές υπηρεσίες της περιοχής
- Άλλες υπηρεσίες (Δήμοι, ΥΠΑ, ΓΕΕΘΑ ή άλλο) για ειδικότερες εγκρίσεις κατά περίπτωση (Είσοδος έξοδος οχημάτων, έγκριση εκσκαφών ή άλλο)

6 Κατάλογος εγγράφων και πληροφοριών που πρέπει να υποβληθούν

Για την Έκδοση των απαραίτητων αδειών για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος θα πρέπει να υποβληθούν μια σειρά από μελέτες σε διάφορα στάδια της διαδικασίας αδειοδότησης όπως περιεγράφηκαν αναλυτικά στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Στον Επόμενο Πίνακα παρουσιάζεται ένας συνοπτικός κατάλογος (Checklist) των εγγράφων αυτών για όλα τα στάδια της διαδικασίας αδειοδότησης. Ο κατάλογος αυτός έχει την έννοια της ενδεικτικής λίστας των κυριότερων εγγράφων και μελετών που πρέπει να υποβληθούν στις αδειοδοτούσες αρχές. Σε εξειδικευμένες περιπτώσεις μπορεί να απαιτηθούν από τις αδειοδοτούσες αρχές επιπλέον πληροφορίες.

Ο πλήρης κατάλογος των απαραίτητων εγγράφων για κάθε επιμέρους άδεια καθορίζεται στο σχετικό νομικό πλαίσιο που παρουσιάζεται αναλυτικά στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Είναι προφανές πως κάθε τύπος έργου κοινού ενδιαφέροντος έχει μια ειδική διαδικασία αδειοδότησης που δεν απαιτεί απαραίτητα την υποβολή του συνόλου των εγγράφων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο.

Έγγραφο προς υποβολή από το Φορέα Υλοποίησης	Διαδικασία στην οποία είναι απαραίτητο	Περιεχόμενο και βαθμός λεπτομέρειας
Φάκελος κοινοποίησης	Καθορισμός της ημερομηνίας έναρξης της αδειοδοτικής διαδικασίας	Τεχνική Περιγραφή του έργου, Business Plan, Κατάλογο ολοκληρωμένων μελετών και περιληπτική παρουσίαση, αναλυτικό κατάλογο με τις απαιτούμενες άδειες ή εγκρίσεις από οποιαδήποτε αρμόδια αρχή, Περιγραφή της διαδικασίας υλοποίησης της διαβούλευσης
Φάκελος συμμετοχής του κοινού	Έγκριση του Σχεδίου Συμμετοχής του κοινού	Σύντομη περιγραφή του έργου, το ενημερωτικό υλικό για το έργο που περιλαμβάνει τουλάχιστον το ενημερωτικό φυλλάδιο 15 σελίδων για την παρουσίαση του έργου, Κατάλογο και αναλυτική περιγραφή των δράσεων διαβούλευσης που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν, παρουσίαση των εμπλεκόμενων ενδιαφερόμενων κύκλων συμφερόντων, Το χρονοδιάγραμμα του έργου και των δράσεων διαβούλευσης, τους ανθρώπινους πόρους που εκχωρούνται για τα σχετικά καθήκοντα
Φάκελος Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (Προαιρετικά).	Περιβαλλοντική αδειοδότηση	Οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των φακέλων αυτών καθορίζονται στην ΥΑ 170225 (ΦΕΚ Β 135/2014).

Φάκελος Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	Περιβαλλοντική αδειοδότηση, Γνωμοδότηση αρχαιολογικών υπηρεσιών, Γνωμοδότηση δασικών υπηρεσιών	Οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των φακέλων αυτών καθορίζονται στην ΥΑ 170225 (ΦΕΚ Β 135/2014).
Τεχνική Μελέτη	Παραχώρηση Χρήσης Αιγιαλού, Παραλίας, Θάλασσας, Πυθμένα και του Υπεδάφους του	θεωρημένη από την Αρμόδια αρχή για την αδειοδότηση του έργου.
Τοπογραφικό διάγραμμα	Παραχώρηση Χρήσης Αιγιαλού, Παραλίας, Θάλασσας, Πυθμένα και του Υπεδάφους του	Σε σύστημα ΕΓΣΑ, όπου θα φαίνονται οι συντεταγμένες των θέσεων των έργων και θεωρημένες τις οριογραμμές αιγιαλού και παραλίας και τυχόν παλαιού αιγιαλού που έχει καθοριστεί ήδη
Αίτημα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	
Ερωτηματολόγιο συμπληρωμένο	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	
Βεβαίωση χρήσης γης	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	
Υπεύθυνες Δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης και του αρμόδιου μηχανικού	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	Σχετικά με την ανάθεση και ανάληψη αντίστοιχα της μελέτης και επίβλεψης της εγκατάστασης.
Μελέτη Εγκατάστασης,	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	Η μελέτη είναι σύμφωνα με το Β.Δ. της 15/21.10.1922
Αρχιτεκτονικά – σχεδιαγράμματα Τοπογραφικό, διάγραμμα κάλυψης, κάτοψη και τομές	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	
Συμβόλαιο ιδιοκτησίας	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	
Αίτημα του νόμιμου εκπροσώπου της	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	

επιχείρησης για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας		
Υπεύθυνες Δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	α) Βεβαιώνει λεπτομερώς πόσους και ποιας ειδικότητας τεχνικούς θα χρησιμοποιήσει και β) αναθέτει σε αρμόδιο τεχνικό την επίβλεψη λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας.
Υπεύθυνη Δήλωση του αρμόδιου τεχνικού με την οποία δηλώνει	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	Βεβαιώνει ότι έχει αναλάβει την κατά νόμο επίβλεψη λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας
Άδεια χρήσης νερού	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	
Πιστοποιητικό Πυροπροστασίας	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	Θεωρημένο από την αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή
Πιστοποιητικό από αναγνωρισμένο Φορέα	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	Βεβαιώνει ότι το έργο κατασκευάστηκε και ελέγχθηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές
Αντίγραφο Οικοδομικής Άδειας	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	
Άδεια παραγωγής	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	
Τοπογραφικά διαγράμματα	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	Σε υπόβαθρα της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (ΓΥΣ) υπό κλίμακα 1:5000 και 1:50.000 με σημειωμένο ευκρινώς τον χώρο εγκατάστασης του σταθμού.
Διάγραμμα κάλυψης σε κλίμακα 1:200 έως 1:500	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	Όλες τις προτεινόμενες εγκαταστάσεις, με ένδειξη της θέσης των μονάδων, των υποσταθμών ζεύξης/ανύψωσης και των κτιρίων ελέγχου.
Ηλεκτρικό μονογραμμικό διάγραμμα	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	Θα παρουσιάζεται λεπτομερώς ο σημαντικός εξοπλισμός της εγκατάστασης και ιδιαίτερα οι μονάδες παραγωγής όπου κάθε μονάδα θα χαρακτηρίζεται με διακριτή αρίθμηση, οι μετασχηματιστές ανύψωσης τάσης, οι διατάξεις αντιστάθμισης και τα μέσα απόζευξης και προστασίας.
Τεχνική περιγραφή της εγκατάστασης	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	
Νόμιμο αποδεικτικό στοιχείο αποκλειστικής χρήσης του γηπέδου	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	
Υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη του σταθμού για την ανάθεση της	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	

μελέτης εγκατάστασης, καθώς και		
υπεύθυνη δήλωση του μελετητή για την ανάληψη της μελέτης εγκατάστασης.	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	
Παραστατικά πληρωμής τελών, κρατήσεων και φόρων	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	
Επικυρωμένο αντίγραφο της σχετικής σύμβασης σύνδεσης	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	
Επικυρωμένο αντίγραφο της σχετικής σύμβασης πώλησης	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	
Βεβαίωση Περάτωσης Δοκιμαστικής Λειτουργίας από τον αρμόδιο Διαχειριστή, εάν απαιτείται για την κατηγορία στην οποία υπάγεται το έργο, ή Βεβαίωση Ηλέκτρισης, εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας,	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	
πρόσφατο πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης του αιτούντος	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	
πιστοποιητικό Ελέγχου Κατασκευής από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	
υπεύθυνη δήλωση αρμόδιου μηχανικού επίβλεψης της λειτουργίας του σταθμού, περί της τήρησης των όρων και κανονισμών πυροπροστασίας	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	

υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου, περί μη αναστολής αδειοδότησης του σταθμού	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	
υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου του αιτούντος ότι έχουν τηρηθεί οι όροι της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων και της Άδειας Εγκατάστασης κατά τη φάση κατασκευής του έργου και ότι αυτοί συνεχίζουν να τηρούνται και κατά τη φάση της λειτουργίας του	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	
υπεύθυνη δήλωση του μηχανικού επίβλεψης της λειτουργίας του σταθμού, περί αποδοχής της ανάθεσης και της τήρησης, κατά τη λειτουργία του σταθμού, των όρων και κανονισμών για την προστασία του περιβάλλοντος	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	
Αίτηση e- adeies	Προέγκριση Οικοδομικής άδειας, Οικοδομική άδεια, ΕΕΜΚ	
Τοπογραφικό διάγραμμα	Προέγκριση Οικοδομικής άδειας, Οικοδομική άδεια, ΕΕΜΚ	
Διάγραμμα δόμησης	Προέγκριση Οικοδομικής άδειας, Οικοδομική άδεια, ΕΕΜΚ	
Τίτλος ιδιοκτησίας ή κτηματογραφικό απόσπασμα για κάθε ακίνητο,	Προέγκριση Οικοδομικής άδειας, Οικοδομική άδεια, ΕΕΜΚ	Συμπεριλαμβάνεται και βεβαίωση από το αρμόδιο κτηματολογικό γραφείο

Συμβόλαιο αγοράς ή μίσθωσης ακινήτου	Προέγκριση Οικοδομικής άδειας, Οικοδομική άδεια, ΕΕΜΚ	
Αποδεικτικά καταβολής εισφορών και κρατήσεων για τις υπηρεσίες μηχανικού	Οικοδομική άδεια	
Αρχιτεκτονική μελέτη,	Οικοδομική άδεια	Εμπεριέχεται και η μελέτη παθητικής πυροπροστασίας και η μελέτη προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία όπου απαιτείται
Στατική μελέτη και εδαφοτεχνική μελέτη όπου απαιτείται	Οικοδομική άδεια	
Μελέτες ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, ενεργειακής απόδοσης κτιρίου, υδραυλικών εγκαταστάσεων και αποχετεύσεων	Οικοδομική άδεια	Υπογεγραμμένες αρμοδίως από μηχανικούς
Μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας	Οικοδομική άδεια	θεωρημένη από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία μέσω e adeies
Υπεύθυνη δήλωση κάθε μελετητή μηχανικού	Προέγκριση Οικοδομικής άδειας, Οικοδομική άδεια, ΕΕΜΚ	

7 Στοιχεία επικοινωνίας φορέων

7.1 Υπηρεσίες Υπουργείου Ανάπτυξης

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
Γενική Γραμματέας	ΣΤΕΛΛΙΝΑ ΣΙΑΡΑΠΗ
Διεύθυνση	Νίκης 5-7, 10180, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 3332577 & 210 3332470
Web Address	https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/p/igesia
Email Address	gensec.invest@mnec.gr

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
Γενικός Διευθυντής	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
Διεύθυνση	Νίκης 5-7, 10180, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 3332385
Web Address	https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/stratigikes
Email Address	g.papagiannopoulos@mnec.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
Διευθύντρια	ΑΘΗΝΑ ΤΣΟΚΑ
Διεύθυνση	Νίκης 5-7, 10180, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 3332778
Web Address	https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/stratigikes
Email Address	atsoka@mnec.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
Διευθυντής	ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Διεύθυνση	Νίκης 5-7, 10180, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 3332742
Web Address	https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/stratigikes
Email Address	d.anagnostopoulos@mnec.gr

7.2 Υπηρεσίες Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Γενικός Γραμματέας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος	
Γενικός Γραμματέας	Ευθύμιος Μπακογιάννης
Διεύθυνση	Αμαλιάδος 17, 11523 Αθήνα
Τηλέφωνο	2106475101, 2106475102 & 2106475103
Web Address	https://ypen.gov.gr/
Email Address	gramchora@ypen.gr

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ	
Γενικός Γραμματέας	Αριστοτέλης Αϊβαλιώτης
Διεύθυνση	Μεσογείων 119 Τ.Κ. 10192, Αθήνα
Τηλέφωνο	2131513882 & 2131513878
Web Address	https://ypen.gov.gr/
Email Address	ggenenergy@ypen.gr

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
Γεν. Διευθυντής	Κωνσταντίνος Δημόπουλος
Διεύθυνση	Πατησίων 147 Τ.Κ. 11251, Αθήνα
Τηλέφωνο	2108676772 & 2108646192
Web Address	https://ypen.gov.gr/
Email Address	k.dimopoulos@prv.ypeka.gr

Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ	
Διευθύντρια	Κωνσταντίνα Νίκα
Διεύθυνση	Λεωφ. Αλεξάνδρας 11, Τ.Κ. 11473, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 6417902
Web Address	https://ypen.gov.gr/

Email Address	k.nika@prv.ypeka.gr
---------------	--

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	
Αν. Γεν. Διευθυντής	Κωνσταντίνος Στεφανάκης
Διεύθυνση	Αμαλιάδος 17 Τ.Κ. 11523, Αθήνα
Τηλέφωνο	213 1515248 & 213 1515249
Web Address	https://ypen.gov.gr/
Email Address	gdpoleodom@prv.ypeka.gr

Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	
Αν. Διευθύντρια	Παπαθανασίου Ευαγγελία
Διεύθυνση	Αμαλιάδος 17 Τ.Κ. 11523, Αθήνα
Τηλέφωνο	2131515609 & 2131515606
Web Address	https://ypen.gov.gr/
Email Address	dpols@prv.ypeka.gr

Δ/ΝΣΗ Διεύθυνση Αρχιτεκτονικής, Οικοδομικών Κανονισμών και Αδειοδοτήσεων	
Διευθύντρια	Αθηνά Σκάρλα
Διεύθυνση	Αμαλιάδος 17 Τ.Κ. 11523, Αθήνα
Τηλέφωνο	2131515241 & 2106437266
Web Address	https://ypen.gov.gr/
Email Address	a.skarla@prv.ypeka.gr , daoka@prv.ypeka.gr

ΓΕΝ Δ/ΝΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Αν. Γεν. Διευθύντρια	Βασιλική Σίτα
Διεύθυνση	Μεσογείων 119 Τ.Κ. 11526, Αθήνα
Τηλέφωνο	213 1513889
Web Address	https://ypen.gov.gr/
Email Address	sitav@prv.ypeka.gr

Δ/ΝΣΗ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ	
Αναπληρώτρια Διευθύντρια	Ζαβλάγκα Βασιλική
Διεύθυνση	Μεσογείων 119 Τ.Κ. 11526, Αθήνα
Τηλέφωνο	213 1513312
Web Address	https://ypen.gov.gr/
Email Address	zavlagav@prv.ypeka.gr

Δ/ΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Διευθύντρια	Γαρυφαλλιά Γιδάκου
Διεύθυνση	Μεσογείων 119 Τ.Κ. 11526, Αθήνα
Τηλέφωνο	213 1513427
Web Address	https://ypen.gov.gr/
Email Address	gidakoul@prv.ypeka.gr

Δ/ΝΣΗ ΑΠΕ & Εναλλακτικών Καυσίμων	
Διευθυντής	Δημήτριος Αντωνόπουλος
Διεύθυνση	Μεσογείων 119 Τ.Κ. 11526, Αθήνα
Τηλέφωνο	213 1513803
Web Address	https://ypen.gov.gr/
Email Address	antonopoulosd@prv.ypeka.gr

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	
Γεν. Διευθυντής	Ευάγγελος Γκουντούφας
Διεύθυνση	Τέρμα Αλκμάνος, 11528 Αθήνα
Τηλέφωνο	2131512106 & 2131512108
Web Address	https://ypen.gov.gr/
Email Address	v.goudoufas@prv.ypeka.gr

Δ/ΝΣΗ Δασικών Έργων και Υποδομών	
Διευθυντής	Σταύρος Τσιλίκουνας
Διεύθυνση	Τέρμα Αλκμάνος, 11528 Αθήνα
Τηλέφωνο	213 1512201
Web Address	https://ypen.gov.gr/
Email Address	s.tsilikounas@prv.ypeka.gr

7.3 Υπηρεσίες Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ (Γ.Ε.ΕΘ.Α.)	
Αρχηγός	ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΟΥΠΗΣ
Διεύθυνση	ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 227-231 Τ.Κ. 15451, Χολαργός
Τηλέφωνο	2106571001 & 2106571235
Web Address	https://geetha.mil.gr/
Email Address	tds-d@hndgs.mil.gr , hndgset@gmail.com

7.4 Υπηρεσίες Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ (Υ.Π.Α.)	
Διοικητής	ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε. ΣΑΟΥΝΑΤΣΟΣ
Διεύθυνση	Συγκρότημα Εγκαταστάσεων Ελληνικού, Τέρμα 25 ^{ης} Οδού, 167 77 Ελληνικό, Αττική
Τηλέφωνο	2108916505 & 2108916507
Web Address	www.ypa.gr
Email Address	governor@hasp.gov.gr

7.5 Υπηρεσίες Υπουργείου Πολιτισμού

ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	
Γεν. Διευθύντρια	Ολυμπία Βικάτου
Διεύθυνση	Μπουμπουλίνας 20-22, 106 82, Αθήνα
Τηλέφωνο	2131322666, 213132575 & 213132258
Web Address	https://www.culture.gov.gr/el/

Email Address	ovikatu@culture.gr , gda@culture.gr
---------------	---

Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ & ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	
Διευθύντρια	ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ
Διεύθυνση	Μπουμπουλίνας 20-22, 106 82, Αθήνα
Τηλέφωνο	2131322262
Web Address	https://www.culture.gov.gr/el/
Email Address	ekountouri@culture.gr , dpkr@culture.gr

Δ/ΝΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ & ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	
Διευθύντρια	Παπαγεωργίου Ιουλία
Διεύθυνση	3ης Σεπτεμβρίου 42 & Πολυτεχνείου, Αθήνα
Τηλέφωνο	+30 210 52 19 408, +30 210 52 19 422
Web Address	https://www.culture.gov.gr/
Email Address	ipapageorgiou@culture.gr , dbmm@culture.gr

ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ & ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ & ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	
Προϊσταμένη	ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΣΚΑΡΤΣΗ
Διεύθυνση	Σπ. Τρικούπη 16, 106 83, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 8847158 & 2103805354
Web Address	www.yppo.gr
Email Address	sskarts@culture.gr

7.6 Υπηρεσίες Υπουργείου Οικονομικών

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ και ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	
Γενική Διευθύντρια	ΒΕΛΓΑΚΗ ΕΛΕΝΗ
Διεύθυνση	Γαμβέτα 8 & Θεμιστοκλέους 10678, ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	2132122101 & 2132122100

Web Address	https://www.minfin.gr/web/g.g.-demosias-periousias/
Email Address	gddpkp@gspp.gr

Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ και ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	
Διευθύντρια	ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΚΛΗΡΗ
Διεύθυνση	Γαμβέτα 8 & Θεμιστοκλέους 10678, ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	2132122150
Web Address	https://www.minfin.gr/web/g.g.-demosias-periousias/
Email Address	gram_ddp@gspp.gr

7.7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ	
Γενικός Γραμματέας	ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
Διεύθυνση	Κατεχάκη 56 Τ.Κ. 11525 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	2132035602 & 2132035603
Web Address	www.apdattikis.gov.gr
Email Address	gram_ada@attica.gr
Περιφέρεια	Αττικής

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	
Γενικός Γραμματέας	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΝΑΚΟΥΛΗΣ
Διεύθυνση	Σωκράτους 111 Τ.Κ. 41336 ΛΑΡΙΣΑ
Τηλέφωνο	2413 503501, 2413 503502, 2413 503503 & 2413 503504
Web Address	www.apdthest.gov.gr
Email Address	grammateas@apdthest.gov.gr
Περιφέρειες	Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	
Γενικός Γραμματέας	ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΛΙΑΠΗΣ

Διεύθυνση	Β. Ηπείρου 20 Τ.Κ. 45445 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλέφωνο	26513 60300 & 26513 60301
Web Address	www.apdhp-dm.gov.gr
Email Address	gg@apdhp-dm.gov.gr
Περιφέρειες	Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΙΟΝΙΟΥ

Γενικός Γραμματέας	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ
Διεύθυνση	Ν. Εθνική Οδός Πατρών - Αθηνών 158, Τ.Κ. 26442 ΠΑΤΡΑ
Τηλέφωνο	2610-490334 & 2610-490336
Web Address	https://apd-depin.gov.gr
Email Address	gapd@apd-depin.gov.gr
Περιφέρειες	Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας, Ιονίων Νήσων

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ

Γενικός Γραμματέας	ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΒΒΑΣ
Διεύθυνση	Καθ. Ρωσσίδη 11 Τ.Κ. 54655 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τηλέφωνο	2313-309101, 2313-309102 & 2313-309450
Web Address	https://www.m-t.gov.gr/
Email Address	grammateas@m-t.gov.gr
Περιφέρειες	Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ

Γενική Γραμματέας	MARIANNA ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ
Διεύθυνση	Ακτή Μιαούλη 83 & Μπότσαρη 2 - 8 Τ.Κ. 18538 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλέφωνο	21320 26806
Web Address	www.apdaigaiou.gov.gr
Email Address	grammateas@apdaigaiou.gov.gr

Περιφέρειες	Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου
-------------	---------------------------------

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ

Γενική Γραμματέας	ΜΑΡΙΑ ΚΟΖΥΡΑΚΗ
Διεύθυνση	Πλ. Κουντουριώτη Τ.Κ. 71202 ΗΡΑΚΛΕΙΟ
Τηλέφωνο	2813 404102, & 2813 404103
Web Address	www.apdkritis.gov.gr
Email Address	ggg@apdkritis.gov.gr
Περιφέρεια	Κρήτης

7.8 Περιφέρειες

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ

Περιφερειάρχης	Χριστόδουλος Τοψίδης
Διεύθυνση	Γ. Κακουλίδη 1 Τ.Κ. 69100 ΚΟΜΟΤΗΝΗ
Τηλέφωνο	25313 52100, 25313 52101 & 25313 52102
Web Address	www.pamth.gov.gr
Email Address	periferiarxis@pamth.gov.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Περιφερειάρχης	ΝΙΚΟΣ ΧΑΡΔΑΛΙΑΣ
Διεύθυνση	Λ. ΣΥΓΓΡΟΥ 15-17 Τ.Κ. 11741 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	2132063508, 2132063519 & 2132063750
Web Address	www.patt.gov.gr
Email Address	gperatt@patt.gov.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Περιφερειάρχης	Κωνσταντίνος Μουτζούρης
Διεύθυνση	Κουντουριώτη 1, 811 00 Μυτιλήνη
Τηλέφωνο	22513 52100, 22513 52101, 22513 52102 & 22513 52103

Fax	22510 46652
Web Address	www.pvaigaiou.gov.gr
Email Address	pv@pvaigaiou.gov.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Περιφερειάρχης	Νεκτάριος Φαρμάκης
Διεύθυνση	Ν.ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΠΑΤΡΩΝ- ΑΘΗΝΩΝ 32 & ΑΜΕΡΙΚΗΣ Τ.Κ. 26441, ΠΑΤΡΑ
Τηλέφωνο	2613 613501, 2613 613502, 2613 613503 & 2613 613504
Web Address	www.pde.gov.gr
Email Address	grafeio.pde@pde.gov.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Περιφερειάρχης	Γεώργιος Αμανατίδης
Διεύθυνση	ΠΕΡΙΟΧΗ ΖΕΠ ΚΟΖΑΝΗΣ Τ.Κ. 50100 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλέφωνο	24610 52610, 24610 52611 & 24610 52615
Web Address	www.pdm.gov.gr
Email Address	info@pdm.gov.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

Περιφερειάρχης	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ
Διεύθυνση	ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΥΡΡΟΥ 1, Τ.Κ. 45221, ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλέφωνο	26510 26230
Fax	26510 27392
Web Address	www.php.gov.gr
Email Address	a.kachrimanis@php.gov.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Περιφερειάρχης	Δημήτρης Κουρέτας
Διεύθυνση	Καλλισθένους & Θεοφράστου, ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟ, 41500, Λάρισα
Τηλέφωνο	2413 511353 & 2413 511351
Web Address	www.ptes.gov.gr
Email Address	governor@thessaly.gov.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	
Περιφερειάρχης	Δημήτρης Πτωχός
Διεύθυνση	Πλατεία Εθνάρχου Μακαρίου, 22131 Τρίπολη
Τηλέφωνο	2713 601191 & 2713 601192
Web Address	https://www.ppel.gov.gr/
Email Address	periferiarxis@ppel.gov.gr

7.9 Ανεξάρτητες αρχές και φορείς στον τομέα της ενέργειας

Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (ΡΑΑΕΥ)	
Πρόεδρος	Αθανάσιος Δαγούμας
Διεύθυνση	ΠΕΙΡΑΙΩΣ 132, ΤΚ 118 54 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	2103727400
Web Address	www.raaey.gr
Email Address	info@raaey.gr

Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε. (Α.Δ.Μ.Η.Ε. Α.Ε.)	
Πρόεδρος & ΔΣ	Μανούσος Μανουσάκης
Διεύθυνση	Κωνσταντινουπόλεως 1, Τ.Κ. 12132, Περιστέρι
Τηλέφωνο	210 5192703
Web Address	www.admie.gr
Email Address	info@admie.gr , ceo@admie.gr

Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε. (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε.)	
Πρόεδρος	Κωνσταντίνος Αλεξανδρίδης
Διεύθυνση	ΠΕΡΡΑΙΒΟΥ 20 & ΚΑΛΛΙΠΡΟΗΣ 5, ΤΚ 11743 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	2111900500
Web Address	www.deddie.gr
Email Address	infodeddie@deddie.gr

Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (Δ.Ε.Π.Α. Α.Ε.)	
Πρόεδρος	Αντώνης Διαματάρης
Διεύθυνση	ΜΑΡΙΝΟΥ ΑΝΤΥΠΑ 92, ΤΚ 14121 Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟ
Τηλέφωνο	2102701000
Web Address	www.depa.gr
Email Address	secretariat.chairman@depa.gr

Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε. (Δ.Ε.Σ.Φ.Α. Α.Ε.)	
Πρόεδρος	Κωνσταντίνος ΚΟΣΜΑΔΑΚΗΣ
Διεύθυνση	ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 357-359, ΤΚ 15231 ΧΑΛΑΝΔΡΙ
Τηλέφωνο	2130884034
Web Address	www.desfa.gr
Email Address	desfa@desfa.gr

7.10 Άλλοι φορείς

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ (Σ.Ε.Β.)	
Πρόεδρος	Σπύρος Θεοδωρόπουλος
Διεύθυνση	ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ 5, ΤΚ 10557 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	2115006000
Fax	2103222929
Web Address	www.sev.org.gr

Email Address	info@sev.org.gr
---------------	--

Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.)	
Πρόεδρος	Γεώργιος ΚΑΒΒΑΘΑΣ
Διεύθυνση	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 46, ΤΚ 10433 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	2103816600
Web Address	www.gsevee.gr
Email Address	president@gsevee.gr

Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε.)	
Πρόεδρος	Ιωάννης Παράσχης
Διεύθυνση	Λ. ΑΜΑΛΙΑΣ 34, ΤΚ 10558 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 3217165
Web Address	www.sete.gr
Email Address	info@sete.gr

Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου Επιχειρηματικότητας (Ε.Σ.Ε.Ε.)	
Πρόεδρος	Σταύρος Καφούνης
Διεύθυνση	ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 42, ΤΚ 10563 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 3259200 & 210 3259223
Web Address	www.esee.gr
Email Address	president@esee.gr

Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.)	
Πρόεδρος	Ιωάννης ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ
Διεύθυνση	ΠΑΤΗΣΙΩΝ & ΑΙΝΙΑΝΟΣ 2, ΤΚ 10210 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 8202100 & 210 8202280
Fax	210 8202191
Web Address	www.gsee.gr

Email Address	info@gsee.gr , president@gsee.gr
---------------	---

Συνήγορος του Πολίτη	
Πρόεδρος	Ανδρέας Ι. Ποττάκης
Διεύθυνση	ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 17, ΤΚ 10432 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	213 1306769
Web Address	www.synigoros.gr
Email Address	grafeiosynigorou@synigoros.gr

Συνήγορος του Καταναλωτή	
Πρόεδρος	Άννα Στρατινάκη
Διεύθυνση	Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ 144, ΤΚ 11471 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 6460862, 210 6460814, 210 6460612, 210 6460734, 210 6460458
Web Address	www.synigoroskatanaloti.gr
Email Address	grammateia@synigoroskatanaloti.gr

WWF ΕΛΛΑΣ	
Πρόεδρος	Μίρκα Γόντικα
Διεύθυνση	Χαρ. Τρικούπη 119-121, Αθήνα 114 73
Τηλέφωνο	210 3314893
Fax	210 3247578
Web Address	www.wwf.gr
Email Address	support@wwf.gr

GREENPEACE ΕΛΛΑΣ	
Πρόεδρος	Κωστής ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ
Διεύθυνση	ΚΟΛΩΝΟΥ 78, ΤΚ 10437 ΑΘΗΝΑ

Τηλέφωνο	2103840774 & 2103840775
Web Address	www.greenpeace.org/greece/el/
Email Address	gpgreece@greenpeace.org

Περισσότερες περιβαλλοντικές οργανώσεις μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της Οικολογικής Επιθεώρησης www.oikologos.gr

Ινστιτούτο Καταναλωτών – Γενική Ομοσπονδία Καταναλωτών Ελλάδας (ΙΝ.ΚΑ./Γ.Ο.Κ.Ε.)	
Πρόεδρος	Γεώργιος ΛΕΧΟΥΡΙΤΗΣ
Διεύθυνση	3 ^{ης} ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 13, ΤΚ 10432 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 3632443 / 6945888409
Fax	210 3633976
Web Address	www.inka.gr
Email Address	inka@inka.gr

Περισσότερες οργανώσεις καταναλωτών μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα του Συνηγόρου του Καταναλωτή www.synigoroskatanaloti.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ο επόμενος Πίνακας παρουσιάζει την αντιστοίχιση του περιεχομένου της παρούσας έκδοσης του εγχειριδίου σε σχέση με την 1^η έκδοση του εγχειριδίου του Οκτωβρίου 2014 και τη 2^η του εγχειριδίου του Ιουλίου 2016.

1^η Έκδοση (Οκτώβριος 2014)	2^η Έκδοση (Ιούλιος 2016)	3^η Έκδοση (Μάρτιος 2025)
1 Εισαγωγή	1 Εισαγωγή	1 Εισαγωγή
1.1 Γενικά για τα Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος	1.1 Γενικά για τα Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος	1.1 Γενικά για τα Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος και τα Έργα Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος
1.2 Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα.	1.2 Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα.	1.2 Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος και τα Έργα Αμοιβαίου Ενδιαφέροντος στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα.
2 Πλαίσιο ανάπτυξης έργων ενεργειακών υποδομών	2 Πλαίσιο ανάπτυξης έργων ενεργειακών υποδομών	2 Πλαίσιο ανάπτυξης έργων ενεργειακών υποδομών
2.1 Στρατηγικές επενδύσεις	2.1 Στρατηγικές επενδύσεις	2.1 Στρατηγικές επενδύσεις
2.2 Εθνική Αρμόδια Αρχή	2.2 Εθνική Αρμόδια Αρχή	2.2 Εθνική Αρμόδια Αρχή
2.3 Οργάνωση της διαδικασίας χορήγησης αδειών	2.3 Οργάνωση της διαδικασίας χορήγησης αδειών	2.3 Οργάνωση της διαδικασίας χορήγησης αδειών
2.4 Στάδια και διαδικασίες χορήγησης αδειών	2.4 Στάδια και διαδικασίες χορήγησης αδειών	2.4 Στάδια και διαδικασίες χορήγησης αδειών
2.5 Εφαρμογή και παρακολούθηση της διαδικασίας χορήγησης	2.5 Εφαρμογή και παρακολούθηση της διαδικασίας χορήγησης	2.5 Εφαρμογή και παρακολούθηση της διαδικασίας χορήγησης
3 Συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία	3 Συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία	3 Συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία
3.1 Αρχές περί της συμμετοχής των πολιτών	3.1 Αρχές περί της συμμετοχής των πολιτών	3.1 Αρχές περί της συμμετοχής των πολιτών
3.2 Κατάρτιση σχεδίου συμμετοχής του κοινού	3.2 Διαδικασία έγκρισης του σχεδίου συμμετοχής του κοινού	3.2 Διαδικασία έγκρισης του σχεδίου συμμετοχής του κοινού
3.3 Διενέργεια Δημόσιας Διαβούλευσης	3.3 Διενέργεια Δημόσιας Διαβούλευσης	3.3 Διενέργεια Δημόσιας Διαβούλευσης
	3.4 Δυνατότητες συμμετοχής του κοινού στη διαδικασία διαβούλευσης	3.4 Δυνατότητες συμμετοχής του κοινού στη διαδικασία διαβούλευσης
4 Περιγραφή έργων	4 Περιγραφή έργων	4 Περιγραφή έργων
4.1 Διασύνδεση Ισραήλ–Κύπρου–Ελλάδας μεταξύ Hadera και Αττικής	4.1 Διασύνδεση Ισραήλ–Κύπρου–Ελλάδας μεταξύ Hadera και Αττικής	4.1 Project Euro-Asia Interconnector SA (3.10.2) - Διασύνδεση Ισραήλ–Κύπρου–Ελλάδας

4.2 Διασύνδεση μεταξύ Maritsa East 1 και Νέας Σάντας	4.2 Διασύνδεση μεταξύ Maritsa East 1 και Νέας Σάντας	4.2 Project Υδροηλεκτρικό αντλησοταμίευσης - (κωδικός αριθμός έργου PCI – 2.9)
4.3 Υδροηλεκτρικό αντλησοταμίευσης στην Αμφιλοχία	4.3 Υδροηλεκτρικό αντλησοταμίευσης στην Αμφιλοχία	4.3 Σύστημα Αποθήκευσης με συσσωρευτές στην Πτολεμαΐδα- (κωδικός αριθμός έργου PCI – 2.10)
4.4 IGB Διασυνδεδετήριος αγωγός Ελλάδας-Βουλγαρίας μεταξύ Κομοτηνής και Stara Zagora	4.4 IGB Διασυνδεδετήριος αγωγός Ελλάδας-Βουλγαρίας μεταξύ Κομοτηνής και Stara Zagora	4.4 Αγωγός διασύνδεσης υδρογόνου μεταξύ Ελλάδας-Βουλγαρίας – Εσωτερικές υποδομές υδρογόνου στην Ελλάδα προς τα Βουλγαρικά σύνορα (κωδικός αριθμός έργου PCI – 10.3)
4.5 Σταθμός Μόνιμης Ανάστροφης Ροής στα Έλληνο-Βουλγαρικά Σύνορα μεταξύ Σιδηροκάστρου (EL) και Kula (BG)	4.5 Πλωτός Σταθμός αποθήκευσης και επαναεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου στην βόρεια Ελλάδα	4.5 Project EastMed Pipeline (7.3.1)
4.6 Πλωτός Σταθμός αποθήκευσης και επαναεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου στην Αλεξανδρούπολη	4.6 Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου	4.6 Project “Πρίνος Υπεράκτια αποθήκευση στο πεδίο του Πρίνου για εκπομπές από EL, με αγωγό και από BG, HR, CY, EL, IT και SI με πλοίο”(κωδικός αριθμός έργου PCI – 13.11)
4.7 Πλωτός Σταθμός αποθήκευσης και επαναεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου	4.7 Αγωγός TAP	4.7 Project “ Διασύνδεση μεταξύ Wadi El Natroon (EG) και Μεσόγεια/Αγ. Στέφανος (EL) [επί του παρόντος γνωστό ως «GREGY Interconnector» (κωδικός αριθμός έργου PCI – 2.13)
4.8 Εγκατάσταση αποθήκευσης στη Ν. Καβάλα	4.8 Αγωγός Κομοτηνή Θεσπρωτία	
4.9 Αγωγός TAP	4.9 Αγωγός Poseidon	
4.10 Αγωγός ITGI	4.10 Αγωγός από υπεράκτια περιοχή Κύπρου προς ηπειρωτική Ελλάδα μέσω Κρήτης	
4.11 Αγωγός από υπεράκτια περιοχή Κύπρου προς ηπειρωτική Ελλάδα μέσω Κρήτης	4.11 Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου	
4.12 Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου		
5 Διαδικασίες Αδειοδότησης	5 Διαδικασίες Αδειοδότησης	5 Διαδικασίες Αδειοδότησης
5.1 Γενικό θεσμικό πλαίσιο	5.1 Γενικό θεσμικό πλαίσιο	5.1 Γενικό θεσμικό πλαίσιο

	5.2 Καθορισμός της ημερομηνίας έναρξης της αδειοδοτικής διαδικασίας	5.2 Καθορισμός της ημερομηνίας έναρξης της αδειοδοτικής διαδικασίας
	5.2.1 Νομικό Πλαίσιο	5.2.1 Νομικό Πλαίσιο
	5.2.2 Διαδικασία	5.2.2 Διαδικασία
	5.2.3 Εμπλεκόμενες Αρχές	5.2.3 Εμπλεκόμενες Αρχές
	5.2.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.2.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα
	5.3 Έγκριση του Σχεδίου Συμμετοχής του κοινού	5.3 Έγκριση του Σχεδίου Συμμετοχής του κοινού
	5.3.1 Νομικό Πλαίσιο	5.3.1 Νομικό Πλαίσιο
	5.3.2 Διαδικασία	5.3.2 Διαδικασία
	5.3.3 Εμπλεκόμενες Αρχές	5.3.3 Εμπλεκόμενες Αρχές
	5.3.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.3.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα
5.2 Περιβαλλοντική αδειοδότηση	5.4 Περιβαλλοντική αδειοδότηση	5.4 Περιβαλλοντική αδειοδότηση
5.2.1 Νομικό Πλαίσιο	5.4.1 Νομικό Πλαίσιο	5.4.1 Νομικό Πλαίσιο
5.2.2 Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης	5.4.2 Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης	5.4.2 Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης
5.2.3 Εμπλεκόμενες Αρχές	5.4.3 Εμπλεκόμενες Αρχές	5.4.3 Εμπλεκόμενες Αρχές
5.2.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.4.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.4.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα
5.3 Γνωμοδότηση αρχαιολογικών υπηρεσιών	5.5 Γνωμοδότηση αρχαιολογικών υπηρεσιών	5.5 Γνωμοδότηση αρχαιολογικών υπηρεσιών
5.3.1 Θεσμικό Πλαίσιο	5.5.1 Θεσμικό Πλαίσιο	5.5.1 Θεσμικό Πλαίσιο
5.3.2 Διαδικασία	5.5.2 Διαδικασία	5.5.2 Διαδικασία
5.3.3 Εμπλεκόμενες Αρχές	5.5.3 Εμπλεκόμενες Αρχές	5.5.3 Εμπλεκόμενες Αρχές
5.3.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.5.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.5.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα
5.4 Γνωμοδότηση δασικών υπηρεσιών	5.6 Γνωμοδότηση δασικών υπηρεσιών	5.6 Γνωμοδότηση δασικών υπηρεσιών
5.4.1 Νομικό πλαίσιο	5.6.1 Νομικό πλαίσιο	5.6.1 Νομικό πλαίσιο
5.4.2 Διαδικασία	5.6.2 Διαδικασία	5.6.2 Διαδικασία
5.4.3 Εμπλεκόμενες αρχές	5.6.3 Εμπλεκόμενες αρχές	5.6.3 Εμπλεκόμενες αρχές
5.4.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.6.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.6.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα
	5.7 Παραχώρηση Χρήσης Αιγιαλού, Παραλίας, Θάλασσας, Πυθμένα και του Υπεδάφους του	5.7 Παραχώρηση Χρήσης Αιγιαλού, Παραλίας, Θάλασσας, Πυθμένα και του Υπεδάφους του
	5.7.1 Νομικό πλαίσιο	5.7.1 Νομικό πλαίσιο
	5.7.2 Διαδικασία	5.7.2 Διαδικασία
	5.7.3 Εμπλεκόμενες αρχές	5.7.3 Εμπλεκόμενες αρχές
	5.7.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.7.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα
5.5 Άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας στο τομέα του Φυσικού Αερίου	5.8 Αδειοδότηση εγκατάστασης και λειτουργίας στο τομέα του Φυσικού Αερίου	5.8 Αδειοδότηση εγκατάστασης και λειτουργίας στο τομέα του Φυσικού Αερίου
5.5.1 Νομικό Πλαίσιο	5.8.1 Νομικό Πλαίσιο	5.8.1 Νομικό Πλαίσιο
5.5.2 Δικαιολογητικά για Άδεια Εγκατάστασης	5.8.2 Διαδικασία και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα	5.8.2 Διαδικασία και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα

5.5.3 Δικαιολογητικά για Άδεια Λειτουργίας	5.8.3 Εμπλεκόμενες Αρχές	5.8.3 Εμπλεκόμενες Αρχές
5.5.4 Υπηρεσίες αδειοδότησης και χρονοδιάγραμμα	5.8.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Εγκατάστασης	5.8.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Εγκατάστασης
	5.8.5 Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Λειτουργίας	5.8.5 Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Λειτουργίας
5.6 Κύριες άδειες στο τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας	5.9 Κύριες άδειες στο τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας	5.9 Κύριες άδειες στο τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας
5.6.1 Έργα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας	5.9.1 Νομικό Πλαίσιο	5.9.1 Νομικό Πλαίσιο
5.6.2 Έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	5.9.2 Διαδικασία αδειοδότησης για έργα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας	5.9.2 Διαδικασία αδειοδότησης για έργα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας
5.6.3 Διαδικασία αδειοδότησης έργων παραγωγής	5.9.3 Διαδικασία αδειοδότησης για έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	5.9.3 Διαδικασία αδειοδότησης για έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας
5.6.4 Χρονοδιάγραμμα αδειοδοτικής διαδικασίας	5.9.4 Χρονοδιάγραμμα αδειοδοτικής διαδικασίας	5.9.4 Χρονοδιάγραμμα αδειοδοτικής διαδικασίας
	5.9.5 Εμπλεκόμενες Αρχές	5.9.5 Εμπλεκόμενες Αρχές
	5.9.6 Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.9.6 Υποβαλλόμενα έγγραφα
5.7 Απαλλοτριώσεις	5.10 Απαλλοτριώσεις	5.10 Απαλλοτριώσεις
5.7.1 Νομικό Πλαίσιο	5.10.1 Νομικό Πλαίσιο	5.10.1 Νομικό Πλαίσιο
5.7.2 Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα	5.10.2 Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα	5.10.2 Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα
	5.11 Άδειες και εγκρίσεις δόμησης	5.11 Άδειες και εγκρίσεις δόμησης
	5.11.1 Νομικό πλαίσιο	5.11.1 Νομικό πλαίσιο
	5.11.2 Διαδικασία	5.11.2 Διαδικασία
	5.11.3 Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.11.3 Υποβαλλόμενα έγγραφα
	5.11.4 Αρμόδιες Υπηρεσίες	5.11.4 Αρμόδιες Υπηρεσίες
	6 Κατάλογος εγγράφων και πληροφοριών που πρέπει να υποβληθούν	6 Κατάλογος εγγράφων και πληροφοριών που πρέπει να υποβληθούν
6 Στοιχεία επικοινωνίας φορέων	7 Στοιχεία επικοινωνίας φορέων	7 Στοιχεία επικοινωνίας φορέων
6.1 Υπηρεσίες Υπουργείου Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας	7.1 Υπηρεσίες Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης Τουρισμού	7.1 Υπηρεσίες Υπουργείου Ανάπτυξης
6.2 Υπηρεσίες Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής	7.2 Υπηρεσίες Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας	7.2 Υπηρεσίες Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας
	7.3 Υπηρεσίες Υπουργείου Εθνικής Άμυνας	7.3 Υπηρεσίες Υπουργείου Εθνικής Άμυνας
	7.4 Υπηρεσίες Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών Δικτύων	7.4 Υπηρεσίες Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων
	7.5 Υπηρεσίες Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού	7.5 Υπηρεσίες Υπουργείου Πολιτισμού
6.3 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	7.6 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	7.6 Υπηρεσίες Υπουργείου Οικονομικών

	7.7 Περιφέρειες	7.7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
	7.8 Ανεξάρτητες αρχές και φορείς στον τομέα της ενέργειας	7.8 Περιφέρειες
	7.9 Άλλοι φορείς	7.9 Ανεξάρτητες αρχές και φορείς στον τομέα της ενέργειας
		7.10 Άλλοι φορείς